

§ 12 Miljøgodkendelse
af
svineproduktionen
på Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup

Godkendelsesdato den 15. maj 2013

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Sporuplund, Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup
Matrikel nr.	24a Farre By, Sporup
CVR. nr.	28063717
P-nr.	1012122531
Ejendoms nr.	7100007068
Ejer af ejendommen	Lasse Gammelgaard Pedersen Sporuplundsvej 75 8472 Sporup Telefon: 22 11 02 47
Driftsansvarlig	Lasse Gammelgaard Pedersen Sporuplundsvej 75 8472 Sporup Telefon: 22 11 02 47
Brugstype	Slagtesvineproduktion
Skema nummer og versionsnummer	21642 version 7, den 28.november 2012
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 godkendelse
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune
Sagsbehandler	Lene Højlund
Godkendelses dato	15. maj 2013
Næste revurdering	2021

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for godkendelsen	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2 Ikke teknisk resumé	5
2. Vilkår for afgørelsen	9
2.1 Gyldighed	9
2.2 Nyt byggeri	9
2.3 Husdyrholdet og staldindretning	9
2.4 Staldteknologi.....	10
2.5 Ventilation	10
2.6 Fodring og foderopbevaring.....	10
2.7 Energi- og vandforbrug	11
2.9 Gødningsproduktion og – håndtering.....	11
2.10 Forurening og gener fra husdyrbruget	12
2.11 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning	12
2.12 Driftsforstyrrelser og uheld.....	14
2.13 Egenkontrol	14
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	17
3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, afstandskrav m.v.	17
3.2 Placering i landskabet.....	18
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift	20
4.1 Husdyrhold og staldindretning	20
4.2 Ventilation	20
4.3 Fodring	21
4.4 Energi- og vandforbrug	24
4.5 Spildevand og regnvand	25
4.6 Affald, olie, og kemikalier	26
4.7 Egenkontrol og dokumentation	28
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	29
4.9 Husdyrbrugets ophør	32
5. Gødningsproduktion og - håndtering	33
5.1 Gødningstyper og mængder	33
5.2 Flydende husdyrgødning	34
5.3 Kemisk luftrensning.....	36
6. Forurening og gener fra husdyrbruget	37
6.1 Lugt	37
6.2 Fluer og skadedyr	39
6.3 Støj fra anlæg og maskiner	40
6.4 Transport.....	42
6.5 Støv	43
6.6 Lys.....	43
7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø	45
7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	45
7.2 Grundvand	46
7.3 Vandløb og søer.....	49
7.4 Vandoplante	50
7.5 Ammoniak og natur	56

7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.).....	59
7.7 Fredede fortidsminder m.v.	60
7.8 Konsekvensvurdering.....	61
8. Bedste tilgængelige teknik	63
9. Alternative løsninger og 0-alternativet	66
9.1 Alternative løsninger	66
9.2. 0-alternativet	66
10. Generelle forhold	67
10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget Sporuplundsvej 75	67
10.2 Meddelelsespligt - arealer og ejerforhold.....	68
10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse.....	68
10.4 Revurdering af miljøgodkendelse	68
10.5 Gyldighed	69
10.6 Offentliggørelse	69
10.7 Klagevejledning.....	73
11. Lovgrundlag og vejledninger	77
Bilag 1: Fosforrisikoanalyse	78
Bilag 1b: Fosfortal	84
Bilag 3: Placering af anlægget	91
Bilag 5: Placering af udbringningsarealer	96
Bilag 6: Kort over transportveje med gylle	101
Bilag 8: Ansøgers beredskabsplan	112
Bilag 9: § 21 høringsvar fra Viborg Kommune	123
Bilag 10: Oversigt over § 3 beskyttede naturområder inden for 1000 meter fra staldanlæg	124
Bilag 11: Oversigt over § 3 beskyttede naturområder i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealer	127

1. Baggrund for godkendelsen

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Denne miljøgodkendelse fastsætter de vilkår, der skal gælde for svinebruget på landbrugsejendommen matr. nr. 24a Farre By, Sporup, Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene overholdes.

Godkendelsen omfatter miljøgodkendelse af anlægget på Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup og produktionen med CHR nr. 84542. Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af alle ejede og forpagtede arealer under den samlede bedrifts CVR nr. 28063717.

Der indgået aftaler om afsætning af gylle til Thorsø Biogas.

Vilkårene i denne godkendelse sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora, fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af godkendelsen har Favrskov Kommune lavet en miljøteknisk redegørelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Udkastet til miljøgodkendelse er udarbejdet på baggrund af ansøgning nr. 21642, version 7 indsendt den 28. november 2012.

Miljøgodkendelsen vedrører etablering og drift i forhold til Husdyrgodkendelsesloven. Det er vigtigt at understrege, at tilladelse og godkendelse, der vedrører anden lovgivning, skal indhentes særskilt.

1.2 Ikke teknisk resumé

Ansøgningen

Favrskov Kommune har den 14. marts 2011 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup. Der er krav om godkendelse, idet ansøger ønsker, at udvide husdyrholdet fra 190,9 dyreenheder (DE) til 317,3 DE.

Produktionen

Der søges om udvidelse af dyreholdet på ejendommen fra 7.300 slagtesvin (30-102 kg) og 10 heste (300-500 kg) svarende til 190,9 DE til 11.300 slagtesvin (32-107 kg) og 10 heste (300-500 kg) svarende til 317,3 DE efter nuværende omregningsfaktorer for dyreenheder.

Bygninger og beliggenhed

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny svinestald på ca. 1.200 m² umiddelbart nord for den eksisterende stald og en tilbygning til eksisterende slagtesvinestald på ca. 400 m², der anvendes til nye udleveringsfaciliteter og foderlade. For at muliggøre dette byggeri skal der nedrives et maskinhus. Nord for den eksisterende gyllebeholder bygges en ny gyllebeholder på 3000-4000 m³ med teltoverdækning. I tilknytning til den eksisterende stald opstilles 2 gastætte siloer til korn på hver 14 meter.

Ejendommens bygninger ligger i det åbne land ca. 2 km sydvest for Hammel og ca. 1300 m vest for Farre. Den nye staldudvidelse, de nye siloer og den nye gyllebeholder placeres i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger.

I forhold til placering af nyt staldbyggeri ligger ejendommen i et område der i Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune er uden særlige bindinger eller arealudlæg. Dog er området ved Begtrup Bæk, en del af Gelbæk og et område 400 meter nord for staldanlægget er udlagt som landskabeligt interesseområde med naturkvaliteter. Lovgivningen foreskriver at byggeriet skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, såfremt det er teknologisk muligt med henblik på at undgå unødvendig spredning af landbrugsbyggeri i landskabet. Der er foretaget en konkret vurdering af det pågældende projekts indplacering i landskabet.

Det er Favrskov Kommunes vurdering at byggeriet kan placeres som angivet uden væsentlig påvirkning af det konkrete landskabs særlige karakter.

Arealer og husdyrgødning

Til bedriften er der 239,6 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Udbringningsarealerne ligger i både Favrskov og Viborg Kommuner.

Udover Sporuplundsvej 75, ejes og drives der en svineproduktion på Sall Hedevej 40, 8450 Hammel under samme CVR nr. Al husdyrgødningen fra Sall Hedevej 40 afsættes til biogasanlæg.

En del af husdyrgødningen fra Sporuplundsvej 75 leveres til biogasanlæg og der leveres en del afgasset gylle tilbage til bedriften. Det gennemsnitlige dyretryk i ansøgt drift vil blive 1,39 dyreenheder per hektar.

Det gennemsnitlige indhold af kvælstof i gyllen pr. dyreenhed er højere end normen. Årsagen er at der er kemisk luftrensning i den eksisterende stald. Ved kemisk luftrensning tabes der mindre kvælstof i form af ammoniak til luften.

Lugt

Den nye slagtesvinestald placeres nord for den eksisterende slagtesvinestald. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er ejendommen Lyngbyvej 8, som er beliggende ca. 400 meter nord for det nye staldbyggeri. Nærmeste samlede bebyggelse er Farre, som ligger ca. 1300 meter øst staldanlægget. Nærmeste byzone er Hammel, som ligger ca. 2000 meter væk.

Anlægget overholder de lovbestemte lugtgenegrænser for nærmeste enkelt bolig, samlet bebyggelse og by.

Bedste tilgængelige teknik

BAT-emissionskravene er overholdt for det ansøgte projekt ved kemisk luftrensning i eksisterende slagtesvinestald, overdækning af gyllebeholdere og nedsatte mængder af råprotein i foderet til slagtesvin.

Natur og Ammoniak

Kravene i forhold til naturtyperne i Husdyrgodkendelseslovens § 7, internationale naturbeskyttelsesområder, bilag IV arter og Naturbeskyttelseslovens § 3 vurderes at være overholdt.

Den samlede emission fra anlægget er beregnet til 3.477 kg N/år
Meremissionen fra anlægget er beregnet til 3.011 kg N/år

EF-habitatområder

Anlæg

Nærmeste EF-habitat område er *Gudenå og Gjern Bakker (H45)* beliggende 5,9 km V for anlægget

Udbringningsarealer

Nærmeste EF-habitat område *Gudenå og Gjern Bakker (H45)* er beliggende 5,4 km fra nærmeste udbringningsareal i Favrskov Kommune (mark nr. 1-0).

§ 7 naturtyper:

Anlæg

Afstanden fra anlægget til nærmeste § 7 areal, iht. Husdyrgodkendelseslovens, er 1.150 meter.

Udbringningsarealer

Nærmeste udbringningsareal i Favrskov Kommune er beliggende ca. 901 meter fra § 7 areal.

§ 3 beskyttet natur:

Anlæg

Der ligger 38 naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, inden for 1000 meter fra ejendommen. Naturområderne tilhører naturtyperne enge, overdrev, moser og søer.

Udbringningsarealer

24 naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, grænser direkte op til udbringningsarealer i Favrskov Kommune. Naturområderne tilhører naturtyperne enge, overdrev, moser og søer.

Særligt beskyttede arter – bilag IV arter

Inden for 1000 meter fra anlægget, er der registreret stor vandsalamander i to søer og spidssnudet frø i en sø. Begge arter er optaget på habitatdirektivets bilag IV, som er en liste over strengt beskyttede arter.

Grundvand

70 % af udbringningsarealer ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), mens de øvrige udspretningsarealer ligger i område med drikkevandsinteresse (OD).

Der er ikke udarbejdet indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet for de områder, hvor udbringningsarealerne ligger.

Hverken anlæg eller udbringningsarealer ligger nær drikkevandsboringer eller –brønde. Nærmeste almene indvinding er Hammel Vandværk, hvor 2 marker ligger indenfor indvindingsoplandet.

Det ansøgte overholder krav til grundvand.

Vandoplunde

Bedriftens udbringningsarealer udgør 239,6 ha. Alle udbringningsarealerne afvander til Randers Fjord via Gudenåens vandløbssystemer. Randers Fjord er kendetegnet ved at være sårbar overfor tilførsel af både fosfor og kvælstof.

Hovedparten af arealerne afvander via Tange Sø (ca. 220 hektar). Afvandingen til Tange Sø sker via Borre Å og Gjern Å. Ca. 30 ha af arealerne er beliggende inden for oplandet til Søbygård Sø. Begge søer er sårbare overfor tilførsel af fosfor.

Kvælstof til Randers Fjord:

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er i ansøgt drift beregnet til 53,9 kg N/ha/år. Det generelle beskyttelsesniveau overholdes, da der i ansøgt drift må være maksimal udvaskning på 56,9 kg N/ha/år.

Fosfor til Randers Fjord, Tange Sø og Søbygård Sø:

Det maksimale tilladte fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P/ha/år. Lovens krav er dermed overholdt. På særlige risikoarealer er der stillet vilkår om 10 meter randzoner og kørselsretning.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at projektet ikke sammen med andre projekter eller i sig selv kan være til skade for eller til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for det internationale naturbeskyttelsesområde, som Randers Fjord er en del. Projektet vurderes heller ikke at være i strid med miljømålslovens miljømål.

Høring af Viborg Kommune

Viborg Kommune er kommet med høringssvar vedrørende arealer beliggende i Viborg Kommune. Høringsvaret kan ses i bilag 9.

Samlet vurdering

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

2. Vilkår for afgørelsen

2.1 Gyldighed

- 2.1.1 Udvidelsen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Vilkårene i denne godkendelse, er gældende fra den dag godkendelsen tages i brug.

2.2 Nyt byggeri

- 2.2.1 Den nye stald, den nye gyllebeholder og de nye kornsiloer skal placeres og dimensioneres som angivet i bilag 4.
- 2.2.2 Højden af den nye slagtesvinestald inkl. sokkel må ikke overstige 9 meter over terræn.
- 2.2.3 Højden af de to nye kornsiloer må ikke overstige 14 meter over terræn.
- 2.2.4 Den nye gyllebeholder skal forsynes med fast overdækning.

2.3 Husdyrholdet og staldindretning

Årsproduktion

- 2.3.1 Godkendelsen omfatter en slagtesvineproduktion samt heste bestående af en årsproduktion på maksimalt 11.300 slagtesvin (32-107 kg) og 10 heste (300-500 kg).
- 2.3.2 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten i skema med ” *Fordeling af dyr på stald i ansøgt drift*” i den miljøtekniske redegørelse i afsnit 4.1 side 20.

2.4 Staldteknologi

- 2.4.1 Afkast fra den eksisterende slagtesvinestald (bygning 1 på bilag 4) skal være tilsluttet et kemisk luftrensningsanlæg.
- 2.4.2 Der skal være driftstimetæller på luftrensningsanlægget, herunder separat timetæller for den tid, hvor surhedsgraden er som ønsket.
- 2.4.3 Luftrensningsanlægget skal forsynes med pH-måler. pH-måleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der løbende registrerer pH.
- 2.4.4 Al luften fra stalden ledes igennem rensen.
- 2.4.5 Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt.
- 2.4.6 Der må kun anvendes svovlsyre i luftrensningsanlægget.
- 2.4.7 Svovlsyreopløsningen, der overrisler filteret, må maksimalt have en pH-værdi på 4, men kan ændres anvisning fra producenten.
- 2.4.8 Anlæggets driftstilstand logges løbende (minimum dagligt) på en PC (vandstand, pumpedrift, surhedsgrad, tømninger, alarmer).
- 2.4.9 Luftrensningsanlægget skal tilses og vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 2.4.10 Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensnings-anlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Syreforbruget kontrolleres hver 14. dag. Hvis syreforbruget ikke er i orden kontaktes producenten for service. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

2.5 Ventilation

- 2.5.1 Ventilationsafkast og staldventilatorer skal rengøres og justeres jævnlige og mindst i forbindelse med hver tømning af et staldafsnit, for at forebygge lugt- og støjgener.

2.6 Fodring og foderopbevaring

- 2.6.1 Ansøger skal være tilmeldt produktionskontrol (effektivitetskontrol).

Slagtesvin

2.6.2 Der skal anvendes fytase og fasefodring til slagtesvin.

2.6.3 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin må maksimalt være 35.625 kg N pr. år.

N ab dyr pr. slagtesvin skal beregnes ud fra følgende ligning (IT 2007-2011):

*$$(((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$
, hvor $\text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31$.*

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes

Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin	11.300
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg tilvækst	2,87
Gram råprotein pr. FEsv, g	156
Kg N ab dyr pr slagtesvin	3,15

2.7 Energi- og vandforbrug

Energiforbrug

2.7.1 Der skal på ejendommen udarbejdes en energirapport af et energiselskab eller konsulent, hvor de nuværende og planlagte energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og eventuelle konkrete energispareforslag. Rapporten skal udarbejdes inden byggeriet påbegyndes.

2.9 Gødningsproduktion og – håndtering

Flydende Gødning

2.9.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

2.9.2 Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og eventuelle tiltag skal noteres i logbogen.

2.9.3 Der må ikke pumpes gylle fra stalde til gyllebeholdere weekender og helligdage.

2.10 Forurening og gener fra husdyrbruget

Støj fra anlæg og maskiner

2.10.1 Svinebrugets bidrag til støjniveauet må ikke overstige følgende grænseværdier, målt ved nabobeboelser, markarbejdet er ikke omfattet:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag – fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Fluer, skadedyr og døde dyr

2.10.2 Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra [Skadedyrlaboratoriet](#).

Støv

2.10.3 Kornsiloe skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås

Lys

2.10.4 Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensor, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

2.10.5 Belysning i stalde skal være slukkede mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden. Dog er orienteringslys tilladt.

2.11 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning

Mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab

Generelt

2.11.1 Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede udbringningsarealer, der er angivet i bilag 5, (dog jævnfør vilkår 2.11.2).

Særligt vedr. Randzonenloven:

- 2.11.2 Udbringningsarealernes størrelse skal rettes til efter de lovbestemte arealreduktioner langs vandløb og søer, der følger af Randzonenloven¹. Udbringningsarealernes størrelse skal rettes til efter de lovbestemte arealreduktioner omkring vandværksboringer, der følger af Samleloven for Grøn Vækst². Der skal inden 1 år efter ikrafttræden af denne godkendelse fremsendes en redegørelse for hvordan vilkår 2.11.3 overholdes efter ikrafttrædelse af Randzonenloven. Redegørelsen skal vedlægges et revideret kort, der viser udbringningsarealernes nye afgrænsninger efter Randzonenlovens ikrafttræden.

Kvælstof og fosfor

- 2.11.3 Der må udbringes følgende mængder kvælstof fra husdyrgødning og afgasset biomasse på bedriftens ejede og forpagtede arealer.
- 199 kg N med krav om minimum 45 % udnyttelse
 - 11.600 kg N med krav om minimum 68 % udnyttelse
 - 22.634 kg N med krav om minimum 75 % udnyttelse
- 2.11.4 Der må udbringes følgende mængde fosfor fra husdyrgødning og afgasse biomasse på bedriftens ejede og forpagtede arealer.
- maksimalt 6.672 kg P.
- 2.11.5 Der skal på egne og forpagtede arealer hvert år etableres 6,1 % efterafgrøder udover de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder.
- 2.11.6 Bedriftens samlede kvælstofnorm skal reduceres med 0,5 %. Reduktionen skal fremgå af gødningsplan og gødningsregnskab. Reduktion af kvælstofnorm kan erstattes af ekstra efterafgrøder ved at benytte gældende "Omregningsfaktor for nedsættelse af kvælstofkvoten i forbindelse med reduktion af udlægning af pligtige efterafgrøder".

Vandløb og søer

- 2.11.7 Jordbearbejdning, nedmuldning og nedfældning af gylle skal foretages på langs af vandløbet indenfor en afstand på 20 meter fra vandløbet på markerne 1-0 og 3-0.
- 2.11.8 Der skal være 10 meter randzone langs Gelbækken på areal nr. 1-0 og 3-0 samt omkring sø nr. 32 på areal nr. 2-0 Sall.

Transport af husdyrgødning

- 2.11.9 Al transport af husdyrgødning fra bedriftens ejendomme til udbringningsarealer i en afstand på over 10 km fra gylletankene, skal foregå med lastbil.

¹ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner. (Træder i kraft den 1. september 2012)

² Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love (Samleloven for Grøn vækst initiativer)

2.12 Driftsforstyrrelser og uheld

- 2.12.1 Ved virksomhedens overdragelse eller ved ophør af virksomhedens aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres indenfor en måned.
- 2.12.2 Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks kontaktes via tlf. 112.
- 2.12.3 Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld. Beredskabsplanen skal kontrolleres/revideres mindst 1 gang om året, samt såfremt det viser sig nødvendigt. I tilfælde af uheld skal disse noteres særskilt i logbog.
- 2.12.4 Beredskabsplanens indhold skal være tilgængelig og kendt af gårdens ansatte og øvrige som arbejder på ejendommen og udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en udgave af beredskabsplanen, samt vilkårene for denne godkendelse, i et for dem forståeligt sprog.

Ophør

- 2.12.5 Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
- Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelig.

2.13 Egenkontrol

- 2.13.1 Et eksemplar af godkendelsen skal til en hver tid være tilgængeligt på landbruget. Driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold og vilkår.
- 2.13.2 Dokumentation i tilknytning til egenkontrollen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 2.13.3 Dokumentation for overholdelse af godkendelsens vilkår skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares på husdyrbruget. Den dokumentation, der skal ligge klar til myndighedens gennemgang i forbindelse med ved miljøtilsyn fremgår af alle nedenstående egenkontrol vilkår.
- 2.13.4 **Besætningens størrelse:**
- antal dyr på årsbasis af henholdsvis slagtesvin og heste opgjort pr. planperiode (1. august – 31. juli)
 - gennemsnitlige vægtintervaller for slagtesvin (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)

- ovenstående skal vedlægges effektivitetskontroller, samt kvitteringer for modtaget og afsatte dyr, afregninger fra slagteriet eller lignende.

2.13.5 **Sædskifte/gødning:**

- Gødningsregnskab og ansøgning om støtte efter enkeltbetalingsordningen, samt
- Kvittering for mængde leveret rågylle til Biogasanlæg,
- Kvitteringer for modtaget mængde afgasset biomasse med angivelser af N og P indhold fra Thorsø Biogas

2.13.6 **Arealer:**

- Ajourførte forpagtningsaftaler
- Ajourført kontrakt med Thorsø Biogas

2.13.7 **Fodring**

Slagtevin

- antal slagtesvin
- gennemsnitligt vægtinterval (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEs i de anvendte blandinger
- N ab dyr skal beregnes for dyrekategorien slagtesvin på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger. N ab dyr skal beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Perioden skal svare til den periode, som gælder for beregning af type 2-korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet. Første periode skal derfor ligge inden for intervallet 15. september 2013 til 15. februar i 2015.
- Hvis der anvendes hjemmeblandet foder, skal der udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned.
- Blandeforskrifter for hver tredje måned skal opbevares sammen med de tilhørende indlægssedler

2.13.8 **Bortskaffelse af affald**

- Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal der kunne fremvises en samlet registrering i form af en opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper og kvitteringer fra de aftagende firmaer.

2.13.9 **El og vandforbrug:**

- Elmåleren skal aflæses 1 gang om året, og forbruget skal føres ind i driftsjournalen.
- Vandmåleren skal aflæses 1 gang om året, og forbruget skal føres ind i driftsjournalen.

2.13.10 **Beredskab**

- Ajourført beredskabsplan

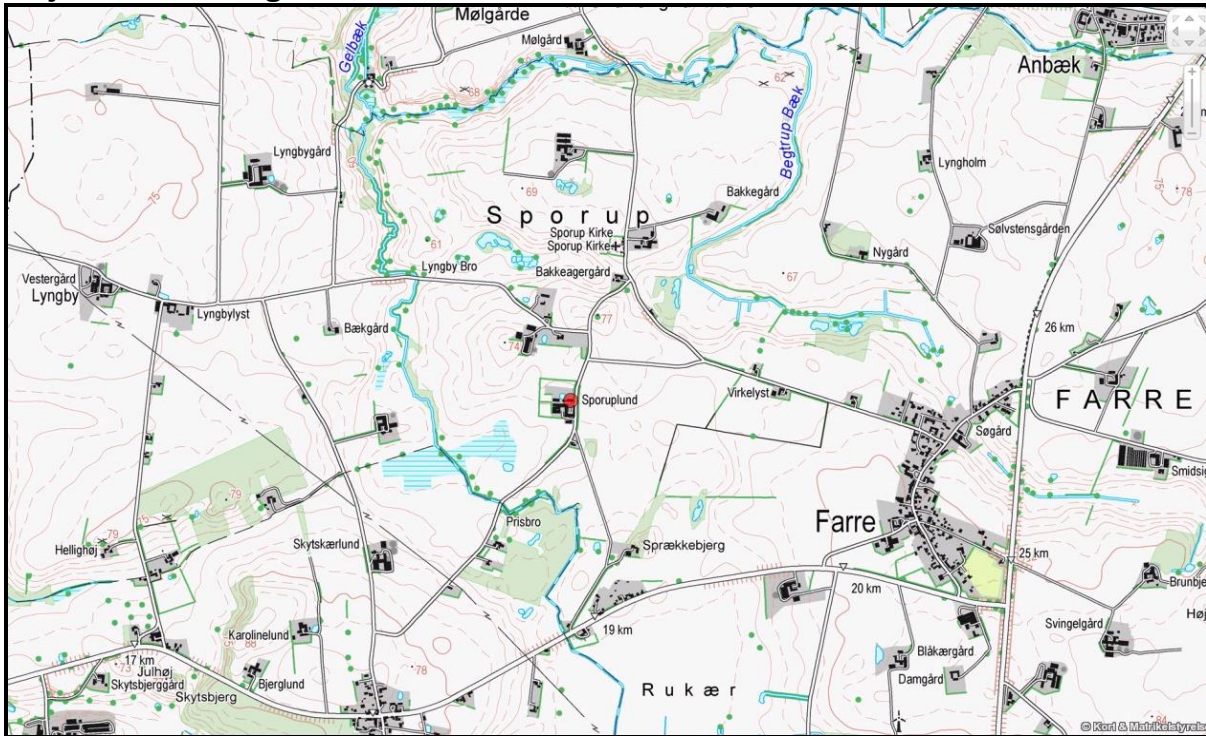
2.13.11 **Uheld og driftsforstyrrelser:**

- Logbog over eventuelle uheld og driftsforstyrrelser.

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, afstandskrav m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Staldanlægget Sporuplundsvej 75, placering ved rød prik.

Afstandskrav efter Husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20

	Krav i meter	Målt i meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 440 m (boring til Sporup Vandværk)
Almene vandforsyningsanlæg	50	Ca. 1500 m (boringer til Farre By Vandværk)
Vandløb/dræn/sø	15	Ca. 35 m til lille sø
Offentlig og privat fællesvej	15	Ca. 60 m til Sporuplundsvej
Levnedsmiddelvirksomhed	25	-
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 40 m
Nabo-skel	30	Ca. 105 m til naboskel
Eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde	50	Ca. 2 km (Hammel)
Nabobeboelse	50	Ca. 115 m (Sporuplundsvej 70)
Nabobeboelse, ny gylletank	300	Ca. 180 m til nabobeboelse (Sporuplundsvej 70)
§ 7 naturtyper, ny gylletank	300	Ca. 1200 m (ovedrev beliggende nord for anlægget, ved Voldby Bæk)

Den ansøgte udvidelse vil være ca. 115 meter fra nærmeste nabobeboelse, Sporuplundsvej 70, der ligger syd for staldanlægget. Denne nabobeboelse er på en ejendom uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Farre, der er beliggende ca. 1300 meter øst for ejendommens anlæg. Der er 2 kilometer til nærmeste byzone, Hammel.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, klitfredningslinje, strand-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov- og kirkebyggelinjer.

Alle afstandskrav i henhold til §§ 6 og 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Den ansøgte gyllebeholder vil blive etableret mindre end 300 meter fra nabobeboelse. Da gyllebeholderen skal anvendes til svinegylle, er der stillet vilkår om at den skal forsynes med fast overdækning.

3.2 Placering i landskabet

Miljøteknisk redegørelse

Sporuplundsvej 75 ligger på en moræneflade i et område med spredt bebyggelse og dyrkede marker. Terrænet omkring ejendommen er bakket, varierende fra kote 70 til kote 50. Staldanlægget er beliggende ca. 400 meter øst for Gelbæk og ca. 750 meter sydvest for Begtrup Bæk. Der er spredt bevoksning flere steder i området, bl.a. omkring gårdene. I nogle markskel er der beskyttede diger. Der er en del spredt beliggende naturarealer i området og langs Gelbæk er der sammenhængende naturarealer.

I forhold til Kommuneplan 09 er der ingen særlige bindinger eller arealudlæg lokalt omkring Sporuplundsvej 75, dog er området ved Begtrup Bæk, en del af Gelbæk og et område 400 meter nord for staldanlægget udlagt som landskabeligt interesseområde med naturkvaliteter.

Af ansøgningen fremgår det, at den eksisterende svinestald skal udvides med ca. 400 m², der skal anvendes til nye udleveringsfaciliteter og foderlade. Der skal bygges en ny svinestald på ca. 1.200 m² umiddelbart nord for den eksisterende stald. Derudover skal der bygges en ny mellembygning på ca. 30 m² og en ny læssemønsterrampe mod øst. For at muliggøre dette byggeri skal der nedrives et maskinhus. Desuden ønskes der opført to nye siloer ved eksisterende svinestald samt en ny gyllebeholder på 3.000-4.000 m³ nord for den eksisterende gyllebeholder. Siloerne vil blive 14 meter høje.

Det nye staldafsnit ønskes opført i samme materiale som den eksisterende stald og med samme arkitektoniske udtryk. Stalden ligger i tilknytning til eksisterende byggeri og vil indgå som en naturlig del af det samlede bygningsanlæg.

Kommunens bemærkninger og vurdering

De ansøgte byggerier vurderes ikke at konflikte med landskabets karakter og -kvaliteter.

Der var i første omgang søgt om en forlængelse mod øst af den eksisterende svinestald samt opførelse af ny gyllebeholder umiddelbart vest for den eksisterende gyllebeholder. Den bedste placering af gyllebeholderen

ren af hensyn til landskabet er den, der er valgt, idet at ved en placering lige nord for den eksisterende gylleholder, vil den nye gyllebeholder være afskærmet af eksisterende beplantning mod vest og nord samt af bygninger mod syd og øst.

Begge overvejede placering af ny slagtesvinestald vil være egnede i forhold til landskabet. Ved den valgte placering lige nord for eksisterende stald vil svinestalde og gyllebeholdere fremstå mere samlet og mindre synligt i landskabet.

De to siloer opføres ved stald og er trukket længere væk fra vejen end det først ansøgte. Ved den tidligere ansøgte placering ville de være meget markante set fra vejen. Den valgte placering er derfor bedre.

Beplantning omkring bebyggelsen er med til at afskærme, særligt omkring gyllebeholdere kan dette være værdifuldt. Det anbefales at der etableres et plantebælte omkring sydlige side af stalden. Parallelt med staldbyggeriets sydlige side anbefales der beplantning med træer og buske, her kan der vælges et samlet plantebælte eller flere grupper af træer, hvorved staldbyggeriet kun delvist vil være synligt og visuelt været bedre tilpasset landskabet.

Der er stillet vilkår om udformning af bygninger.

Vilkårene om udformning af bygninger er stillet med henvisning til § 23 punkt 4, idet der skal bygges i tilknytning til det eksisterende anlæg. Derved er der ikke opsættende virkning i forbindelse med eventuel klage.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Miljøteknisk redegørelse

Produktionens størrelse

Der søges om udvidelse af dyreholdet på ejendommen fra 7.300 slagtesvin (30-102 kg) og 10 heste (300-500 kg) svarende til 190,9 DE til 11.300 slagtesvin (32-107 kg) og 10 heste (300-500 kg) svarende til 317,3 DE.

Staldindretning

Fordeling af dyr på stald i ansøgt drift

Staldafsnit nr. jf. situationsplan, bilag 4	Dyrehold og staldtype	Vægtinterval	Antal årsdyr	Stipladser	DE
1 Eksisterende stald	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	32-107 kg	7.300	1.872	202,78
2 Ny stald	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	32-107 kg	4.000	1.025	111,11
13 Eksisterende stald	Voksen årshest	300-500 kg	10	10	3,45
I alt					317,3

Den eksisterende slagtesvinestald udvides med ca. 400 m². I denne del af staldbygningen indrettes foderlade og nyt udleveringsrum. Der opføres en ny slagtesvinestald på ca. 1.200 m² nord for den eksisterende stald. Derudover vil der blive opført to siloer med højde på 14 m og en gyllebeholder på ca. 3000-4000 m³.

Der er kemisk luftrensning i den eksisterende slagtesvinestald.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fordeling af dyr på stalde

Med henblik på overholdelse af forudsætningerne for BAT- og lugtberegningerne er der stillet vilkår om at dyreholdet på ejendommen skal placeres i de stalde og med de vægtintervaller og stipladser (maksimale antal dyr på stald ad gangen), som er angivet i den miljøtekniske redegørelse.

4.2 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Tabel nr. 1 – beskrivelse af ventilationssystem.

Staldafsnit nr. jf. situationsplan, bilag 4	Anvendelse	Ventilations type	Afkast-type	Antal afkast	Højde over tagryg (m)
1	Slagtesvinestald	Diffus	Centrale i kip	3	0 m
2	Slagtesvinestald, ny bygning	Diffus eller undertryk	Placeres i tagfladen	8	1 m

Eksisterende stald

Al ventilationsluft fra stalden ledes igennem Vengs luftrenser. Afkast er ikke 1 m over tagryggen, men via de skakter der er i tagryggen. Systemet stopper normalt ikke til i filtret. Skulle det alligevel ske, vil luften i stalden blive dårlig og det reageres der straks på.

Ny stald

Undertryksventilation med vægventiler eller diffust indtag igennem loftet. Ventilationsafkastene har hver en ydelse på 13.000m³/time. Afkastene er placeret i tagfladen og afkastningshøjden er 1 m over tagfladen. Luft-hastigheden er max. 6 m/sekund. Der forventes 8 afkast.

Ventilationsanlæggene vil blive rengjort løbende for at mindske luftmodstanden og dermed elforbruget. Der vil desuden være et årligt eftersyn af ventilationsanlægget.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen vurderer, at med det stillede vilkår giver ventilationssystemet ikke anledning til gener for de omkringboende.

4.3 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Foderforbrug og opbevaring

På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

Fodertype	Mængde nudrift	Mængde ansøgt	Opbevaring
Korn		1800 tons	Nye siloer
Kraftfoder		600 tons	I foderlade
Færdigblandinger	1600 tons		

På ejendommen vil der blive opført to 14 meter høje gastætte siloer til opbevaring af korn. Siloerne har en kapacitet på hver ca. 5.000 hkg. Kraftfoder opbevares i foderladen.

Fodring

Slagtesvin

IT-ansøgningssystemet anvender for indhold af råprotein normtal fra 2005/2006 og for indhold af fosfor normtal fra 2008/2009. Normtal for indhold i foderet ligger på 157,6 gram råprotein og 4,4 gram fosfor per foderenhed til slagtesvin.

Der er valgt et gennemsnitligt niveau af råprotein på 156 gram råprotein per foderenhed, hvilket ligger under normtal for referenceåret 2005/2006. Dette betyder at den totale mængde N ab dyr for de 11.300 producerede slagtesvin maksimalt må udgøre 35.625 kg N per år.

Der er ikke valgt et lavere indhold af fosfor i foderet end normtal. Det betyder, at den totale mængde P ab dyr for de 11.300 producerede slagtesvin bliver 6.041 kg P per år.

I den ansøgte produktion vil slagtesvinene blive fasefoderet. Desuden tilsættes fytase til foderet, derved øger slagtesvinene udnyttelsen af fosfor i foderet.

Forudsætninger til beregning af den gennemsnitlige udskillelse af N og P ab dyr for slagtesvin, fremgår af tabellen nedenfor:

Ansøgning	
Faktor	Værdi
Antal producerede slagtesvin	11.300
Indgangsvægt, kg	32
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg tilvækst	2,87 ³⁾
Gram råprotein pr. FEsv, g	156
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,4
Kg N ab dyr pr slagtesvin	3,15 ¹⁾
Kg P ab dyr pr slagtesvin	0,53 ²⁾
Kg N ab dyr, totalt	35.625
Kg P ab dyr, totalt	6.041

1) N ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31.

2) P ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$.

3) Normtal for referenceåret 2005/2006.

Hestehold

Der foretages ikke fodertiltag for hesteholdet. Indhold af N og P i hestegødningen er dermed beregnet ved brug af normtal i it-ansøgningssystemet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaring

Kommunen vurderer at opbevaring af foderstoffer i tætte siloer reducerer støv, spild og tilhold af skadedyr. Samtidig spares energi til tørring af korn.

Fodring

Ansøger har valgt at benytte fodring som virkemiddel til at reducere kvælstofindhold i svinegødningen. Idet der er valgt at foderet til slagtesvin i gennemsnit maksimalt indeholder 156 g råprotein per foderenhed.

Der stilles derfor vilkår til fodringen af slagtesvinene på ejendommen. Vilkår fastsættes som krav til maksimalt N ab dyr per år. Derudover vil der blive stillet vilkår om anvendelse af fasefodring og fytase.

For slagtesvin stilles ikke vilkår til fosforindholdet i foderet, idet der er anvendt samme indhold af fosfor i foderet som normtal 2008/2009.

Favrskov Kommune vurderer, at med de stillede vilkår overholder projektet kravet om BAT for fodring. Desuden er vilkår til fodring med til at opfylde krav til ammoniakfordampning fra staldanlægget, krav til P-overskud på arealerne og krav til kvælstofudvaskning fra arealerne.

4.4 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Energiforbrug

På ejendommen anvendes energi i forbindelse med: Gyllepumpning, ventilation og belysning.

Energikilder	Energi forbrug Nuværende drift**	Forventet energiforbrug i ansøgt drift**
Årligt Elforbrug	Ca. 40.000 Kwh	55.000 Kwh
Årligt forbrug af Olie/gas	3000 L	4600 L

** Forbruget er skønnet ud fra nøgletal. Der er ikke i opgørelsen indregnet evt. reduktioner som følge af energibesparende foranstaltninger.

Energi forbruges primært til belysning og varme i stalde til ventilation og pumper og ved foderfremstilling. Der udover kommer energi til traktorkørsel i marken.

Energibesparende foranstaltninger

Ejendommens energibesparende tiltag er beskrevet i ansøgers BAT-redegørelse, bilag 7.

Vandforbrug

Vandforbruget i nudrift er det faktiske vandforbrug i 2012 og ansøgt drift er skønnet ud fra det faktiske forbrug i 2012 samt nøgletal i Håndbog til driftsplanlægning.

Vandforbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Årligt forbrug af drikkevand	8200 m ³	10700 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde og maskiner.*	300 m ³	300 m ³
Vand til markvanding	0 m ³	0 m ³
Vand til øvrigt formål	0 m ³	0 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

Ejendommens vandbesparende tiltag er beskrevet i ansøger BAT-redegørelse, bilag 7.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at det er vigtigt at overvåge ressourceforbruget med henblik på en løbende nedbringelse. Derfor er der stillet vilkår til registrering af el- og vandbrug.

Kommunen vurderer endvidere, at det er vigtigt at få en energikonsulent til at gennemgå ejendommens energiforbrug med henblik på at finde mulige energibesparende foranstaltninger, hvilket der er stillet vilkår om.

Det vurderes desuden, at det er væsentligt løbende at føre tilsyn med drikkevandskopper, overbrusningsanlæg, luftrensingsanlæg og andre vandforbrugende indretninger og udbedre fejl for at undgå spild.

Favrskov Kommune gør opmærksom på, at Standard DS/EN1717 om tilbageløbssikring (Rørcenteranvisning 015) skal følges, særligt ved påfyldning af vand på luftrenseanlægget og ved påfyldning af marksprøjte.

Favrskov Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til registrering og minimering af vand- og energiforbruget sikres, at ressourceforbruget er mindst muligt for denne driftstype.

4.5 Spildevand og regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Af følgende skema fremgår ejendommens spildevandsmængde i nudrift og ansøgt drift samt afledningen heraf.

Type	Mængde i nudrift	Mængde i ansøgt drift	Afledes til
Rengøringsvand	200	200	Gylletank
Vand fra vaskepladser	100	100	Gylletank
Sanitært spildevand fra driftsbygning	-	-	

Udover spildevand udledes der fra ejendommen overfladevand fra ejendommens bygningsmasse. Tagvand fra eksisterende driftsbygninger ledes til faskine og dræn. Det vil også gælde for nyt byggeri.

Afløbsforholdene på ejendommen er vist på bilag 4.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholdere er tilstrækkelig til at der tilledes de oplyste mængder vand fra vaskeplads og vaskevand fra stalde.

Tagvand og andet regnvand

Placering af faskinen til afledning og nedsivning af tagvand fra både ny staldbygning og eksisterende staldbygning ligger sydvest for staldbygningerne. (se bilag 4)

Der gøres opmærksom på, at en øget udledning af øvrigt overfladevand og tagvand (regnvand) kræver kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet afsluttes.

4.6 Affald, olie, og kemikalier

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse heraf:

	Mængde nudrift (kg el. tons)	Mængde Ansøgt drift (kg el. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingsegnet affald. ISAG kode: 19.00	3 m3	5 m3	• Container på ejendommen.	• Bortskaffes med dagsrenovation og til genbrugs- plads • Affald bortskaffes i henhold til kommunens af- faldsregulativ.
Jern ISAG kode: 23.00	Små	Små	• Opbevares i maskinhus	• Afhændes til skrothandler • Affald bortskaffes i henhold til kommunens af- faldsregulativ.
Plastik ISAG kode: 52.00 EAK-kode: 02 01 04	Indgår i mængden under "Forbræn- dingsegnet"	Indgår i mængden under "Forbræn- dingsegnet"	• Opbevares i maskinhus	• Bortskaffes med dagrenovation • Levers til gen- brugspladsen • Affald bortskaffes i henhold til kommunens af- faldsregulativ.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Mængder og opbevaring af pesticider

- Der opbevares ca. 300 liter pesticider på bedriften, når der er mest.
- Pesticider opbevares fremover i kælderrum i stuehuset.
- Pesticiderne opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.
- Der indkøbes generelt ikke større mængder af midler end hvad der passer med sæsonens forbrug. Hermed er lageret som regel næsen tomt i perioden oktober til april.

Med hensyn til forebyggende foranstaltninger og foranstaltninger ved uheld henvises til afsnittet "Risici".

Placering af pesticider mv. kan ses på situationsplanen, bilag 4.

Opbevaring af olie

På ejendommen opbevares dieselolie i overjordisk tank på 2500 liter. Tanken er placeret i maskinhus i nudrift og vil fremover være placeret i bygning 10, jf. bilag 4.

Smøreolie opbevares i lukkede tromler, som er placeret i værkstedet.

Opbevaring af øvrige kemikalier

Rengøringsmidler opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.

Der opbevares ca. 50 Liter desinfektionsmidler. Desinfektionsmidler opbevares i depot. Desinfektionsmidlerne opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærket med angivelse af indholdet.

Svovlsyre opbevares i palletanke, som er placeret ved den eksisterende stalds vestgavl.

Opbevaring af medicin

Medicin opbevares i aflåst skab, placeret i stalden.

Olie og kemikalieaffald

Oplysninger om typer af olie- og kemikalieaffald samt mængder, opbevaring og bortskaffelse heraf:

EAK-kode	Art	Mængde før	Mængde efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
02 01 09 05.12	Pesticidrester	-	-	Kemikalierum uden afløb	Tom emballage skylles 3 gange med sprøjten og afhændes med dagrenovation.
20 01 18 00 05.13	Medicinrester	-	-	Boks til miljøfarligt affald	Kommunal afhentning Leveres tilbage til dyrlæge
13.02.03.00	Spildolie	200 l	200 l	Lukkede tromler i værksted	Afhændes til olieselskab

Generelt registreres affaldsproduktionen tæt og løbende for at give et overblik over mulige nye fokusområder.

Døde dyr

Opbevaring af døde grise, finder sted ved indkørsel lige øst for slagtesvinestald. Det er en skyggefuld plads. De døde dyr placeres på paller/spalter og overdækkes med kadaverkappe.

Der er aftale med Daka om afhentning af døde dyr. Døde dyr afhentes efter behov.

Afhentningssted er valgt i god afstand fra naboer. Placeringen er vist som "16" på situationsplan, bilag 4 .

Kommunens bemærkninger og vurdering

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter Fødevarestyrelsen regler – dvs. i kølecontainer eller under kadaverkappe eller lignende og placeres et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentning

gen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for ådselædende dyr. Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres skyggefuldt, og således at placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer.

Kommunen gør opmærksom på at anlægget skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune. Virksomheden er forpligtiget til selv at holde sig ajour med eventuelle ændringer i de gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune.

Kommunen gør særligt opmærksom på, at der ikke må foretages afbrænding af affald på ejendommen, samt at aflevering af affald til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden i form af kvitteringer.

Favrskov Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

Kommunen vurderer at affaldet opbevares og afhændes på forsvarlig vis.

4.7 Egenkontrol og dokumentation

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift som er følgende:

Der udarbejdes obligatorisk gødningsplan med følgende gødningsregnskab.

Der udarbejdes foderplan til opfølgning på foderforbrug mm.

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og svinehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

- Gennemsyn af alle el-installationer hvert 5. år.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlæg/fodringsanlæg.
- Vand- og elforbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.
- De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.
 - 10 års kontrol af gyllebeholdere
 - Udarbejdelse af mark- og gødningsregnskab
 - Sprøjtejournal
 - Udarbejdelse af foderplan

Fra tank pumpes til gyllevogn med traktordreven læssekran (sugepumpe). Ved overpumpning til lastbil suges tilsvarende med læssekran. Al læsning overvåges.

Det vurderes at risikoen for gylleulykker er minimal.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

Vilkårene for egenkontrollen skal primært sikre, at der føres logbog med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger der ligger til grund for godkendelsen, tilsynsmyndighedens kontrol

af godkendelsens vilkår samt ejers forpligtigelse til løbende at indføre BAT i driften. Egenkontrol og overvågning af miljøparametre og emissioner indgår, som en del af i IPPC-direktivets krav til IPPC-pligtige virksomheder. Egenkontrollvilkårene er derfor en vigtig del af godkendelsen

4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Redegørelse for mulige uheld

På landbrugsejendomme kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt
- Oliespild
- Kemikaliespild

For at sikre, at der er procedurer for, hvad der skal foretages i tilfælde af uheld, er der udarbejdet en beredskabsplan.

Beredskabsplanen indeholder:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, som skal alarmeres og hvordan
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs – og drænsystemer og vandløb mv.
- En opgørelse over materiel som er tilgængeligt på bedriften, eller som kan anskaffes med kort varsel, som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen vil ligge på en fast plads med nem adgang hertil for bl.a. medarbejdere, som vil blive vejledt i beredskabsplanen.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Beredskabsplan fremgår af bilag 8.

Af nedenstående fremgår en beskrivelse af mulige uheld med oplysning om, hvilke tiltag der er iværksat for at forebygge uheld, samt oplysning om, hvad der vil blive iværksat i tilfælde af uheld.

Minimering af risiko for uheld

Generelt

- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at der sikres korrekt brug og effekt

- For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn
- Alle ansatte introduceres grundigt til deres arbejde

Brand

Forebyggende foranstaltninger:

- Der forefindes brandslukkere i den enkelte bygninger samt i mejetærsker. Af bilag til beredskabsplanen fremgår, hvor brandslukkerne er placeret
- Alle el-installationer efterses hvert 5. år. Produktions- og ventilations anlæg rengøres jævnligt

Akut håndtering ved uheld:

- Ved brand kontaktes brandmyndighederne

Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem

Forebyggende foranstaltninger:

- Gyllebeholder er stabil og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tætte.
- Der er ikke spjæld eller lignende mellem fortank og gyllebeholder, da beholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.
- Gyllebeholderne er underlagt 10 års beholderkontrol, hvilket vil minimere risikoen for sprængning af beholderne
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Påfyldning af gylle til gyllevogn foregår under opsyn.
- Gylle suges fra gylletank op i gyllevogn. Derved elimineres risikoen for gylleudslip, da man undgår el-pumper som kan fejlaktiveres i forbindelse med gylleopbevaring. Endvidere sikres at der ikke sker utilsigtet udledning og overpumpning af gylle til transportvogn
- Gyllebeholder er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage gylleudslip til miljøet, hermed er risikoen for utilsigtet gylleudslip minimal
- Der forefindes traktor med frontlæsser samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Sker der brud på tanken eller lign. søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.
- Der forefindes traktor med frontlæsser samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip
- Hvis en gyllebeholder springer læk, er der mulighed for opbevaring i tank på anden ejendom
- Sker der brud på tanken eller lign. søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.
- Mindre mængder spildt gylle vil opsamles på vaskepladsen og pumpes retur til beholderne.

Uheld ved gylleudbringning

Forebyggende foranstaltninger:

- Gylle udbringes i henhold til gældende regler således, at der ikke er risiko for tilledning af gylle til dræn og vandløb.

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Ved haveri i mark med gyllevogn omlastes gyllen
- Ved overfladeafstrømning med gylle søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.

Strømsvigt

Forebyggende foranstaltninger:

- Der er etableret alarmanlæg for temperatur- og elsvigt på samtlige staldafsnit.
- Ventilationssystemet er tilkoblet et automatisk opkald til mobiltelefon i tilfælde af strømsvigt

Akut håndtering ved uheld:

- Ved strømsvigt er ventilationssystemet designet således, at alle spjæld i staldene åbner automatisk for at sikre frisk luft til grisene

Oliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Spildolie, smøreolie og dieseltank er placeret i værkstedet henholdsvis maskinhuset i lukkede beholdere.
- Værkstedet er indrettet med fast underlag bestående af beton.
- Der forefindes ikke afløb i værkstedet.
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i værkstedet, som anvendes ved spild af olie.
- Diesel til maskinerne opbevares i overjordisk olietank. Tanken er på 2500 liter.
- Påfyldning af traktor sker altid under opsyn.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Kemikaliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Kemikalier opbevares i lukkede beholdere i kemikalierum.
- Maskinhuset er indrettet med fast underlag
- Der forefindes ikke afløb i maskinhuset.
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i maskinhuset, som anvendes ved spild af kemikalier.
- For at undgå forurening af drikkevandet med kemiske bekæmpelsesmidler anvendes der en buffertank til at fylde vand på marksprøjten. Derved vil der ikke kunne ske returløb til vandforsyningen ved et evt. stop af vandværkspumpen.
- Påfyldning af marksprøjten med vand og kemikalier vil i ansøgt drift formentligt ske på et befæstet areal med afløb til gyllebeholderne. Indtil da sker det som nu.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der stilles vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

Der stilles vilkår om, at der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan er skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal være lettilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.

I tilfælde af uheld skal disse noteres i særskilt logbog, jf. vilkår for egenkontrol, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering at der er taget højde for mulige driftsforstyrrelser og uheld på anlægget.

4.9 Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og uhygiejniske forhold for at bringe stedet tilbage til en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand. Der stilles derfor vilkår til forureningsbegrænsende foranstaltninger ved ophør.

5. Gødningproduktion og - håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Miljøteknisk redegørelse

Det husdyrgødning, der produceres på ejendommen består hovedsagligt af svinegylle. Derudover er der dybstrøelse fra hesteholdet. Ejendommen indgår i bedriften med CVR. Nr. 2806317. Udover dyreholdet Sporuplundsvej 75 indgår svineproduktionen på ejendommen Sall Hedevej 40 i bedriften. Husdyrgødningen fra Sall Hedevej 40 leveres til biogasanlæg.

I nudrift udbringes al husdyrgødningen fra Sporuplundsvej 75 på bedriftens udbringningsarealer. Desuden modtages en del afgasset gylle fra Thorsø Biogas.

I ansøgt drift afsættes ca. en tredjedel af gyllen til Thorsø Biogas. Den øvrige husdyrgødning udbringes på bedriftens arealer. Desuden modtages en del afgasset gylle fra Thorsø Biogas.

Bedriftens arealer tilføres ikke anden organisk gødning, som eksempelvis spildevandsslam.

Nudrift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle produceret på Sporuplundsvej 75	20.375	3.263	187,48
Dybstrøelse produceret på Sporuplundsvej 75	199	41	2,01
Modtaget afgasset biomasse fra: Thorsø Miljø- og Biogas	5.742	1.353	61,00
Total til udbringning	26.315	4.657	250,49

Derudover afsættes al svinegødning fra Sall Hedevej 40 til biogasanlæg.

Ansøgt drift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle produceret på Sporuplundsvej 75	33.217	5.989	313,88
Dybstrøelse produceret på Sporuplundsvej 75	199	41	2,01
Svinegylle afsat til Thorsø Miljø- og Biogas	-10.583	-1.908	-100,00
Modtaget afgasset biomasse fra: Thorsø Miljø- og Biogas	11.600	2.550	116,00
Total til udbringning	34.433	6.672	331,89

Derudover afsættes al svinegødning fra Sall Hedevej 40 til biogasanlæg.

Dyretryk:

Bedriften råder over et udbringningsareal på 239,6 ha. Det gennemsnitlige dyretryk i ansøgt drift til 1,39 dyreenheder per hektar.

Det gennemsnitlige indhold af kvælstof i gyllen pr. dyreenhed er højere end normen. Årsagen er at der er kemisk luftrensning i den eksisterende stald. Ved kemisk luftrensning tabes der mindre kvælstof i form af ammoniak til luften. Herved er gyllens indhold af kvælstof pr. dyreenhed højere end normen.

5.2 Flydende husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Opbevaringskapacitet

Ifølge ansøgningsmaterialet bliver den årlige produktion af gylle i ansøgt drift 5.526 m³/år. Denne mængde inkluderer rengøringsvand, drikkevandsspild fra staldene og vand fra vaskeplads. Der er taget højde for at gyllebeholderne er overdækket og der dermed ikke kommer nedbør i gyllebeholderne. Det samlede årlige behov for opbevaring er ca. 4.145 m³, svarende til de lovpligtige 9 måneder.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på mindst 6.000 m³, hvilket svarer til 13 måneders opbevaring. Der vil blive 2 gyllebeholdere på ejendommen, når den nye beholder er opført.

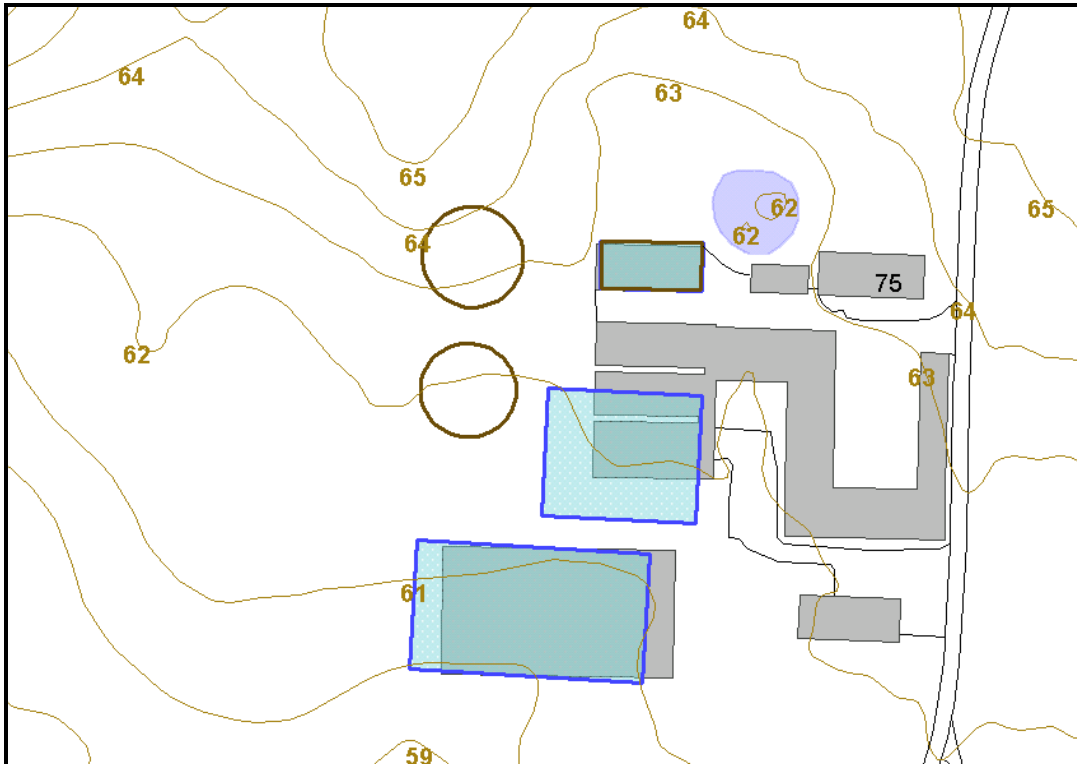
Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Over-Dækning	Pumpe-system	Seneste 10 års-beholderkontrol
Gyllebeholder	2010	3000	Telt	Ingen fast monteret pumpe	-
Gyllebeholder	Ny	3000-4000	Telt	Ingen fast monteret pumpe	-
I alt		6000-7000			

Placering

Gyllebeholdernes placering fremgår af situationsplanen, bilag 4.

Den nye gyllebeholder placeres lige nord for den eksisterende gyllebeholder og bliver lidt større. Begge beholdere er placeret mindre end 100 meter fra en sø på over 100 m². Da beholderne ligger mindre end 100 meter fra søen, er der krav om at der etableres alarm, som registrerer niveauet i gyllebeholderne.

Gyllebeholderne ligger på fladt terræn. Det hælder ikke mod den sø, der er beliggende tættere på end 100 meter. Gelbæk er ca. 400 meter vest for gyllebeholdere. Det hælder ned mod vandløbet. Det er dog ikke stærkt skrånende.

Placering af gyllebeholdere i forhold til sø nordøst for stalden.

Overdækning

Den nye gyllebeholder, forsynes med fast overdækning i form af teltdug.

Beholderkontrol

Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Bemærkninger og vurdering

Opbevaringskapacitet

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Påfyldning af gylle

Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Placering

Gyllebeholderne ligger på et fladt terræn, der skråner let ned mod Gelbæk, der ligger ca. 400 meter vest for ejendommens bebyggelse.

Kommunen vurderer, at vilkårene om ikke-faste pumpeanlæg samt beredskabsplan vil være afgørende for at forebygge en utilsigtet forurening af det nærliggende vandløb.

5.3 Kemisk luftrensning

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst, at der i den eksisterende slagtesvinestald er et kemisk luftrensningsanlæg. Der er tale om delrensning af luften ved hjælp af forsuret vand, som staldluften ledes gennem.

Kemisk luftrensning er baseret på en kemisk renseproces, hvor ventilationsluften ledes igennem en filtermatrice, der konstant overrisles med en svovlsyreopløsning. Ved kontakt med svovlsyreopløsningen bindes ammoniak i væsken som ammonium. Filtermatricen skaber en passende væskeoverflade, som er nødvendig for massetransporten af ammoniak fra luften til væsken.

I nudrift blev ammoniakfordampningen fra stalden reduceret med 91,5 %. Det er oplyst, at anlægget i ansøgt drift reducerer ammoniakfordampningen fra den eksisterende stald med 60 %.

Bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at ved 60 % reduktion af ammoniakfordampningen fra eksisterende stald sammen med andre virkemidler, vil krav til ammoniakfordampning blive opfyldt.

Favrskov Kommune vurderer, at ved de stillede vilkår til indretning og drift vil luftrensningsanlægget have en ammoniakreducerende effekt på 60 % som oplyst i ansøgningen.

6. Forurening og gener fra husdyrbruget

6.1 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger oplyser:

Generelt vedr. lugt

Forhold som kan have betydning for lugtemissionen kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden samt opbevaring.

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

For alle ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på lokalmiljøkortet i it-systemet beregnet afstand og retning fra anlægget til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer

Nærmeste nabo med landbrugspligt ligger ca. 335 meter nord for staldanlægget på Lyngbyvej 11. Den nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger ca. 410 meter nord for ejendommens staldanlæg på Lyngbyvej 8. Der er cirka 1300 meter til den samlede bebyggelse Farre og ca. 2200 meter til nærmeste byzone (Anbæk ved Hammel).

Kumulation i forhold til lugtberegning

Ved beregning af geneafstanden vedr. lugt skal der indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

	0 andre ejendomme	1 anden ejendom	2 eller flere andre ejendomme
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter (nabobeboelse uden landbrugspligt)		Lyngbyvej 11	
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (samlet beboelse)	Udgår da der er ca. 1300 m		
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (byzone)	Udgår da der er ca. 2200 m		

Ved 0 andre ejendomme skal der ikke regnes med kumulation.

Ved 1 anden ejendom med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 10 %

Ved 2 eller flere andre ejendomme med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 20 %

Oplysninger om husdyrhold fra andre ejendomme er hentet fra CHR.

Oplysninger vedr. kumulation er lagt ind i it-systemet under anlægsoplysninger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lugtgeneberegningerne i it-ansøgningssystemet beregnes til forskellige beboelsestyper/-områder. Kommunen har målt følgende afstande:

- Nærmeste beboelse uden landbrugspligt og som ikke er ejet af driftsherren er Lyngbyvej 8, der er beliggende ca. 400 meter nord for staldanlægget
- Nærmeste samlede bebyggelse er Farre, der er beliggende ca. 1300 meter øst for staldanlægget
- Nærmeste byzone er Hammel, der er beliggende ca. 2 km nordøst for staldanlægget

Den ukorrigerede geneafstand er den brutto geneafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit uden korrektioner mht. vindretning og kumulation.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Hvis der er andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabobeboelse, skærpes krav til geneafstand. Der er 1 anden ejendom med over 75 DE indenfor 100 meter i forhold til nærmeste enkelt bolig, Lyngbyvej 11.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Gennemsnitsafstand fra anlæggets lugtgenecentrum (m)
Byzone / Sommerhusområde	837	0	2000
Samlet bebyggelse	647	0	1300
Enkelt bolig	325	142	400

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens krav til lugtgenefastande til de forskellige områdetyper.

I lugtberegningerne er det en forudsætning, at dyrene er fordelt i de staldafsnit og med det angivne antal dyr på stald ad gangen (stipladser), der er angivet i afsnit 4.1. Der er derfor stillet vilkår om denne fordeling.

Favrskov Kommune kan konstatere, at de fastlagte genekriterier for lugt er overholdt, da staldanlægget ligger længere væk fra enkelt boliger, samlet bebyggelse og byzone end de beregnede lugtgenefastande. Det vurderes derfor, at projektet kan gennemføres uden at være til væsentlig gene for omkringboende.

6.2 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger oplyser:

Generel bekæmpelse af skadedyr

På landbrugsejendomme kan der forekomme skadedyr som eksempelvis fluer og rotter mv.

- Den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der generelt holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspil og rester fjernes.
- Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Fluegener

- Biologisk og kemisk fluebekæmpelse foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- Der holdes en høj hygiejnestandard i staldene.

Rottebekæmpelse

- Bekæmpelse af rotter foretages efter kommunes anvisninger
- Der er og vil blive placeret rottefælder rundt om ejendommens bygninger.
- De forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. følges

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig.

Der er derfor stillet vilkår om, at bekæmpelse af fluer skal ske efter de retningslinjer, der anbefales af [Skadedyrlaboratoriet](#). Disse opdateres løbende og det er ejers eget ansvar at holde sig ajour med de opdaterede anvisninger. Retningslinjerne kan ses på www.dpil.dk: "Retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr".

Rotter

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private og virksomheder.

Tilhold af rotter forebygges ved at rydde op udendørs, så der ikke er mulighed for at bygge rede. Desuden skal man sørge for, at der ikke er adgang til madrester, korn og opbevaret frugt m.v. Skadedyrlaboratoriet giver oplysning om alle former for skadedyr – herunder også rotter.

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter Fødevarestyrelsen regler – dvs. i kølecontainer eller under kadaverkappe eller lignende og placeres et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for ådselædende dyr.

Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres i skyggefuldt og således placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer. Opbevaringen af døde dyr må ikke give anledning til uhygiejniske forhold, lugt eller fluegener hos de omkringboende.

Det vurderes, at ejendommen overholder de gældende regler og anvisninger for skadedyr.

6.3 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Beskrivelse af støjkilder

Der kan forekomme støj fra følgende kilder:

- Ventilationsanlæg
- Højtryksrensere
- Kornmølle
- Foderblander
- Aflæsning af foder
- Gyllepumpe
- Transport til og fra ejendommen (se afsnit vedr. transport)

Af følgende skema fremgår driftsperioderne og placeringen af støjkilder på ejendommen.

Støjkilde	Placering	Tidsinterval	Tiltag mod støjkilder
Ventilationsanlæg		Ventilationsanlæg kører alle døgnets 24 timer med varierende effekt Alle svinestalde har mekanisk frekvensstyret ventilation med et moderat støjniveau især ved nattetid, hvor ventilationsbehovet er lille.	Ventilationsanlægget er placeret inden døre og forventes derfor ikke at påføre omgivelserne støj.
Højtryksrensere	Brug af højtryksrensere til vask af stalde sker inden døre	Højtryksrensere anvendes efter hvert hold grise i forbindelse med rengøring af stalde og maskiner Rengøring sker i dagtimerne	
Kornmølle (formaling af korn)		Fodermøllen kører med intervaller over hele døgnet Rum med fodermølle vil blive isoleret	Rum med fodermølle vil blive isoleret.
Foderblander			
Aflæsning af foder		Indblæsning af foder vil have en varighed af max.30 min .pr. levering	Svag støj fra indblæsning af foder i siloerne vil kunne høres ved nærmeste naboer. Støjen dæmpes dog væ-

			senligt, fordi alle siloer og indblæsningsrør er placeret bag skærmede bygninger.
Håndtering af gylle		Der vil være periodisk støj ved omrøring og pumpning af gylle	
Transport til og fra ejendommen ved bl.a. aflæsning af foder og ved ind- og udlevering af grise		Der kan lejlighedsvis forekomme støj ved af- og pålæsning af grise	

Generelt vedr. støj:

Der har ikke tidligere været klager over støj fra ejendommen.

De fleste støjklager er placeret i lukkede bygninger.

Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Anvendelse af de øvrige støjende anlæg og maskiner tilstræbes holdt inden for normal arbejdstid.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, da de mest støjende apparater er placeret indenfor afskærmning af bygninger. Støj fra brugen af markredskaber er primært sæson afhængigt og kan ikke undgås for den pågældende driftstype.

På grund af forholdsvis stor afstand til naboer forventer kommunen, at driften af husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemfører denne.

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor bedriftens støj under normale forhold er maksimal. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger herom.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

Støjmåling kan maksimalt kræves en gang årligt, hvis tilsynsmyndigheden forlanger det.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der i værksættes støjreducerende tiltag.

6.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindene (med mindre der er knyttet vilkår til).

Af følgende skema vises en oversigt over transporttyper og over antallet af transporter i nudrift og ansøgt drift.

Transporttype	Antal transporter pr. år i nudrift	Antal transporter pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hypighed	Forskel i antallet af transporter
Lastbiltransporter					
Foder	53	47	Dagtimerne	Jævnligt	-6
Døde dyr	52	52	Dagtimerne	Jævnligt	0
Brændstof	3	4	Dagtimerne	Jævnligt	0
Slagtesvin ind	26	26	Dagtimerne	Jævnligt	0
Slagtesvin ud	52	52	Hele døgnet	Jævnligt	0
Gylle Biogasanlæg	0	58	Dagtimerne	Jævnligt	+58
Gylle til marker	50	55	Hele døgnet	Sæson	+5
Traktortransporter					
Gyllekørsler	74	81	Hele døgnet	Sæson	+7
Andet					
Korn, egen avl	25	66	Hele døgnet	Sæson	+41

Bemærkninger vedr. transporter:

- I forbindelse med udvidelsen vil antallet af transporter med husdyrgødning øges.
- Arbejdskørsel til og fra ejendommen sker via Sporuplundsvej. Der er gode til- og frakørselsforhold til vejen.
- Transporter vil normalt foregå i dagtimerne, dog må der påregnes transporter udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde ved eksempelvis gylleudbringning, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.
- Til de fjerntliggende marker transporteres gyllen med en lastbil.

- Det tilstræbes at holde kørslen i spidsbelastningsperioderne inden for normal arbejdstid
- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Bilag 6 viser Transportvej for udbringning af husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Antallet af transporter stiger med ca. 105 transporter fra nudrift til ansøgt drift. Særligt antallet af lastbiltransporter med gylle til biogasanlæg stiger.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der er gode adgangsveje til og fra ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Kommunen vurderer, at antallet af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til gene for beboerne i området.

6.5 Støv

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

- I forbindelse med håndtering af halm og ved transport kan der opstå støv. Forhold, som kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed. Der vil blive produceret mere foder i ansøgt drift, hvorfor der vil forekomme mere transport i ansøgt drift. En større del af transporterne i ansøgt drift end i nudrift vil være sæsonbetonede.
- Al indblæsning af foder sker via lukkede rørsystemer. Der er således ingen kilder til væsentlige støvgener for naboerne
- Da støv ikke hidtil har været et problem, forventes det heller ikke fremover. Der er samtidig forholdsvis langt til naboer.
- Ejendommens drift forventes ikke at kunne medvirke til væsentlige støvgener.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at da staldanlægget er placeret langt fra naboer, vil der ikke være væsentlige støvgener for naboer.

6.6 Lys

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

- Der er ophængt lamper ved stuehus, ved udleveringsrum og på gavl og sider af svinestalden. Lyset vil være tændt efter behov. Der er ingen udendørsbelysning der har fjernvirkning.
- Lyset sænkes i staldene om natten, der er derfor en begrænset fjernvirkning fra anlægget.

- Lyset i øvrige bygninger er slukket om natten

Der henvises situationsplan, bilag 4..

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der forventes ingen væsentlig problemer med lysforhold fra projektet. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at ejendommen alligevel giver anledning til lysgener, så skal denne lade udarbejde en handlingsplan med henblik på reduktion af lysgenerne. Dette vil sige, at der skal foretages en undersøgelse af forskellige lyskilder, og iværksættes en reduktion af lyspåvirkninger uden for ejendommens arealer.

7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø

7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

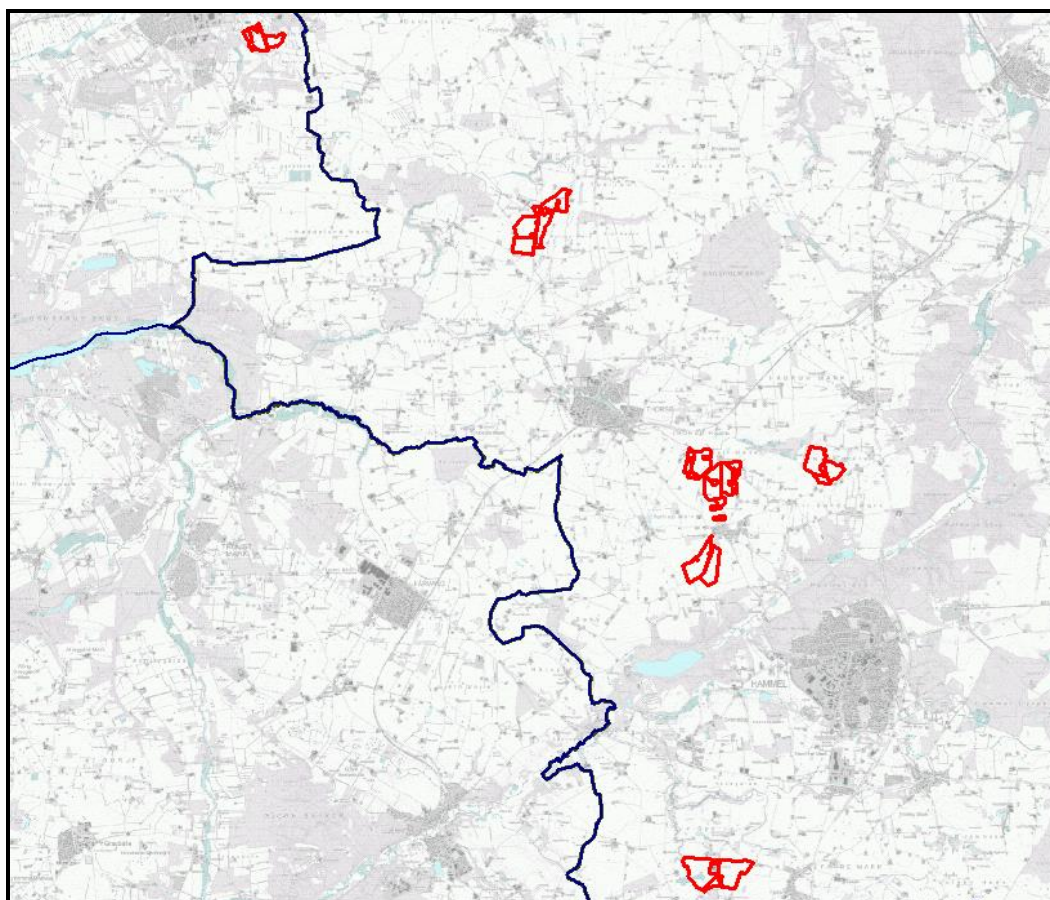
Ejendommen drives sammen med flere andre ejendomme under det samme CVR-nummer (virksomhedsnummer). Husdyrgodkendelsesloven kræver, at alle arealer under CVR-nummeret skal omfattes af miljøgodkendelsen.

Ejede og forpagtede ejendomme

Til bedriften hører i alt 3 ejede og 2 forpagtede ejendomme.

Ejd.nr	Adresse	Postnr	Postdistrikt	Kommunenavn	Støtteberettiget areal	Ejerforhold
6681	Sall Hedevej 40	8450	Hammel	Favrskov	88,02	Ejer
7068	Sporuplundvej 75	8472	Sporup	Favrskov	55,4	Ejer
7496	Vestagervej 3	8450	Hammel	Favrskov	34,92	Forpagtet
18134	Slugten 1	8881	Thorsø	Favrskov	54,88	Forpagtet
200246	Mågårdsvej 15	8850	Bjerringbro	Viborg	18,72	Ejer

Udbringningsarealerne for husdyrgødning i ansøgt drift ses nedenfor, samt i bilag 5. Der afsættes husdyrgødning til biogasanlæg. Der afsættes ikke husdyrgødning til gylleaftalearealer.

Bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Udbringningsarealerne udgør 239,6 ha og er ejede eller forpagtede. Udbringningsarealerne ligger i både Favrskov og Viborg Kommuner.

7.2 Grundvand

Miljøteknisk redegørelse

Ejendommen forsynes fra Sporup Vandværk. Der er ikke registreret nogen vandforsyningsboring eller vandbrønd på ejendommen. Der er ingen tilladelse til markvanding.

Ansøger har valgt at anvende ekstra efterafgrøder og reduktion af kvælstofnorm som virkemiddel til reduktion af kvælstofudvaskningen. Ændret sædskifte anvendes ikke som virkemiddel. Der er i ansøgningen regnet med 6,1 % ekstra efterafgrøder og 0,5 % reduktion af kvælstofnorm. Ifølge ansøgningen er der ingen stigning i udvaskningen fra markerne ved den ansøgte drift i forhold til nudriften. Ansøgt drift har en udvaskning på 57-59 mg nitrat/l på alle arealer i nitratfølsomme indvindingsområder.

Drikkevandsinteresser og nitratsårbarhed

Udbringningsarealerne, mark nr. 2-0, SH-1, SH-2, SH-3, SH-4, SH-5, SH-6, SH-7, SH-8, SH-9, SH10, 1-0Sall, 2-0Sall, 31-0Sall, 22-0 og 24-0 ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), jævnfør nyeste viden og i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). De øvrige udbringningsarealer mark nr. 1-0, 3-0, 20-0, 21-0 og 23-0 ligger i område med drikkevandsinteresser (OD).

Alle marker i OSD ligger i Indsatsområde Hammel, bortset fra mark nr. 22-0 og 24-0, som ligger i Indsatsområde Hvorslev. I begge indsatsområder er kortlægningen fra Naturstyrelsen i gang. Området er således endnu ikke kortlagt og der er ingen vedtaget indsatsplan her.

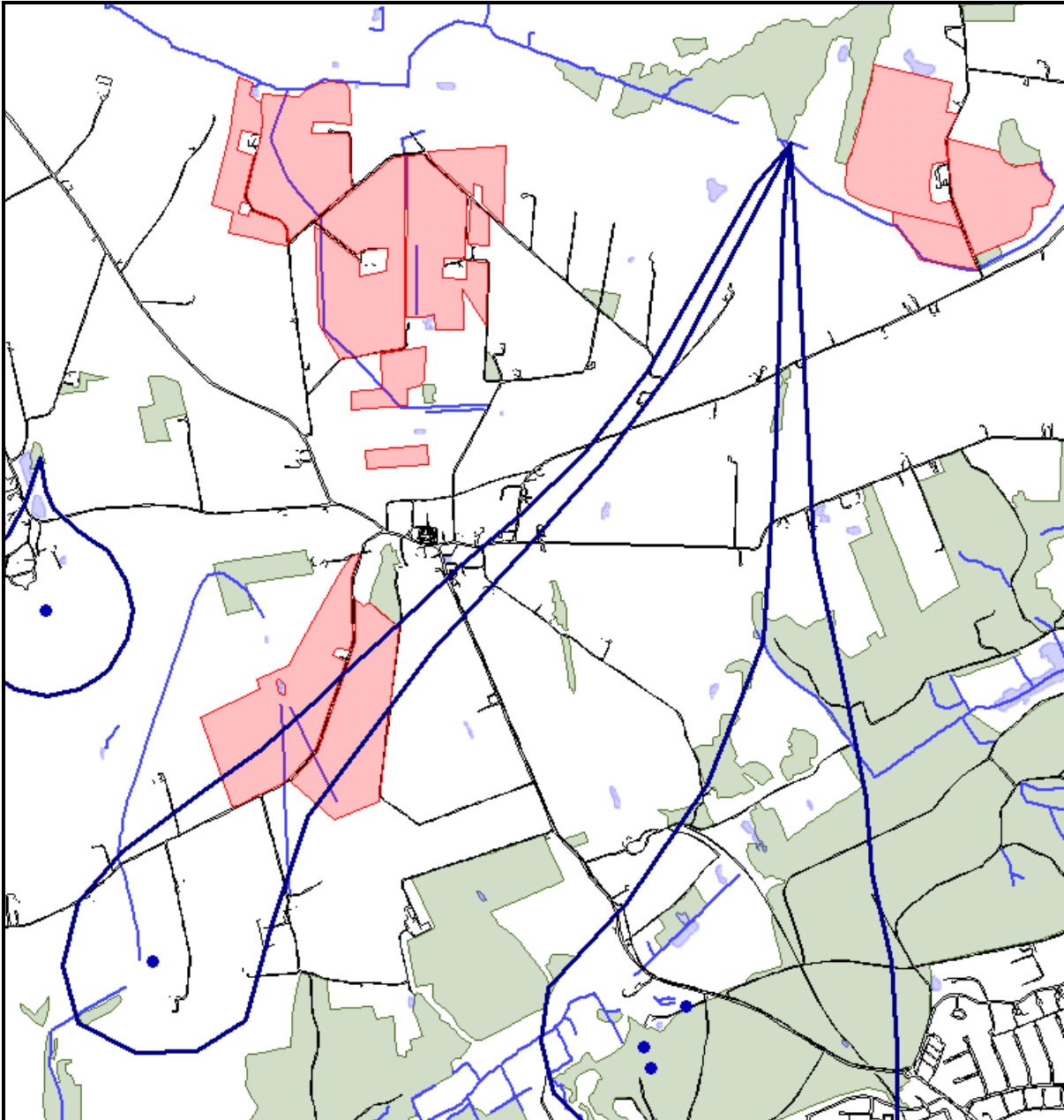
Vandværker

I bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er der krav om, at der ikke må påfyldes og vaskes marksprøjter indenfor 300 meter af almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg. Udbringningsarealerne ligger udenfor 300 meter beskyttelseszonen til boringer til almene og ikke-almene vandværker.

Boringer

Nærmeste almene vandværk er Farre By Vandværk, hvis indvindingsopland strækker sig mod sydøst, væk fra anlægget og de nærmeste marker.

Mark nr. 1-0Sall og 2-0Sall ligger nordøst for og i indvindingsoplandet til Hammel Vandværks boring med DGU nr. 78.1066 i en afstand af 600-1400 m.

Figur: Boring til Hammel Vandværk angivet med blå punkt. Det tilhørende indvindingsopland angivet med blå streg. Udbringningsarealer angivet med rød.

Nærmeste ikke-almene vandværk er Sporup Vandværk, som ligger 440 m nord for ejendommen. Ingen af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Sporup Vandværk.

Der er ikke registreret andre borer eller brønde på udbringningsarealerne eller ved anlægget. Der ligger også en række enkeltindvindere i området, deres borer ligger ikke problematisk i forhold til ansøgningen.

Kommunes bemærkninger og vurderinger

For de marker, der ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, skal der i særlig grad tages hensyn til beskyttelsen af grundvandet, idet det er fra disse områder, at fremtidens drikkevandsforsyning skal sikres. Her beskrives der i særlige indsatsplaner, hvordan det skal ske. Der er på nuværende tidspunkt ikke udar-

bejdet en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i området. Indsatsplanerne forventes vedtaget inden 2018 og vil på det tidspunkt sætte målsætning for udvaskning af nitrat til grundvandet og rammer for miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Ved en efterfølgende revurdering af miljøgodkendelsen vil indsatsplanen kunne indeholde mål og retningslinjer, som skal iagttages. Da området endnu ikke er kortlagt vurderes det på nuværende tidspunkt alene, om nitratudvaskningen giver anledning til yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat.

Markerne i nitratfølsomme områder har en gennemsnitlig nitratudvaskning i beregninger fra ansøgningsssystemet på 57-59 mg nitrat/l. Udvasningen er uændret i forhold til nudrift. Derfor vurderes projektet ikke at give anledning til en yderligere påvirkning af nitrat til grundvandsressourcen i området.

Udvasningen i det ansøgte projekt er over 50 mg nitrat/l, som er kvalitetskravet for grundvand. Hvorvidt den samlede udvaskning i hele området er kritisk i forhold til kvalitetskravet vurderes i forbindelse med indsatsplanlægningen. Foreløbig vurderes, at det ansøgte projekt i sig selv ikke giver anledning til en yderligere påvirkning af grundvandets tilstand i forhold til nitrat i området, hvor udbringningsarealerne er placeret.

For de marker, der ligger i område med drikkevandsinteresser, skal der tages hensyn til drikkevandsboringer. Særligt, hvor de er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde. Det generelle krav til nitratudvaskningen er, at den ikke må øges i de nitratfølsomme områder. Da ingen af udbringningsarealerne i område med drikkevandsinteresser ligger i nitratfølsomt område, vurderes det generelle krav at være opfyldt.

Boringer

Indvindingsoplandet til vandværksboringen på Vestagervej med DGU nr. 78.1066, som tilhører Hammel Vandværk strækker sig mod nordøst, dvs. at udbringningsarealerne 1-0Sall og 2-0Sall ligger opstrøms boringen.

Hammel Vandværk etablerede i 2008 boringen (DGU 78.1066) med ønske om med tiden at flytte større dele af indvindingen væk fra den pesticidesårbare kildeplads i byen.

Kildepladsen på Vestagervej er placeret ud fra geologiske/geofysiske undersøgelser, der viste, at der netop her var et stort grundvandsmagasin i en begravet dal. Boringen er 140 meter dyb og filtersat i 114 til 126 meter under terræn. Ved etablering af boringen fandt man, at den geologiske opbygning i området var meget varierende og usikkert bestemt.

Boringer i den begravede dal viser, at der er flere silt/ler lag over det dybe magasin. På grund af det høje siltindhold vurderes lagenes nitratreducerende effekt og dermed beskyttelsen af magasinet som begrænset.

Nitratindholdet i det øvre monitoringsfilter (24-26 meter under terræn) i DGU 78.1066 er 58 mg/l, mens sulfatindholdet ikke er forhøjet. Det tyder på, at der i dette niveau ikke sker nitratreduktion, samt at udvasningen er højere end grænseværdien for drikkevand på 50 mg/l. Det bevirker, at kildepladsen på det nuværende vidensgrundlag vurderes at være sårbar overfor nedsivende nitrat, hvorfor man bør minimere nitrattilførsel i oplandet.

I en miljøgodkendelse som denne, kan der dog alene stilles vilkår om, at der ikke må være en merbelastning, når udvasningen overstiger 50 mg/l.

7.3 Vandløb og søer

Miljøteknisk redegørelse

Vandløbsnære arealer

- Gelbæk er et § 3 beskyttet vandløb, der grænser op til mark 1-0 og 3-0. Vandløbet er i forslaget til Vandplanen målsat til god økologisk tilstand. Ved mark 1-0 lever tilstanden op til målsætningen (faunaklasse 5), mens vandløbet ved mark 3-0 ikke har målopfyldelse (faunaklasse 4). I regionplan fra Århus Amt er vandløbet ved mark 1-0 målsat B1 og ved mark 3-0 målsat B0.
- Thorsø Bæk er et § 3 beskyttet vandløb og grænser op til mark SH6. Vandløbet er i forslaget til Vandplanen målsat til god økologisk tilstand. Vandløbet har ikke målopfyldelse (faunaklasse 4). I regionplan fra Århus Amt er vandløbet målsat B3.
- Haurummose Bæk grænser op til mark SH8. Vandløbet er i forslaget til Vandplanen målsat til god økologisk tilstand. Bækkens nuværende status er ukendt. I regioplan fra Århus Amt er vandløbet målsat B3.

Ingen af de vandløbsnære arealer er på skrånende terræn, dvs. hældningen er under 6 grader.

Gelbæk er levested for fiskearten Smerling, som er rødlistet som sårbar i Danmark. Arten findes kun i tre danske vandløbssystemer. Forurening og ødelæggelse af vandløb er artens største trussel.

Søer

- § 3 beskyttet sø grænsende op til 2-0 Sall
- § 3 beskyttet sø grænsende op til SH7
- § 3 beskyttet sø grænsende op til SH8
- § 3 beskyttet sø grænsende op til SH8 og SH10
- § 3 beskyttet sø grænsende op til 21-0
- § 3 beskyttet sø grænsende op til 21-0
- § 3 beskyttet sø grænsende op til 22-0
- § 3 beskyttet sø grænsende op til 24-0

Alle søerne har en generel målsætning om god økologisk tilstand i forslaget til Vandplanen og er B-målsat i Favrskov Kommuneplan 2009. Ingen af søerne er beliggende på skrånede terræn.

Nærmere information om de § 3 beskyttede søer fremgår af bilag 11.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fra 1. september 2012 er det et generelt lovkrav, at der skal udlægges dyrknings-, gødsknings-, og sprøjtefrie randzoner langs alle åbne vandløb og søer større end 100 m² i landzone i henhold til Randzonenloven (lov nr. 591 af 14/6 2011).

Udbringingsarealerne skråner på intet sted stærkt ned mod vandløb eller søer, dvs. hældning under 6 grader.

Tab af udbragt husdyrgødning til vandløbene og søer under kraftige regnskyl vurderes særligt at kunne udgøre en risiko på vandløbsnære arealer bestående af fed lerjord eller fra stærkt skrånede arealer.

Areal 1-0 ligger helt ned til Gelbæk. Arealet har i en længere årrække været ude af omdrift pga. braklægning og er godkendt med 15 års genopdyrkningsret. I henhold til lov om randzoner, skal der være en dyrkningsfri bræmme på 10 meter langs vandløbet. Herudover vurderes det nødvendigt, at sætte vilkår om at jordbearbejdning, nedmuldning og nedfældning af gylle foretages på langs af vandløbet indenfor en afstand af 20 meter fra vandløbet på mark 1-0 og 3-0.

De øvrige vandløbsnære og sønære arealer vurderes at være tilstrækkeligt beskyttede af de lovpligtige randzoner på 10 meter.

I henhold til § 5 i lov om randzoner er det muligt at opnå reduktion af bredden af randzonen, såfremt det samlede randzone areal udgør mere end 5 % af bedriftens samlede areal.

For at sikre at der til enhver tid er en randzone på 10 meter langs Gelbækken og sø nr. 32 (se side 59), stilles der hermed vilkår om 10 meter randzone langs Gelbækken på areal nr. 1-0 og 3-0 samt omkring sø nr. 32 på areal nr. 2-0 Sall.

7.4 Vandoplände

Miljøteknisk redegørelse

Randers Fjord

Alle udbringningsarealerne afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Afvandingen fra både Favrskov Kommune og arealerne i Viborg Kommune sker via deloplandet Randers Fjord, fra Randers til Mellerup, som udgør en stor del af hovedvandomland nr. 1.5 Randers Fjord.

Randers Fjord er kendetegnet ved at være en meget sårbar recipient overfor tilførsel af både fosfor og kvælstof.

Ifølge såvel basisanalysen som Miljøministeriets forslag til vandplan for 1.5 Randers Fjord er miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke opfyldt i området. Dette skyldes bl.a. udvaskningen af kvælstof og fosfor fra landbruget i oplandet.

Randers Fjords samlede opland er ca. 325.000 hektar. Landbrugsjord udgør cirka 71 % af oplandet, hvilket er 8 % mere end landsgennemsnittet. For kvælstof udgør landbrugsbidraget alene 66 % af det samlede bidrag fra det åbne land. For fosfor udgør det samlede bidrag fra det åbne land 77 % (landbrug, spredt bebyggelse mv.).

Enhver øget udledning af næringsstoffer til recipienten vil forringe mulighederne for at opnå målsætningen om "god økologisk tilstand".

Kystopland	Tons N/år	Tons P/år
Randers Fjord	3.352,5	99,32

Den gennemsnitlige totale årlige udvaskning af kvælstof og fosfor til Randers Fjord fremgår af forslaget til Vandplan for Hovedvandopland 1.5 Randers Fjord

Tange Sø

Cirka 220 hektar af udbringningsarealerne afvander til Tange Sø dels via Borre Å og dels via Gjern Å. Ingen af arealerne ligger inden for selve oplandet til Tange Sø.

Oplandet til selve Tange Sø udgør i alt 170.322 hektar.

Ifølge såvel basisanalysen som Miljøministeriets forslag til vandplan for 1.5 Randers Fjord er miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke opfyldt for Tange Sø. Dette skyldes blandt andet ekstern belastning med fosfor til søen fra diffuse kilder som f.eks. landbrug, men også intern belastning med fosfor, spildevand fra spredt bebyggelse, spildevand fra fælles kloak, regnvandsbetingede udløb til søen, samt miljøfremmede stoffer.

Da Tange Sø samtidig er udpeget som badevand, skal vandkvaliteten kunne leve op til badevandsdirektivets bestemmelser om tilfredsstillende kvalitet.

En manglende forebyggelse af fosfortab til søen vil forringe mulighederne for at opnå målsætningen om "god økologisk tilstand".

Søopland	Tons P/år
Tange Sø	36.870 kg P

Fosfortab til Tange Sø fremgår af forslaget til Vandplan for Hovedvandopland 1.5 Randers Fjord

Søbygård Sø

Cirka 30 hektar af udbringningsarealerne er beliggende inden for oplandet til Søbygård Sø.

Oplandet til Søbygård Sø udgør i alt 1.298 hektar.

Ifølge såvel basisanalysen som Miljøministeriets forslag til vandplan for 1.5 Randers Fjord er miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" ikke opfyldt for Søbygårds Sø. Dette skyldes blandt andet ekstern belastning med fosfor til søen fra diffuse kilder som f.eks. landbrug, men også intern belastning med fosfor fra sediment, spildevand fra spredt bebyggelse, spildevand fra fælles kloak og regnvandsbetingede udløb til søen, samt miljøfremmede stoffer.

En manglende forebyggelse af fosfortab til søen vil være i strid med vandplanen.

Søopland	kg P/år
Søbygård Sø	487 kg P

Fosfortab til Søbygård Sø fremgår af forslaget til Vandplan for Hovedvandopland 1.5 Randers Fjord

Kommunens bemærkninger og vurderinger

KVÆLSTOF

Randers Fjord

Det generelle beskyttelsesniveau

Den del af Favrskov Kommune, der afvander til Randers Fjord er indplaceret i nitratklasse 0 (kvælstofreduktionspotentiale 76 % - 100 %). Intervallet er baseret på gennemsnittet for større oplande. De udbringingsarealer, der er beliggende i Viborg Kommune er ligeledes indplaceret i nitratklasse 0.

Det generelle beskyttelsesniveau er overholdt, idet kvælstofudvaskningen i ansøgt drift er beregnet til 53,9 kg N/ha/år og den maksimalt tilladte kvælstofudvaskning ved en indplacering i nitratklasse 0 er beregnet til 56,9 kg N/ha/år.

Kvælstofreduktionspotentiale

Noget af det kvælstof, der udvaskes fra rodzonen, udvaskes til Randers Fjord. Den faktiske mængde afhænger af kvælstofreduktionen fra mark til fjord.

Kommunen er kendetegnet ved at bestå af mange vandløbsnære arealer, som er placeret nedstrøms søer, der ellers ville have en selvrensende effekt på kvælstof. Det er Favrskov Kommunes faglige vurdering, at kvælstofreduktionen fra mark til fjord er lavere i de dele af Favrskov Kommune, der ligger nedstrøms Tange Sø end de arealer, der ligger opstrøms Tange Sø.

Det vurderes, at en kvælstofreduktionspotentiale på 100 % ikke realistisk under praktiske forhold på grund af de mange vandløbsnære arealer i kommunen.

Vurderingerne i forhold habitatdirektivet nedenfor er derfor foretaget under hensyntagen til forsigtighedsprincippet. For arealerne beliggende i Favrskov Kommune er der anvendt en indplacering i nitratklasse II for arealer nedstrøms Tange Sø og nitratklasse 0 for arealer opstrøms Tange Sø. Samtidig er der anvendt de laveste kvælstofreduktioner for hver af de to nitratklasser:

- Nitratklasse 0 (kvælstofreduktionspotentiale 76 % - 100 %), og
- Nitratklasse II (kvælstofreduktionspotentiale 51 % - 75 %)

Alle de udbringingsarealer, der er beliggende i Favrskov Kommune, er beliggende opstrøms Tange Sø og vurderes dermed at være indplaceret i nitratklasse 0.

Vandopland Randers Fjord

Øget udledning af kvælstof vurderes, at være i strid med miljømålslovens miljømål om "god økologisk tilstand".

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er til 53,4 kg N/ha/år for nudrift og 53,4 kg N/ha/år i ansøgt drift. Hvilket betyder, at der ikke vil være en øget udledning af kvælstof ud af rodzonen.

Habitatdirektivet

I følge Habitatdirektivet må projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre planer og programmer være til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for habitatområdet ved Randers Yder Fjord.

Projektet skal med hensyn til kvælstof til overfladevand vurderes på grundlag af forskellen mellem udvaskning i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning (planteavlsbrug).

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er beregnet til 53,9 kg N/ha/år for ansøgt drift og for et tilsvarende planteavlsbrug til 49,5 kg N/ha/år. Merudvaskningen fra husdyrbruget i forhold til ren planteavl udgør således 4,4 kg N/ha/år.

En øget total udledning af kvælstof til vandområdet *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* fra husdyrgødning på over 1 % vil kunne være til skade for habitatområdet og til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af habitatområder, jævnfør DMU.

Kvælstofudvaskning ved brug af husdyrgødning i ansøgt drift estimeret til, at udgøre 0,007 % af den gennemsnitlige totale kvælstofudledning til Randers Fjord.

Det er derfor Favrskov kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord 1.5* Randers Fjord i forhold til udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne.

Beregningerne fremgår af skemaet nedenfor:

Beregningsforudsætninger	Ansøgt drift
Areal til udbringning i alt, ha	239,6 hektar
Kvælstofreduktionspotentiale, N-klasse 0	76-100 %
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, ansøgt drift (kg N/ha/år)	53,9 kg N/ha/år ¹
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, planteavl (kg N/ha/år)	49,5 kg N/ha/år ²
Kvælstofudvaskning fra rodzonen, husdyrgødning (kg N/ha/år)	4,4 kg N/ha/år
2. N-tab fra arealer beliggende i N-klasse 0 til Natura 2000 området, kg N/år (den samlede påvirkning): (Kvælstofudvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år) * (Udbringningsareal, ha) * 0,24 = 4,4 kg N/ha/år * 239,6 ha * 0,24 =	253 Kg N/år
Kvælstofudvaskning til Randers Fjord, Vandplan 2010-2015 Randers Fjord, tabel 2.2.8	3.352.500 Kg N/år
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, %	0,007 %
Afskæringskriterie, meget sårbar recipient (miljømål: "god økologisk tilstand")	1 %

¹ Beregnet ud fra IT-ansøgningssystemet standardssædskifter for ansøgt drift.

² Beregnet for et planteavlsbrug efter anvisningerne i Miljøstyrelsens Vejledning (Det vil sige ud fra IT-ansøgningssystemet standardssædskifter for planteavl + handelsgødning + 0 % ekstra efterafgrøder + ingen tilførsel af husdyrgødning).

FOSFOR

Det generelle beskyttelsesniveau

Da ansøgningen er indkommet før 10. april 2011 er det mht. fosfor beskyttelsesniveauet fra før ændringen af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen den 10. april 2011, der er gældende. I ansøgt drift tilføres der i gennemsnit 27,8 kg P/ha/år med husdyrgødning til bedriftens arealer, og der fraføres i gennemsnit 24,5 kg P/ha/år med afgrøderne. Arealerne er på baggrund jordtypen i pløjelaget, dræning og fosfortal indplaceret i

fosforklasse 0-III. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte (her S2 og S4) den deraf beregnede normoptagelse af fosfor, og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning.

Bedriftens maksimale tilladte fosforoverskud i ansøgt drift er 3,3 kg P/ha/år og det faktiske fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P/ha/år. Lovens generelle beskyttelsesniveau er dermed overholdt. De enkelte arealers indplacering i fosforklasser fremgår af bilag 1.

Fosfor overskud

Bedriftens fosforoverskud kan i sig selv teoretisk set udgøre en risiko for tab af fosfor til vandmiljøet, idet fosfor der ophobes i pløjelaget senere hen kan tabes ved en fortsat dyrkning af jorden.

Bedriftens gennemsnitlige fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P per hektar per år. I landbrugsjord er der i gennemsnit ophobet 2.000 kg P/ha i pløjelaget. I løbet af en 8-årig periode øges forventes projektet at bidrage med en forøgelse i pløjelaget indhold af fosfor med 1,32 %.

Randers Fjord

Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget udgør i alt 3,2 kg. Dette svarer til under 0,00 % af den samlede fosforudledning til Randers Fjord ud fra nyeste i viden.

En forøgelse af fosfortabet til vandområdet *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord 1.5* fra husdyrgødning på over 1 % vil kunne være til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus af habitatområdet, jævnfør Miljøstyrelsen vejledning. En forøgelse af bedriftens fosfortab med under 0,01 %, vurderes ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for forringelse af tilstanden i Randers Fjord.

Der er derfor Favrskov kommunes vurdering, at projektet ikke i sig selv er til hinder for opnåelse af gunstig bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord 1.5* Randers Fjord i forhold til tab af fosfor fra udbringningsarealerne.

Tange Sø

Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget til Tange Sø udgør i alt 2,9 kg. Dette svarer til 0,01 % af den samlede fosforudledning til Tange Sø ud fra den nyeste i viden.

Tange Sø skal kunne overholde badevandsdirektivets vandkvalitetskrav. En væsentlig øget tilførsel af fosfor til søen vil forringe mulighederne for, at badevandsdirektivets vandkvalitetskrav kan overholdes. Tange Sø vurderes derfor, at være en meget sårbar recipient i forhold til fosfor.

Fosforudledning fra bedriften svarende til 0,01 % af den samlede fosforudledning til Tange Sø vurderes ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for forringelse af badevandskvaliteten i Tange Sø eller opnåelse af miljømålslovens krav om "god økologisk tilstand".

Søbygård Sø

Den maksimale risiko for tab af fosfor fra bedriftens ophobning af fosfor i pløjelaget til Søbygård Sø udgør i alt 0,40 kg. Dette svarer til 0,08 % af den samlede fosforudledning til Søbygård Sø ud fra den nyeste i viden..

Fosforudledning fra bedriften svarende til 0,08 % af den samlede fosforudledning til Søbygård Sø vurderes ikke, at udgøre nogen væsentlig risiko for opnåelse af miljømålslovens krav om "god økologisk tilstand".

Beregning af risikoen for tab af fosfor til vandoplandene Randers Fjord, Tange Sø og Søbygård Sø fremgår af tabellen fra det ansøgte projekt fremgår af tabellen på nedenfor.

Beregningsforudsætninger	Randers Fjord	Tange Sø	Søbygård Sø
Areal til udbringning i alt, ha	240 ha	220 ha	30 ha
Fosforoverskud i kg P/ha/år	3,3 kg P/ha	3,3 kg P/ha	3,3 kg P/ha
Beregningsperiode	8 år	8 år	8 år
Procent forøgelse af fosforindholdet i pløjelaget: (Fosforoverskud (kg P/ha/år) * 8 år) * 100 % / 2000 kg P/ha pløjelag ¹ =	1,32 %	1,32 %	1,32 %
Worst case udvaskning ¹	1 kg P/ha	1 kg P/ha	1 kg P/ha
Worst case P-tab i kg fra husdyrbruget: udbringningsareal (ha) * 1 kg P/ha * % forøgelse =	3,2 kg P	2,9 kg P	0,40 kg P
	99.320 kg P ²⁾	36.870 kg P ²⁾	487 kg P
Husdyrbrugets fosfortab til søoplandet: kg P worst case/ Samlede P-udvaskning til Randers Fjord * 100 % =	0,00 %	0,01 %	0,08 %
Afskæringskriterie	1 %	1 %	1 %

- 1) Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en andel af bedriftens fosforoverskud, der reelt vil tilføres recipienten. I landbrugsjord er der ophobet i gennemsnit 2.000 kg P per hektar i de øverste 25 cm. Tabsniveauet ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha (se seneste DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning for uddybning). Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt (Kronvang et al 2005). Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Et overskud på f.eks. 5 kg P/ha i en godkendelsesperiode på 8 år vil altså forøge jordens indhold med ca. 2 %. I hele afskrivningsperioden på 20 år vil det forøges med 5 %. Udvasningen må formodes at bliver forøget med mere end de 2-5 % pga. øget mætning, men det kan antages at blive opvejet af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen, typisk i ,1 meters dybde også kan ophobes fosfor, og at udvaskning fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen. (Kilde Miljøstyrelsens digitale vejledning)
- 2) Fra forslaget til Vandplan for hovedvandopland 1.5 Randers Fjord

Kumulation

Inden for hovedvandoplandet 1.5 Randers Fjord er husdyrtrykket faldet med 4,6 % i perioden 2007-2011.

Da udviklingen i husdyrtrykket inden for kystoplandet 1.5 Randers Fjords har været faldende siden 2007 er det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter ikke til hinder for opnåelse af bevaringsstatus for *Naturbeskyttelsesområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord* eller opnåelse af Miljømålslovens miljømål "god økologisk tilstand" i forhold til udvasningen af kvælstof eller risikoen for tab af fosfor fra bedriftens arealer.

Samlet vurdering i forhold til Randers Fjord

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at projektet ikke er i strid med miljømålslovens miljømål eller habitatdirektivets mål, idet projektet ikke i kumulation med andre projekter medfører en samlet øget udvask-

ning af kvælstof eller øget risiko for tab af fosfor til Randers Fjord og Tange Sø, der kan være til hinder for målopfyldelserne efter miljømålsloven eller sikring af gunstig bevaringsstatus efter habitatdirektivet.

7.5 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse

Generelle ammoniakreduktionskrav

Det generelle ammoniakreduktionskrav er en del af beskyttelsesniveauet for ammoniak. Ammoniakfordampningen fra den ansøgte drift sættes i relation til, hvad ammoniakfordampningen ville være ved brug af et fastsat referencestaldsystem, det såkaldte "bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning". Ammoniakfordampningen fra den ansøgte drift skal være en bestemt procentdel mindre, end hvis det blev brugt "bedste staldsystem". Kravet gælder kun for den del af husdyrbruget, hvor der udvides/ændres og for stalde, der reoveres. Ammoniakreduktionskravets størrelse afhænger af i hvilket år ansøgningen er indsendt. For denne ansøgning er reduktionskravet 25 %.

Ifølge beregninger i it-ansøgningssystemet er kravet om 25 % reduktion er opfyldt ved det ansøgte, idet ammoniakfordampningen er ca. 1600 kg N/år mindre end nødvendigt for at overholde dette krav.

Ammoniakpåvirkning af natur

Den lokale baggrundsbelastning med ammoniak er 14,95 kg N/ha/år (beregnet i 1 x 1 km grid, DMU 2009).

Den samlede emission fra anlægget er beregnet til 3.477 kg N/år

Meremissionen fra anlægget er beregnet til 3011 kg N/år

EF-habitatområder

Anlæg

Nærmeste EF-habitat område er *Gudenå og Gjern Bakker (H45)* beliggende 5,9 km V for anlægget

Udbringningsarealer

Nærmeste EF-habitat område *Gudenå og Gjern Bakker (H45)* er beliggende 5,4 km fra nærmeste udbringningsareal i Favrskov Kommune (mark nr. 1-0).

§ 7 naturtyper:

Anlæg

Afstanden fra anlægget til nærmeste § 7 areal, iht. Husdyrgodkendelseslovens, er 1.130 meter.

Udbringningsarealer

Nærmeste udbringningsareal i Favrskov Kommune er beliggende ca. 910 meter fra § 7 areal.

§ 3 beskyttet natur:

Anlæg

Der ligger 38 naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for 1000 meter fra ejendommen. Naturområderne tilhører naturtyperne enge, overdrev, moser og søer.

Oversigt over de § 3 beskyttede naturarealer beliggende inden for 1000 meter fra ejendommen ses i bilag nr. 10.

Udbringningsarealer

24 naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, grænser direkte op til udbringningsarealer i Favrskov Kommune. Naturområderne tilhører naturtyperne enge, overdrev, moser og søer.

Oversigt over de § 3 beskyttede naturarealer beliggende direkte op til udbringningsarealer ses i bilag nr. 11.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Generelle ammoniakreduktionskrav

Favrskov Kommune vurderer på baggrund af beregningerne i it-ansøgningssystemet, at det generelle krav til ammoniakreduktion er opfyldt i det ansøgte.

Natura 2000

Anlæg

Grundet den store afstand fra anlægget til nærmeste Natura 2000 område Gudenå og Gjern bakker (H45) vurderer kommunen, at der ikke er risiko for påvirkning af habitatområdet fra den pågældende landbrugsbe-drift.

Udbringningsarealer

Grundet den store afstand fra nærmeste udbringningsareal beliggende i Favrskov Kommune til nærmeste Natura 2000 område Gudenå og Gjern bakker (H45) vurderer kommunen, at der ikke er risiko for påvirkning af habitatområdet som følge af udbringning af husdyrgødning.

§ 7 naturtyper

Anlæg

Grundet den store afstand vurderes at § 7 arealet ikke vil blive påvirket (af ammoniak) fra anlægget.

Udbringningsarealer

Grundet den store afstand fra § 7 arealet til nærmeste udbringningsareal beliggende i Favrskov Kommune vurderes arealet ikke at blive påvirket som følge af udbringning af husdyrgødning.

§ 3 beskyttet natur

Anlæg

Inden for 1000 meter fra anlægget findes to § 3 beskyttede naturområder der er vurderet til at have en god naturkvalitet - naturkvalitet II (vurderet efter DMU rapport nr. 736 (2009) – Naturtilstand på terrestriske natur-arealer – besigtigelse af § 3 arealer).

Det ene naturområde er en eng (nr. 80) beliggende 520 meter NV for anlægget. Her er registreret 22 positiv-arter for naturtypen eng, her i blandt den fredede art majgøgeurt. Området vurderes at tilhøre naturtypen rig-kær, der har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. På grund af naturtilstanden, vurderes det at tålegrænsen ligger i den lave ende af intervallet. Dermed er naturtypen følsom overfor yderligere tilførsel af kvælstof. Merdepositionen til området er 0,4 kg N/ha/år, mens totaldepositionen fra anlægget er 0,5 kg N/ha/år.

Det andet område er et overdrev (nr. 143) beliggende 670 meter NV for anlægget. Her er registreret 10 positivarter for naturtypen overdrev. Området vurderes at tilhøre naturtypen surt overdrev, der har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. På grund af naturtilstanden vurderes det at tålegrænsen ligger i den lave ende af intervallet. Dermed er tålegrænsen overskredet og naturtypen er følsom overfor yderligere tilførsel af kvælstof. Merdepositionen til området er 0,3 kg N/ha/år, mens totaldepositionen fra anlægget er 0,3 kg N/ha/år.

De øvrige naturtyper i området er vurderet til at have en middel (III) eller ringe (IV) naturkvalitet, og vurderes ikke at være følsomme over for en mindre merpåvirkning med kvælstof (se bilag 10).

Der ligger en beskyttet sø 5 meter fra staldanlægget (nr. 200). Det er ikke muligt at foretage en beregning til en vandflade, men det vurderes sandsynligt at merdepositionen til søen overstiger 1 kg. Det vurderes at søen er meget kvælstofpåvirket i forvejen og at en yderligere tilførsel af kvælstof ikke vil ændre tilstanden yderligere. Søen fremstår meget grøn på luftfotos, hvilket tyder på at den er kvælstofpåvirket. . Desuden er de fleste søer fosfor begrænset. Derfor vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af søen.

Ifølge Natur og Miljøklagenævnets praksis og med henvisning til notat fra DMU (2005) vil en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, som altovervejende hovedregel – efter den tilgængelige viden – ikke medføre, at der sker en tilstandsændring af den pågældende naturtype, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet.

Da alle beregninger af merdeposition til udvalgte naturområderne ligger under 1 kg N/ha/år, er der ikke baggrund for at stille skærpede krav til ammoniakudledningen fra anlægget.

Udbringningsarealer

Informationer om naturarealer der grænser op til udbringningsarealer fremgår af bilag 11.

I henhold til Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er det kun i forbindelse med worst case tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha, at der vil kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre.

Ammoniakpåvirkningen fra udbringningsarealerne er reguleret via generelle regler, hvor der bl.a. er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker (Husdyrgødningsbekendtgørelsen, bek. nr. 764 af 26/6 2012).

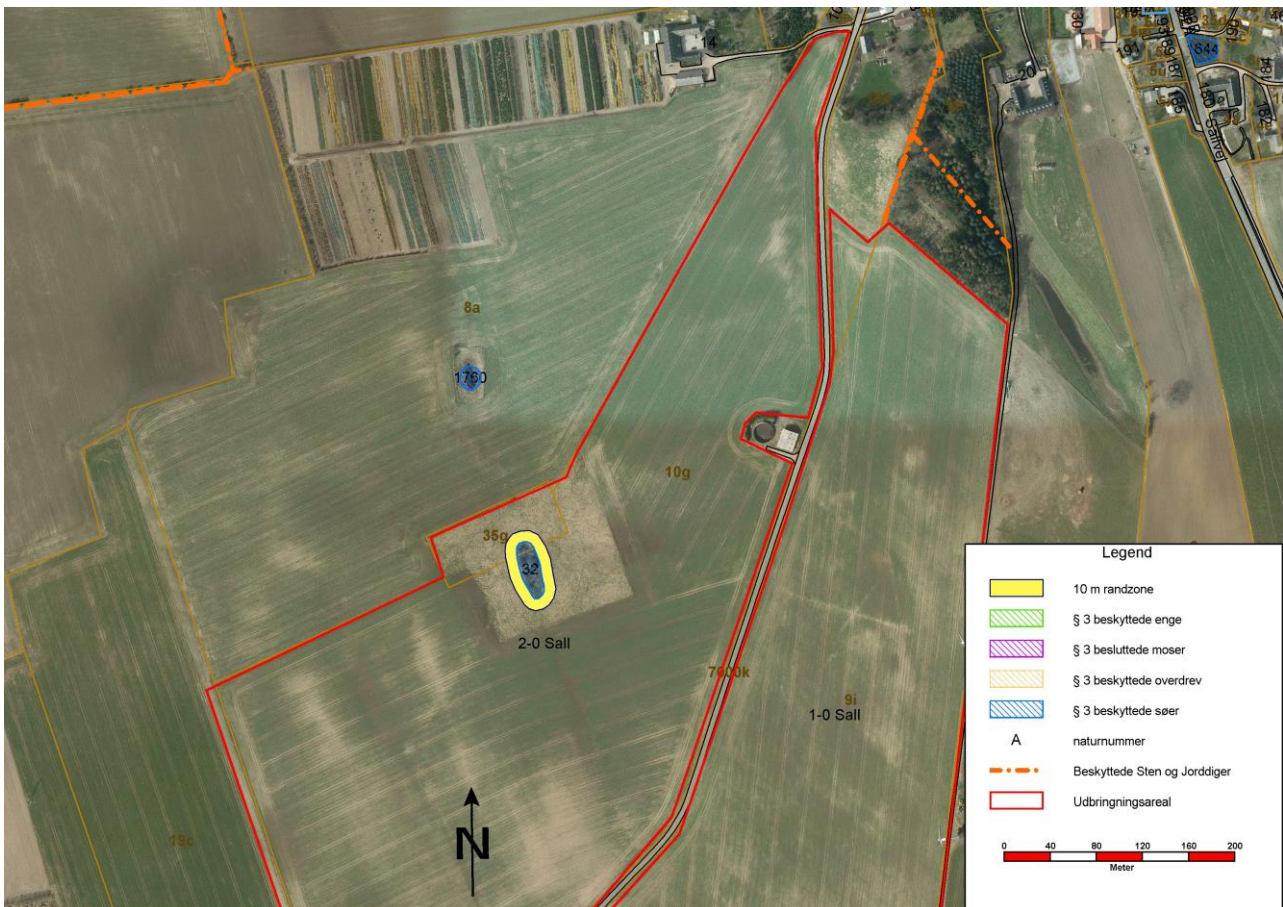
Ifølge Bufferzone-rapporten (Arbejdsgruppe-rapport til miljøministeren, 2004) vil der være en deposition på ca. 0,5-1 kg N/ha indenfor ca. 10 meter fra udbringningsarealet ("Average case", ud fra det pågældende areal samt gylletype).

Ifølge Natur- og Miljøklagenævnets praksis og med henvisning til notat fra DMU (2005) vil en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, som altovervejende hovedregel – efter den tilgængelige viden – ikke medføre, at der sker en tilstandsændring af den pågældende naturtype, uanset hvilken tilførsel der sker samlet set til området på ansøgningstidspunktet.

Dyretryk i nudrift er 1,05 DE/ha og i ansøgt drift 1,39 DE/ha. Det vurderes at stigningen i dyretryk ikke vil medføre en merdeposition på mere end 1 kgN/ha/år på de naturarealer, der grænser op til arealer, der hidtil har været i omdrift. Derfor stilles der ikke vilkår til udbringningsarealer, der hidtil har været i omdrift, selv om de grænser op til naturarealer.

Dele af mark 2-0 Sall beliggende op til sø nr. 32 har lagt udyrket/braklagt i en længere periode, og er godkendt med 15 års genopdyrkningsret. Det betyder at der ved genoptagelse af driften på marken, vil ske en merdeposition til søen i forhold til hidtidig drift. I henhold til lov om randzoner skal der pr. 1. september 2012 udlægges 10 meter randzone om alle åbne vandløb og søer over 100 m². En randzone på 10 meter vurderes at være tilstrækkelig til at sikre søen mod en tilstandsændring. I henhold til § 5 i lov om randzoner er det muligt, at opnå reduktion af bredden af randzonen, såfremt det samlede randzone areal udgør mere end 5 % af bedriftens samlede areal.

For at sikre at der til enhver tid er en randzone på 10 meter omkring sø nr. 32 stilles der hermed vilkår om 10 meter randzone.

Mark 2-0 Sall med sø.

7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (BILAG IV arter m.m.)

Miljøteknisk redegørelse

Ifølge EF-habitatdirektivets artikel 12 skal der sikres en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV,a eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV,b.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere om merbelastningen med ammoniak, nitrat og fosfor vil skade yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede arter på direktivets bilag IV. Herudover har kommunalbestyrelsen i henhold til Rio-konventionen en generel forpligtelse til at stoppe tilbagegangen i biodiversitet.

Indenfor 1000 meter fra anlægget er der registeret bilag IV-arter i tre søer. Stor vandsalamander i søerne nr. 2744 og nr. 196 samt spidssnudet frø i sø nr. 159. Sø nr. 2744 ligger nærmest anlægget med en afstand på 490 m. Der er ikke kendskab til øvrige bilag IV arter i nærhed til anlægget eller i umiddelbart tilknytning til udbringningsarealerne.

Desuden er der bestand af Smerling i vandløbet Gelbækken, som grænser op til udbringningsareal 1-0 og 3-0. Smerling er ikke bilag IV art, men er rødlistet som værende sårbar (DMU).

Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til §§ 7 og 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007) er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

I forbindelse med i øvrigt lovlige driftsændringer, der ikke kræver tilladelser, godkendelser m.m. efter anden lovgivning, er det lodsejers eget ansvar at sikre sig at driftsændringer ikke skader bilag IV-arters yngle- og rasteområder. For yderligere oplysninger henvises til hæftet: "Landbrugsdrift og beskyttelse af særlige arters yngle- og rasteområder" som kan downloades på www.landbrugsinfo.dk eller www.skovognatur.dk

Det vurderes at påvirkningen af søerne nr. 159, 196 og 2744 fra anlægget er uvæsentlig og ikke vil påvirke søerne som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter. Baggrunden for vurderingen er depositionsregninger til de nærværende liggende naturområder (Se bilag 10).

For at sikre Smerlingen er der stillet vilkår om randzoner og kørselsretning til udbringningsareal 1-0 og 3-0.

Som grund for vurderingen forudsættes det, at de stillede vilkår i godkendelsen overholdes, samt de generelle regler for etablering af randzoner, samt håndtering og udbringning af husdyrgødning overholdes. Af særlig betydning er desuden en hurtig reaktion og hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af gylleuheld.

7.7 Fredede fortidsminder m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Der findes ikke fredede fortidsminder (gravhøje) på udbringningsarealerne.

Beskyttede sten- og jorddiger er beliggende ved mark 2-0.

Mark 2-0. Beskyttede sten- og jorddiger vises med orange.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Sten- og jorddiger er beskyttet af Museumslovens § 29a, og må derfor ikke ødelægges eller indgå i udbringningsarealer.

Der må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes på gravhøje eller indenfor en afstand af 2 meter fra dem i henhold til Museumslovens § 29 f.

Der må endvidere ikke foretages ændringer i tilstanden af arealet indenfor 100 m fra gravhøje, med mindre kommunen giver dispensation hertil i henhold til § 18 i Naturbeskyttelsesloven.

7.8 Konsekvensvurdering

Det påhviler Favrskov Kommune konkret at vurdere om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (nr. 408 af 01/05/2007) (Habitatbekendtgørelsen).

I henhold til habitatbekendtgørelsen må der ikke gives tilladelse m.v., der kan indebære, at yngle- og rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges. I de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Der er foretaget en konsekvensvurdering af, om den ansøgte produktionsændring vil medføre forringelse af levesteder for Bilag IV-arter og/eller indvirke negativt på Natura 2000-områder.

Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper, under forudsætning af de stillede vilkår overholdes. Det vurderes ligeledes, at arternes levesteder ikke vil forringes eller at udvidelsen vil medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af.

8. Bedste tilgængelige teknik

Miljøteknisk redegørelse

For ansøgninger efter husdyrgodkendelseslovens § 12 skal ansøger udarbejde en redegørelse for anvendelse af bedst tilgængelig teknik inden for områderne:

- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning, samt
- Management (godt landmandskab)

Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes.

§ 12 svine- og fjerkræbrug er omfattet af de europæiske minimumsregler for BAT, der er en udmøntning af reglerne i EU's IPPC-direktiv. EU udgav i den forbindelse i 2003 en såkaldt BREF, der er et referencedokument, som på et detaljeret plan gennemgår relevante BAT-teknikker for disse brug. BREF-dokumentet er pt. under revision i EU. I Danmark arbejdes der løbende med en formulering af brancenormer for BAT.

Mange BAT tiltag beskrevet i BREF-dokumentet, er allerede indarbejdet i de generelle regler på landbrugsområdet i Danmark og flere er på vej. Et velkendt BAT-krav er f.eks. kravet om mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab.

Udover BREF, skal kommunens vilkår om BAT tage udgangspunkt i Miljøstyrelsens Vejledende emissionskrav og standardvilkår, teknologibeskrivelser og forslag til vilkår. Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Ansøgers BAT-redegørelse er vedlagt som bilag 7.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

BAT emissionsniveau:

BAT-kravene for emissionen af ammoniak og fosfor er beregnet til henholdsvis ca. 3.500 kg ammoniak-N pr år og 6.476 kg fosfor for de 315,9 dyreenheder, der er på stald. Den faktiske emission af ammoniak, samt udskillelsen af fosfor ligger på henholdsvis 3.477 kg ammoniak-N, og 6.030 kg P. Anlægget overholder således BAT-emissionskravene for ammoniak og fosfor. BAT-krav for nitrat-kvælstof overholdes via de generelle regler.

BAT-emissionskravene er overholdt for det ansøgte projekt via følgende indretninger og tiltag:

- Der er etableret kemisk luftrensning i eksisterende slagtesvinestald

- Overdækning af gyllebeholdere
- Der anvendes nedsatte mængder af råprotein og fosfor i foderet til slagtesvin.

BAT-niveauer for ammoniak og fosfor er beregnet ud fra Miljøstyrelsens Vejledninger om anvendelsen af BAT.

Ammoniak

Udvidelsen foregår i eksisterende slagtesvinestald og i ny slagtesvinestald. I eksisterende stald består udvidelsen i ændring af vægtintervallet for slagtesvinene.

111 dyreenheder ud af de 317,3 ansøgte dyreenheder opstaldes i nye stalde.

For at overholde BAT-niveauet for ammoniak anvendes luftrensning i eksisterende stald, overdækning af gyllebeholdere og nedsatte mængder råprotein i foderet til slagtesvin.

De eksisterende stalde består før udvidelsen af en slagtesvinestald med drænet gulv + spalter (33/67) og kemisk luftrensning. De eksisterende stalde renoveres ikke.

Den nye stald vil ligeledes blive med drænet gulv + spalter (33/67). Der vil ikke være behov for luftrensning i denne stald i forhold til opfyldelse af BAT-krav.

I følge Miljøstyrelsens vejledninger gælder emissionsgrænseværdierne for ammoniak for både nye og eksisterende dele af anlægget. Dette gælder under alle omstændigheder i de situationer, hvor ansøger i forbindelse med ansøgning om godkendelse vil foretage en gennemgribende renovering af de eksisterende dele af anlægget.

For udvidelser i eksisterende stalde skal der foretages en konkret vurdering af det teknisk og økonomisk muligt opnåelige emissionsniveau. I den eksisterende stald er emissionsniveauet lavere end BAT-emissionskravet ved nyanlæg. Det er derfor økonomisk og teknisk muligt at overholde samme BAT-krav som ved nyanlæg.

Dyretype/dyreenheder	Emissionsgrænseværdi ved ansøgninger modtaget før 10.april 2011 Kg NH ₃ -N pr. dyr	Korrektionsfaktor For vægt	Antal dyr	BAT-emissionskrav, i alt Kg NH ₃ -N
Slagtesvin, 32-107 kg 111 DE ny stald	0,29 (slagtesvin 30-102 kg)	1,07	4.000	0,29*1,07*4.000= 1.241
Slagtesvin, 32-107 kg 203 DE eksisterende stald	0,29 (slagtesvin 30-102 kg)	1,07	7.300	0,29*1,07*7.300= 2.265
I alt				3.506

BAT-emissionskrav for et tilsvarende nyanlæg, jævnfør Miljøstyrelsen vejledninger om BAT

På baggrund af ovenstående fastlægges BAT-emissionskravet for anlægget til 3.506 kg ammoniak-N per år for anlægget. Den faktiske ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 3.477 kg ammoniak-N per år. Anlægget overholder således det fastlagte BAT-emissionsniveau for ammoniak.

Fosfor

BAT emissionsniveauet for fosfor er beregnet til 6.476 kg P. Fosfor ab lager er beregnet til 6.030 kg P. BAT-emissionskravet for fosfor for produktionen på Sporuplundsvej 75 er derfor overholdt. Forudsætningerne for beregningen fremgår af tabellen nedenfor.

Dyretype	Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsværdier for P udskilt P pr dyreenhed	Ansøgt antal dyreenheder	BAT-emissionsniveau i kg P
Slagtesvin	20,5 kg P/DE	313,89	6.435
Hesteholdet på stald		2,01	41
I alt			6.476

Fravalgt BAT

Fravalgte teknologier er beskrevet i ansøgers BAT-redegørelse i bilag 7.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have en nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledninger i opnåelige emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for forskellige dyretyper og besætningsstørrelser. Der er angivet niveauer for både nybyggeri og renoveringer samt for eksisterende staldanlæg (Vejledningerne kan findes på www.mst.dk).

Kommunen har vurderet ejendommens emissioner af ammoniak og fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier.

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring og luftrensning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management og egenkontrol vurderet niveauet for BAT.

Kommunen vurderer samlet set, at det ansøgte projekt med de stillede vilkår, lever det ansøgte op til niveauet for BAT.

9. Alternative løsninger og 0-alternativet

9.1 Alternative løsninger

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger oplyser:

Ansøger ønsker at udbygge sin produktion og da det kan ske via en nedrivning af eksisterende bygninger og opførelse af en ny i tilknytning til den eksisterende svinestald er der ikke andre alternativer.

Desuden har ansøger oplyst følgende i forbindelse med begrundelse for fravalg af teknologier:

Begrundelser for fravalg af gyllekøling

- Gyllekøling er fravalgt i eksisterende stalde, fordi gyllekøling forudsætter en total renovering af staldenes gulve. Da der er tale om velfungerende stalde, planlægges der ikke renovering foreløbig.
- Gyllekøling er fravalgt, fordi det ikke er muligt at genanvende den producerede varme fra anlægget. Teknologien vil derfor være meget energiforbrugene og medfører unødige CO2 udslip.

Begrundelser for fravalg af forsøringsanlæg

- Gylleforsuring er fravalgt på grund af manglede proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune vurderer, at ansøgers valg af placering og teknologi er den bedst mulige løsning, hvor kravene i forhold til BAT, ammoniakemissioner og lugt kan overholdes. Den valgte placering er også af hensyn det landskabelige den bedst mulige løsning.

9.2. 0-alternativet

Miljøteknisk redegørelse

Ansøger oplyser:

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion i årene som kommer. Hvis der ikke er mulighed for udvikling af produktionen er det dog på længere sigt lig med en afvikling af denne. Det vil betyde tab i omsætning og arbejdspladser for hele samfundet.

10. Generelle forhold

10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget Sporuplundsvej 75

Favrskov Kommune godkender i henhold til § 12, stk. 2 i *Lov nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* svinebruget på landbrugsejendommen matr. nr. 24a Farre By, Sporup, på adressen Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup.

Godkendelsen omfatter anlægget på Sporuplundsvej 75, Sporup og produktionen med CHR nr. 84542, samt udbringning af husdyrgødning på alle ejede og forpagtede arealer under bedriften CVR nr. 28063717. Til bedriften er knyttet et andet husdyrbrug på ejendommen Sall Hedevej 40, 8450 Hammel med CHR nr. 96590.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene under afsnit 2 overholdes.

Denne miljøgodkendelse træder i kraft den dato den tages i brug.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug³ og i Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug⁴ samt i Vejledningen om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug⁵ og Habitatbekendtgørelsen⁶ det vil sige forhold af betydning for det eksterne miljø.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning skal søges separat. Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

³ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr.1486 af 04/12/2009.

⁴ Bekendtgørelse om tilladelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31/03/2009.

⁵ Miljøstyrelsens digitale vejledning, www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx

⁶ Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

10.2 Meddelelsespligt - arealer og ejerforhold

Såfremt ejer eller driftsherre af anlægget på Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup med bedriften CVR nr. 8063717 ønsker at udskifte de eksisterende arealer, der modtager gylle med nye arealer, er der pligt til at meddele kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af om udskiftningen kan ske i henhold til § 15 i godkendelsesbekendtgørelsen for mindre sårbare arealer, eller om der skal udarbejdes en ny § 12 godkendelse (for mere sårbare arealer).

Oplysninger om udskiftning af arealer skal være kommunen i hænde før planårets begyndelse – dvs. senest den 1. august.

Ejer eller driftsherre har pligt til at ansøge kommunen om at foretage udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Kommunen skal herefter vurdere om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter godkendelsesbekendtgørelsens § 12 stk. 3.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse og den nye bedrifts CVR. nr.

10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til 2021. Egenkontrolvilkår er undtaget fra denne beskyttelse.

Favrskov Kommune kan tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jævnfør Husdyrgodkendelseslovens § 40 stk. 2. Således skal kommunen, hvis husdyrbruget eller afsætningen af husdyrgødning medfører, eller det skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold, meddele påbud med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens § 39.

Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik således, at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

10.4 Revurdering af miljøgodkendelse

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug* regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt at æn-

drer vilkårene heri. Den første regelmæssige revurdering skal foretages 8 år efter denne godkendelse, det vil sige i 2021.

Herudover skal en § 12 godkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 40.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkår for revurdering af § 12 godkendelser meddeles som påbud efter husdyrgodkendelsesloven §§ 39 og 40.

10.5 Gyldighed

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelse er meddelt. Med udnyttet menes der, at det ansøgte staldanlæg og udvidelse er påbegyndt. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opnået før senest 3 år efter godkendelsesdatoen.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, og så bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

10.6 Offentliggørelse

For-offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Favrskov Kommunes hjemmeside den 15. august 2012 med tre ugers frist for modtagelse af kommentarer. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget nogen bemærkninger.

Høring

Udkast til miljøgodkendelse blev den 24. januar 2013 sendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen jf. forvaltningslovens § 19, ansøger selv og en række organisationer og private personer, samt personer og organisationer, der har anmodet herom.

Der var en frist på 6 uger. Det vil sige frem til den 11. marts 2013 til at komme med bemærkninger til udkastet.

Der indkom bemærkninger til udkastet fra:

- Naboer
 - Bitten Andersen, Lyngbyvej 11, 8472 Sporup,
 - Henning Andersen, Lyngbyvej 11, 8472 Sporup,
 - Per Henriksen, Lyngbyvej 8, 8472 Sporup,
 - Tonny Andersen, Lyngbyvej 12, 8472 Sporup,

- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Favrskov, benævnes DN-Favrskov i det følgende,
- Moesgård Museum,
- Hammel Vandværk og
- Ansøger Lasse Gammelgaard Pedersen

Lugtgener: Flere naboer skriver i deres høringssvar, at de nogle gange er generet af lugt både fra staldanlægget og ved udbringning af husdyrgødning. Naboerne foreslår derfor, at der stilles vilkår om at der ikke må pumpes gylles fra stald til tank samt udbringes husdyrgødning fra fredag middag til mandag morgen.

Favrskov Kommune bemærker hertil, at lugtgenerne er vurderet og lugtberegningerne viser at lugtgenekriterierne er overholdt. Den eksisterende gyllebeholder er overdækket og den nye gyllebeholder vil også blive overdækket. Favrskov Kommune vurderer derfor, at lugtgener fra gyllebeholderne vil være begrænset. Ansøger er indstillet på at tage hensyn til naboer ved ikke at pumpe gylle fra stald til gyllebeholder i weekender. Der er indsat vilkår 2.9.3, hvor det fremgår at der ikke må pumpes gylle fra stalde til gyllebeholdere weekender og helligdage.

Der kan forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen må der ikke udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Særligt vedrørende lugt bemærkes, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Således må beboere i landzone tåle mere lugt fra husdyrbrug end beboere i byzone, hvor der er husdyrbrug i nærheden af byen. Favrskov Kommune har vurderet, at der ikke er grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold udbringningstidspunkt.

Ansøger tilstræber, at undgå udkørsel af gylle i weekenderne, men det kan afhængigt af vejrforhold blive nødvendigt.

Opbevaring af døde dyr: En enkelt nabo skriver i sit høringssvar, at der bør etableres køleboks til opbevaring af døde dyr.

Favrskov Kommune har vurderet, at ved den valgte placering af døde dyr og ved opbevaring, der overholder generelle regler, vil opbevaring af døde dyr ikke give anledning til gener og uhygiejniske forhold.

Grundvand: DN-Favrskov beklager, at der endnu ikke er lavet indsatsplan for de indsatsområder, hvor udbringningsarealerne er beliggende. DN-Favrskov fremfører, at hvis der var lavet indsatsplan, ville der være krav om nitratudvaskning på højst 50 mg nitrat per liter.

Hammel Vandværk har desuden spurgt til, om der er taget højde for at der ikke udbringes mere husdyrgødning end hvad der kan tåles. Desuden har vandværket spurgt til om vi tager fat på sagen igen når indsatsområdet er kortlagt. Hammel Vandværk har ingen indsigelser.

Favrskov Kommune bemærker hertil, at når der er tale om miljøgodkendelse, hvor arealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområde, der endnu ikke er kortlagt så kan vi stille krav om ingen merpåvirkning af grundvandet. Hvis de pågældende indsatsområder havde været kortlagt eller der var udarbejdet indsatsplaner ville der udelukkende kunne stilles krav om nitratudvaskning svarende til udvask-

ning fra plantebrug. I den konkrete sag vil det sige 52-54 mg nitrat per liter. Der kan i forbindelse med en re- vurdering af miljøgodkendelsen blive taget højde for mål og retningslinjer i eventuelle indsatsplaner.

Beplantning: DN-Favrskov anmoder om, at anbefaling om beplantning syd for staldanlægget ændres til vilkår om beplantning samt om, at nuværende beplantning omkring gyllebeholder bibeholdes og evt. udbygges.

Favrskov Kommune bemærker hertil, at med ansøgte placering af ny bebyggelse vurderes der ikke at være behov for vilkår til beplantning.

Ammoniakfordampning: DN-Favrskov har udtrykt forundring og bekymring over forøgelsen af ammoniakfordampningen fra staldanlægget. DN-Favrskov er forundret over, at der ikke skal etableres luftrensning i den nye stald. DN-Favrskov har desuden udtrykt bekymring for at søer og vandhuller indenfor 500 meter merbelastes med ammoniak i en sådan grad, at det kan gå ud over bilag IV-arten Stor Vandsalamanders ynglemulighed.

Favrskov Kommune har vurderet, at det generelle ammoniakreduktionskrav og BAT-emissionsgrænseværdi for ammoniak for det samlede anlæg er overholdt. Ansøger har valgfrihed med hensyn til valg af virkemidler, der tages i anvendelse for at imødekomme krav til ammoniakfordampning.

Favrskov Kommune har lavet en vurdering af påvirkning på vandhuller og søer i området. Samtlige søer er vurderet til at være af typen næringsrige søer og vandhuller. Det vil sige, at der ikke er tale om rene klart vandede vandhuller, som vil være mere følsom over for en forøget påvirkning med ammoniak.

Det er korrekt at der er observerede stor vandsalamander i et vandhul 615 meter sø for ejendommen. Favrskov Kommune har fået foretaget en beregning af ammoniakdepositionen i den omkringliggende mose. Denne viser at der en merbelastning til mosen på 0,6 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,7 kg N/ha/år. Det er ikke muligt med beregningsmodellen at beregne til vandflader hvorfor tallene ikke kan direkte overføres til vandhullet. Da mosen er skovbevokset vurderes det at størstedelen af ammoniakdepositionen opfanges af træerne omkring vandhullet. Favrskov Kommune har vurderet at ammoniakpåvirkningen på vandhullet er af en størrelse der ikke vil påvirke vandhullet som yngle- og resteområde for storvandsalamander.

Favrskov Kommune har ligeledes observerede spidssnudet frø i et vandhul 825 meter nord for ejendommen. Her er det ligeledes Favrskov Kommunes vurdering at ammoniakdepositionen er af en størrelse, der ikke vil påvirke vandhullet som yngle- og resteområde for spidssnudet frø. Dette er vurderet på baggrund af at Favrskov Kommune har fået foretaget beregninger til en mose der ligger tættere på ejendommen i samme vindretning som kun modtager en merdeposition på 0,4 kg N/ha/år og en totaldeposition på 0,5 kg N/ha/år.

Dermed er det Favrskov Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil have en væsentlig påvirkning af arter på habitatdirektivets bilag IV.

Hældning mod Gelbæk: DN-Favrskov er bekymret for, at arealet mellem gyllebeholdere og Gelbæk hælder svagt ned imod Gelbæk.

Favrskov Kommune vurderer, at de lovpligtige alarmer, der skal være på gyllebeholderne på grund af nærmeste sø, er tilstrækkelig til at forhindre gyllen i at løbe i Gelbækken ved uheld. Krav til gyllebeholder er reguleret ved anden lovgivning.

Udnyttelsesprocent af kvælstof i husdyrgødning: DN-Favrskov skriver, at det er urimeligt at udnyttelsesprocenten af kvælstof i afgasset gylle er sat til 68 %. DN-Favrskov mener, at udnyttelsesprocenten bør sættes højere. Desuden skriver DN-Favrskov, at der er uoverensstemmelse mellem forholdet mellem afgasset gylle og rågylle i vilkår og tallene i "Fremtidig drift".

Favrskov Kommune har vurderet, at den udnyttelsesprocent, der skal fremgå af det ansøgte og det miljøgodkendte er den udnyttelsesprocent af kvælstof, som også vil fremgå af gødningsregnskabet. Thorsø Biogas oplyser sine modtagere om den afgassede gylles sammensætning og udnyttelsesprocent af kvælstof. Den udnyttelsesprocent, der er oplyst i det ansøgte stemmer overens med den udnyttelsesprocent, som Thorsø Biogas oplyser. Det skal desuden bemærkes, at ansøger har valgfrihed med hensyn til valg af virkemidler, der tages i anvendelse for at imødekomme krav til udvaskning.

Favrskov Kommune kan ikke finde et sted i Udkast til miljøgodkendelse, der hedder "Fremtidig drift". Favrskov Kommune mener i øvrigt, at der er overensstemmelse mellem tal for husdyrgødning i vilkår og i den miljøtekniske redegørelse.

Kornsiloe: DN-Favrskov henstiller til, at siloerne ikke skal opføres i blankt reflekterende materiale, men at de i stedet opføres i grønt materiale.

Favrskov Kommune bemærker hertil, at siloerne ikke på sigt bør være reflekterende. Ansøger har oplyst, at det materiale, som siloerne opføres på sigt bliver mat.

Transporter: DN-Favrskov er bekymret over, at antal transporter på landevejene stiger med 105 årlige transporter. DN-Favrskov foreslår hvor det afgassede gylle skal udbringes for at have mindst mulig transport på vejene.

Favrskov Kommune bemærker hertil, at en miljøgodkendelse af et husdyrbrug ikke kan anvendes til regulering af transport med husdyrgødning på vejene.

Vilkår om udnyttelsesfrist: Ansøger har bemærket at teksten om at godkendelsen skal være udnyttet efter 3 år bør udgå af vilkår 2.1.1.

Favrskov Kommune vurderer, at ansøger har ret i at det er nødvendigt at have vilkår om udnyttelse efter 3 år. Denne del af vilkåret udgår derfor.

Vilkår 2.1.2: Dyreholdet må først øges når tilhørende bygningsmasse og teknologier er etableret.

Ansøger har bemærket, at der ikke er nogen grund til at have dette vilkår, idet miljøteknologien er i den eksisterende stald.

Favrskov Kommune vurderer, at ansøger har ret i at det miljømæssigt ikke er nødvendigt med dette vilkår. Vilkår 2.1.2 fra Udkast til miljøgodkendelse indgår derfor ikke i den endelige miljøgodkendelse.

Vilkår 2.11.8: Der skal være 10 meter randzone langs Gelbækken på areal nr. 1-0 og 3-0 samt omkring sø nr. 32 på areal nr. 2-0 Sall.

Ansøger mener, at dette vilkår skal slettes, idet randzonenloven tager sig af det.

Favrskov Kommune fastholder vilkår 2.11.8. Dette er for at sikre, at der er 10 meter randzone på mark nr. 1-0 og 3-0 langs Gelbækken og på mark nr. 2-0 Sall langs Sø, også hvis der er reduktion i randzone på bedriften.

Arkæologisk vurdering: Moesgård Museum har i forbindelse med høring sendt en arkæologisk vurdering til ansøger og Favrskov Kommune. Der gøres blandt andet opmærksom, at der ved anlægsarbejde er en betydelig risiko for at støde på arkæologiske fund, som er omfattet af Museumsloven. Det anbefales, at der forud for jordarbejdet foretages en arkæologisk prøveudgravning af området.

Favrskov Kommune opfordrer til, at ansøger er opmærksom på anbefalinger fra Moesgård Museum.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på Favrskov Kommunes hjemmeside den 15. maj 2013 med en klagefrist på 4 uger – dvs. onsdag den 12. juni 2013 inden arbejdstidsophør kl. 15.30.

Godkendelsesdatoen er den 15. maj 2013.

10.7 Klagevejledning

Godkendelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrgodkendelsesloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden 12. juni 2013 kl. 15.30 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce på Favrskov kommunes hjemmeside den 15. maj 2013.

Klageberettiget er ansøger, miljøministeren, de klageberettigede organisationer, samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrgodkendelseslovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup eller pr. mail til favrskov@favrskov.dk, som herefter videresender klagen med sagens akter.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Gebyret opkræves, når nævnet har modtaget klagen fra Favrskov Kommune. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres, ophæves, klageren får helt eller delvis medhold i klagen, klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. For yderligere information om gebyrordningen henvises til Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, hvor der kan findes en vejledning om ordningen.

Det ansøgte er ikke omfattet af Husdyrgodkendelseslovens §§ 38 og 40 om forbud og påbud, eller § 22 og § 27, stk. 1. nr. 3 og stk. 2 om placering i det åbne land uden tilknytning til eksisterende byggeri, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 80 og § 81 stk. 3. En evt. klage har derfor ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene (søgsmål), jf. Husdyrgodkendelseslovens § 90.
En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Sagsbehandler
Lene Højlund

Følgende er inden meddelelse af godkendelsen tilsendt udkast til afgørelse til kommentering samt efterfølgende meddelt om godkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Moesgård Museum, Moesgård Alle, 8270 Højbjerg, moesgaard@hum.au.dk

Enhver med væsentlig individuel interesse

Ansøger:

- Lasse Gammelgaard Pedersen, Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup, E-post: lgsporup@live.dk

Ansøgers konsulent:

- Kjartan Einarson, LMO, Trigevej 20, Søften, 8382 Hinnerup, E-post: kje@lmo.dk

Naboer:

- Lyngbyvej 8, 8472 Sporup
- Lyngbyvej 11, 8472 Sporup
- Lyngbyvej 12, 8472 Sporup
- Røgenvej 60, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 70, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 72, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 74, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 76, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 78, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 80, 8472 Sporup
- Silkeborgvej 84, 8472 Sporup
- Sporup Kirkevej 70, 8472 Sporup
- Sporup Kirkevej 79A, 8472 Sporup
- Sporup Kirkevej 80, 8472 Sporup
- Sporuplundsvej 30, 8472 Sporup
- Sporuplundsvej 40, 8472 Sporup
- Sporuplundsvej 70, 8472 Sporup
- Sporuplundsvej 105, 8472 Sporup
- Sporupvej 22, st., 8472 Sporup
- Sporupvej 22, 1., 8472 Sporup

Vandværk

- Hammel Vandværk, Sallvej 101, 8450 Hammel

Ejere af forpagtet jord:

- Flemming Nørgaard, Vestagervej 3, 8450 Hammel
- Erik Jensen, Slugten 1, 8860 Ulstrup

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Købehavn V, e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk.

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup, E-post: dnfavrskov-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Favrskov. E-post: Favrskov@dof.dk
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Lars Andersen, Skolevej 21, 8870 Langå, oestjylland@friluftsradet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Distrikt 4 v. Torben Ankjærø, e-mail: ankjaeroe_Torben@hotmail.com

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnfavrskov-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

11. Lovgrundlag og vejledninger

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer. (husdyrgodkendelsesloven)
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer (godkendelsesbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse nr. 933 af 24. september 2009 med senere ændringer. (naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse nr. 879 af 26. juni 2012. (miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007 med senere ændringer. (habitatbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse af lov nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven)
- Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner (randzonenloven)
- Lov nr. 553 af 1. juni 2011 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om planlægning, lov om vandløb og forskellige andre love (Samleloven for Grøn vækst initiativer).
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1148 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v.
- Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
- Bekendtgørelse om badevand og badeområder nr. 939 af 18/09/2012 (badevandsbekendtgørelsen)
- Lovbekendtgørelse nr. 1427 af 4. december 2009 om forurenede jord med senere ændringer (Jordforureningsloven)
- DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring – Rørcenteranvisning 015.
- Vejledning til bekendtgørelse om påfyldning og vask af sprøjter til udbringning af bekæmpelsesmidler. Vejledning fra Miljøstyrelsen Nr. 1 2009
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT): Husdyrbrug med konventionelt produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, Miljøstyrelsen; Maj 2011.
- Ekstern støj fra virksomheder, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra november 1984.
- Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune.

Bilag 1: Fosforrisikoanalyse

Favrskov Kommune har vurderet, om der er særlige risikoarealer, der kan give anledning til, at der skal stilles supplerende vilkår til begrænsning af fosfortabet i forbindelse med driften af arealerne. Viborg Kommune har ligeledes vurderet arealerne, beliggende i Viborg Kommune. Viborg Kommunes vurdering er vedlagt i bilag 9. Det er markerne 101-0 og 102-0, der er beliggende i Viborg Kommune. De øvrige arealer er beliggende i Favrskov Kommune.

De ca. 220 ha udbringningsarealer, der er beliggende i Favrskov Kommune ligger inden for oplande til Gjern Å og Borre Å. Begge åer afvander til Tange sø og derfra ad Gudenåens hovedløb videre til Randers Fjord. Ca. 30 ha afvander desuden til Søbygård Sø. Bedriftens arealer består både af sandjord og lerjorde. En del af arealerne er drænet.

Arealerne indplaceres i fosforklasser. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Hvilken fosforklasse et areal skal indplaceres i afhænger af hvilket vandområde arealet afvander til, jordbundstype, fosfortal, dræningsforhold og hvor vidt der er tale om lavbundsjord. På drænedede ikke-lerjorde stilles krav afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænedede lerjorde, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.

For de arealer, hvor ansøger har oplyst, at arealerne er drænet har det ikke være nødvendigt, at undersøge om der er kendte drænprojekter eller undersøge historiske kort. Ved arealer, hvor der er kendte drænprojekter og/eller der på historiske kort er vandløb, grøfter, søer eller lignende anser vi det for meget sandsynligt, at de er drænet. Den primære tabsvej fra området vurderes at være via makroporer og dræn. På enkelte arealer med sandet overjord og underjord vil der desuden kunne ske tab via udvaskning.

Der er følgende fosforklasser og beskyttelsesniveau for ansøgninger indkommet før 10. april 2011:

Fosforklasse 0. Arealer, som ikke opfylder kriterierne for henholdsvis P-klasserne 1,2 og 3. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug
Fosforklasse 1. Arealer på drænedede lerjorder med fosfortal mellem 4,0-6,0. Fosforoverskuddet må maksimalt øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug. Kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i ansøgt drift.
Fosforklasse 2. Lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder. Fosforoverskuddet må ikke øges uanset fosfortal. Hvis der er underskud af fosfor i nudrift, er der dog kun krav om fosforbalance i ansøgt drift. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og som ikke har et højt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen dvs. er okkerklasse II eller derover. Der stilles ikke krav til lavbundsarealer, der ifølge okkerklassificeringen er udpeget som okkerklasse I.
Fosforklasse 3. Arealer på drænedede lerjorder, med fosfortal over 6,0. Krav om fosforbalance, dvs. at der ikke må være overskud.

Samlet vurdering

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering at de primære tabsveje for fosfor fra området er makroporer og dræn. Herudover kan der forekomme tab i form af udvaskning fra de helt vandløbsnære partier. Vurderingen for de vandløbsnære arealer er beskrevet i 7.3 Vandløb og Søer. Samlet set vurderes det, at den bedste virkemiddel til forebyggelse af fosfortab fra udbringningsarealerne er via en begrænsning af bedriftens fosforoverskud. Det maksimale tilladte fosforoverskud er beregnet til 3,3 kg P/ha.

Arealoversigt til fosforrisikoanalyse

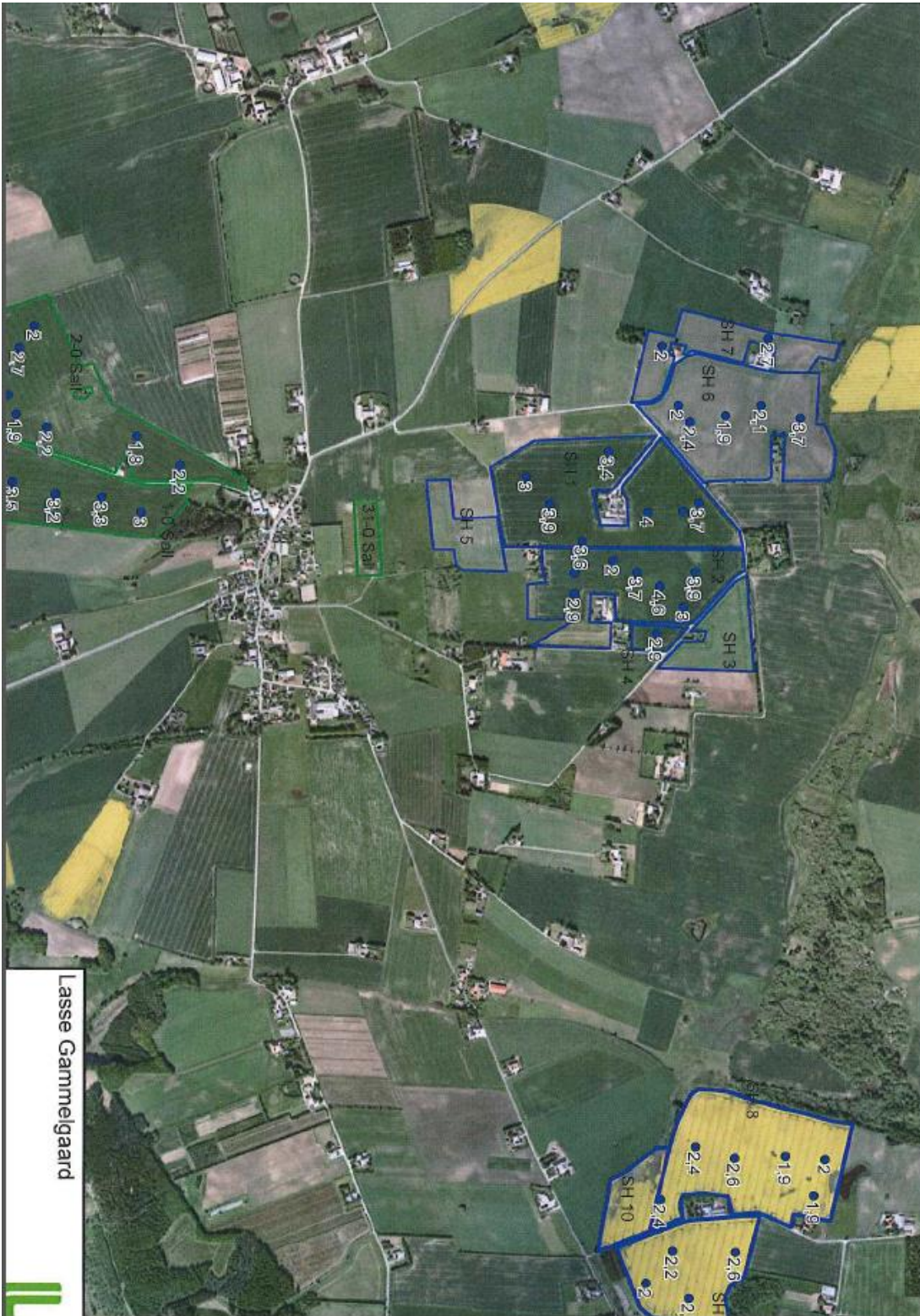
Mark ID	Jordbundstype overjord/underjord	P-tal	Oplyst drænet	MST-lavbund	Kendte drænpro- jekter og histori- ske kort	Vurdering	Konklusion
Delopland Søbygård Sø via Mosegård Bæk og Hammel Møllebæk							
1-0 Sall	JB6/JB7	3,5	Ja	Del			P-klasse 0 og del 2
2-0 Sall	JB6/JB7	2,7	Ja	Del			P-klasse 0 og del 2
Delopland Borre Å via Haurummose Bæk, Thorsø Bæk							
SH 8	JB4/JB7	2,6	Ja	Nej		Lavt Pt, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0
SH 9	JB4/JB7	2,6	Ja	Nej		Lavt Pt, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0
SH 10	JB4/JB7	-	Ja	Ja		Areal udpeget som okkerklasse I. Dermed vurderes arealet ikke at være et risikoareal.	P-klasse 0
Delopland Borre Å via Thorsø Bæk og Hedelund Bæk							
SH 1	JB6/JB7	3,9	Ja	Lille del		Pt<4, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0 og lille del 2
SH 2	JB6/JB7	3,4 (gennemsnit af 7 prøver)	Ja	Nej		Pt<4, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0
SH 3	JB6/JB7	-	Nej	Nej	Ingen kendte	Arealet vur-	P-klasse 0

					drænprojekter eller historiske grøfter, søer eller vandløb.	deres til ikke at være et risikoareal.	
SH 4	JB6/JB7	2,9	Ja	Nej		Pt<4, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0
SH 5	JB6/JB7	-	Ja	Del		Da arealet er drænet og der ikke er P-tal for arealet, vurderes det til worst-case på bedriften. P-tal 4-6.	P-klasse 1 og 2
SH 6	JB6/JB7	3,7	Ja	Del		Del P-klasse 2 resterende del P-klasse 0, da Pt<4.	P-klasse 0 og 2
SH 7	JB6/JB7	2,7	Ja	Del		Del P-klasse 2 resterende del P-klasse 0, da Pt<4.	P-klasse 0 og 2
31-0 Sall	JB6/JB7	-	Ja	Ja			P-klasse 2
Delopland Borre Å via Vidstrup Bæk og Aldrup Bæk							
20-0	JB4/JB7	2,5	Nej	Nej		Pt<4, derfor i P-klasse 0	P-klasse 0
21-0	JB4/JB7	2,7	Nej	Del	Der kendt drænprojekt samt historisk lavbund, vandhul mm.	Det anses for sandsynligt at der er drænet. Pt < 4, derfor er den del, der ikke er lav-	P-klasse 0 og 2 Areal angives som drænet.

						bund P-klasse 0.	
22-0	JB4/JB7	5,0	Nej	Nej	Ingen kendte drænprojekter eller historiske grøfter, søer eller vandløb.	Arealet vurderes ikke at være et risikoområde.	P-klasse 0
23-0	JB4/JB7	3,7	Nej	Nej	Ingen kendte drænprojekter eller historiske grøfter, søer eller vandløb.	Arealet vurderes ikke at være et risikoområde.	P-klasse 0
24-0	JB4/JB7	3,0	Nej	Del	Der er kendte drænprojekter samt historisk vandhul og lavbund.	Det anses for sandsynligt at arealet er drænet.	P-klasse 0 og 2
Delopland Gjern Å via Gelbæk							
1-0	JB6/JB7	-	Ja	Del		Da der ikke er P-tal for arealet, vurderes det til worstcase på bedriften. P-tal 4-6.	P-klasse 1 og 2
2-0	JB6/JB7	-	Ja	Nej		Da der ikke er P-tal for arealet, vurderes det til worstcase på bedriften. P-tal 4-6.	P-klasse 1
3-0	JB6/JB7	-	Ja	Nej		Da der ikke er P-tal for	P-klasse 1

						arealet, vurderes det til worsecase på bedriften. P-tal 4-6.	
--	--	--	--	--	--	---	--

Bilag 1b: Fosfortal

Analyseattest Jordbundsanalyser

Indsender: Annette Mikkelsen LMØ Trigevej 20, Søften 8382 Hinnerup
 Ejer: Lasse G Pedersen
 Bestilt: 05-03-2012

Bøtte	bem.	Rt	Pt	Kt	Mgt	Cut	Rvf
833121	,9.8542,56.2886,OK-S	6,2	2,4	11,5	4,1		
833122	,9.85178,56.2895,OK-	6,1	2,4	10,5	4,3		
833123	,9.85231,56.2905,OK-	6,8	2,6	7,8	4,2	1,2	
833124	,9.85224,56.2918,OK-	6,1	1,9	10,9	4,1		
833125	,9.85242,56.2928,OK-	6,1	2,0	9,1	3,8		
833126	,9.85407,56.2925,OK-	6,1	1,9	10,6	5,4		
833127	,9.85666,56.2905,OK-	6,1	2,6	10,6	5,5		
833128	,9.85877,56.2893,OK-	6,0	2,2	10,9	4,2	1,1	
833129	,9.85658,56.2889,OK-	6,1	2,2	9,6	5,5		
833130	,9.85807,56.2882,OK-	6,3	2,0	7,8	3,7		
833131	,9.81481,56.2888,OK-	7,0	2,0	10,9	4,2		
833132	,9.81449,56.2915,OK-	6,5	2,7	11,0	4,5		
833133	,9.81817,56.2923,OK-	6,4	3,7	11,1	6,8		
833134	,9.81759,56.2913,OK-	6,6	2,1	14,0	5,5		
833135	,9.81804,56.2904,OK-	6,7	1,9	10,6	5,5	1,2	
833136	,9.81833,56.2895,OK-	6,7	2,4	10,9	6,2		
833137	,9.81756,56.2892,OK-	6,9	2,0	11,9	5,3		
833138	,9.81966,56.2874,OK-	6,7	3,4	14,9	4,7		
833139	,9.82079,56.2853,OK-	6,4	3,0	11,5	4,9		
833140	,9.82207,56.2859,OK-	6,3	3,9	16,4	5,1		
833141	,9.82378,56.2867,OK-	6,8	3,6	11,9	5,4		
833142	,9.82248,56.2884,OK-	6,4	4,0	16,4	5,6		
833143	,9.82209,56.2897,OK-	6,4	3,7	13,6	4,7		
833144	,9.82244,56.2893,OK-	6,9	3,9	15,3	5,6		
833145	,9.82525,56.2896,OK-	6,8	3,9	10,8	5,8		
833146	,9.82686,56.2893,OK-	6,5	3,0	14,3	4,8		
833147	,9.82805,56.2886,OK-	6,5	2,9	13,5	5,4		
833148	,9.8259,56.2887,OK-S	6,4	4,6	12,8	5,3		
833149	,9.82523,56.2881,OK-	6,5	3,7	16,9	5,8	1,5	
833150	,9.8262,56.2865,OK-S	6,4	2,9	12,3	5,0		
833151	,9.82526,56.2865,OK-	6,4	1,7	11,5	5,3		
833152	,9.8247,56.2875,OK-S	7,0	2,0	13,2	4,6		

Viborg 16-03-2012

 Ole Kristjansen

OK Laboratorium for Jordbrug er et lille laboratorium specielt indstillet på at opfylde planteavlernes behov for analyser.

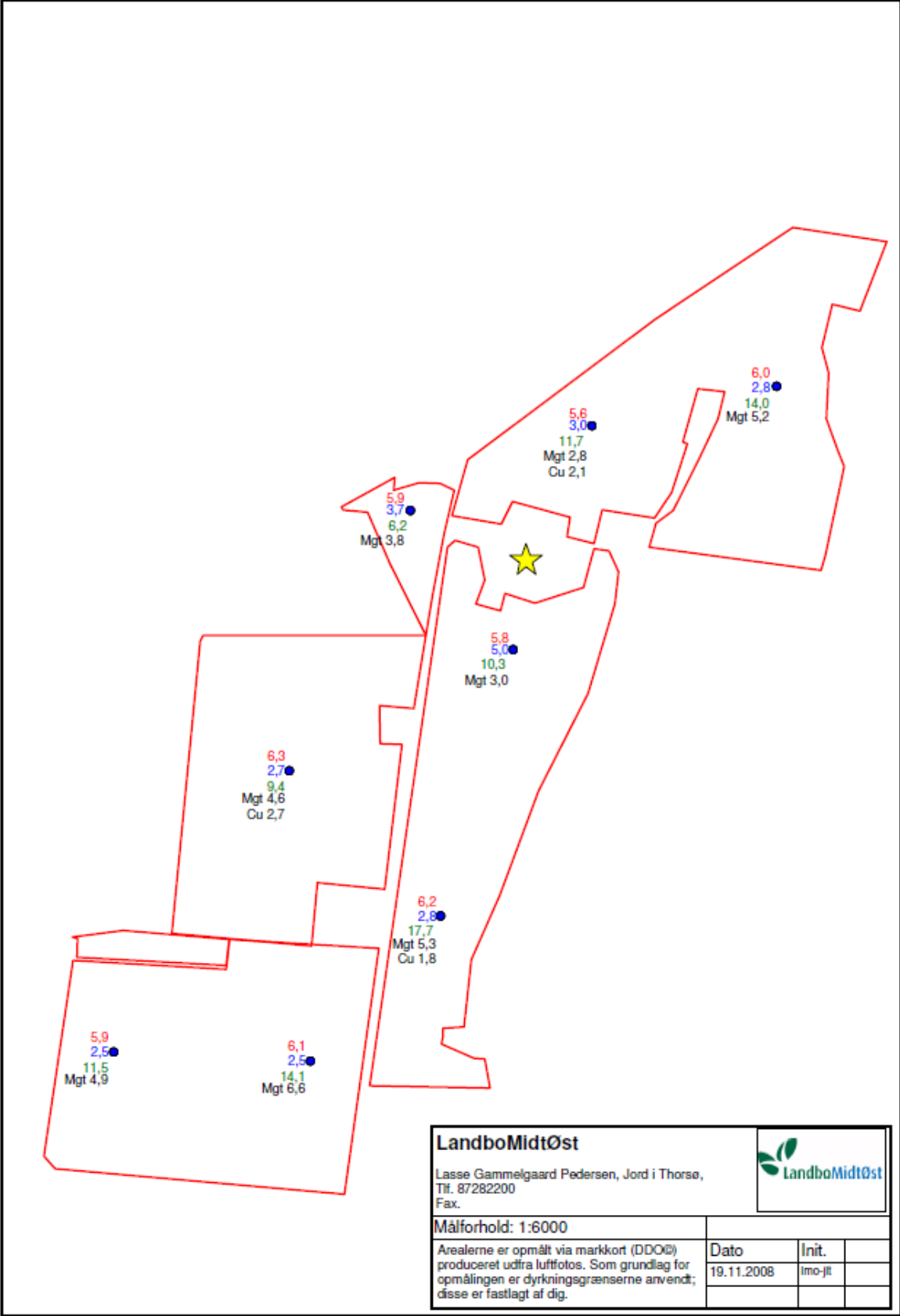
Analyseattest Jordbundsanalyser

Indsender: Annette Mikkelsen LMØ Trigevej 20, Søften 8382 Hinnerup
Ejer: Lasse G Pedersen
Bestilt: 05-03-2012

Bøtte	bem.	Rt	Pt	Kt	Mgt	Cut	Rvf
833153	,9.82011,56.2765,OK-	7,2	2,2	16,1	8,9		
833154	,9.81876,56.2754,OK-	6,7	1,8	13,2	8,2		
833155	,9.81831,56.2731,OK-	6,7	2,2	17,5	8,7		
833156	,9.8177,56.2723,OK-S	7,0	1,9	14,0	8,6		

Viborg 16-03-2012

Ole Kristjansen

LandboMidtØst			
Lasse Gammelgaard Pedersen, Jord i Thorse, Tit. 87282200 Fax.			
Målforhold: 1:6000		Dato	Init.
Arealerne er opmålt via markkort (DDO®) produceret ud fra luftfotos. Som grundlag for opmålingen er dyrkningsgrænserne anvendt; disse er fastlagt af dig.		19.11.2008	lmo-jt

Jordbundsanalyser 2012

Lasse Gammelgaard Pedersen
Sporuplund
Sporuplundsvej 75
8472 Sporup

CVR nr.: 28063717
Tlf.: 22110247
Alt. tlf.:
Fax.:

Medlemsnr.: 22110247
Email.:

Udvalg: Alle marker.
Alle analyser

Mark	Navn	Ha	JB-nr.	År	Rt	Pt	Kt	Mgt	Bt	Cut	N min	N%	C/N	C%
1-0	Sporuplund	19,70	5	2001.12	7,1	4,1	13,8	5,5	-	-	-	-	-	-
			5	1993.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
2-0	Sporuplund	22,50	5	2001.12	6,8	4,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
			5	1993.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
3-0	Sporuplund	2,20	5	2001.12	6,5	2,5	12,2	5,0	-	-	-	-	-	-
			5	1993.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
4-0	Sporuplund	4,30	5	2001.12	6,9	3,1	14,6	6,2	-	-	-	-	-	-
			5	1993.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
5-0	Sall vindmøl	14,53	5	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
6-0	Sall maskhus.	17,33	5	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
7-0	1. mark tv	12,05	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
8-0	2. mark tv sand	10,30	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
9-0	1. mark th	10,50	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
10-0	Lille stykke	1,30	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
11-0	Efter Enk Hald	13,10	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
12-0	Mågårdsvvej	18,72	4	2010.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			4	2008.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
20-0	Ved gård -vest	14,53	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
20-1	Ved gård - øst	14,52	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
21-0	Overfor allè	19,66	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
22-0	Syd for 20-0	3,66	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
22-1	Øst for 20-0	3,90	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
23-0	På Skolevangsvej	18,74	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
23-1	På Skolevangsvej	9,47	5	2011.10	-	3,0	9,0	5,0	-	-	-	-	-	-
103-1	Sporuplund	1,10	5	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
112-0	Thorsø ved gård	0,30	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
113-0	Neden for 8-0	3,20	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
114-0	Thorsø 2 marker	3,27	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
118-0	Sall maskhus	1,37	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-
119-0	Sall Heden	1,36	4	2010.10	-	3,0	9,0	4,0	-	-	-	-	-	-

Bilag 2: Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Sædskifter og reference-sædskifter af 27.06.07

De to første tabeller er svine- og planteavlssædskifterne, de næste to grundvandssædskifter. Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Efterafgrødegrundlaget har betydning på miljøeffekten. Hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder skal disse ligges oven i de til enhver tid gældende regler for etablering af lovpligtige efterafgrøder. Det samlede areal med efterafgrøder skal beregnes ud fra efterafgrødegrundlaget. For planåret 2009/2010 er kravet til lovpligtige efterafgrøder øget i forhold til planåret 2006/2007 - fra 6%/10 % til 10 %/14 %. De to første tabeller er baseret på efterafgrødekravene for planåret 2006/2007.

Den sidste tabel er en liste over fosforfræførslen ved hvert sædskifte. Såfremt udbringningsarealerne er placeret i oplande, hvor der stilles krav til fosforoverskuddet må der heller ikke ændres til et sædskifte med en mindre fosforfræførsel.

Svine- og plante-sædskifter:		Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Fætter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvaskningsindeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder	
S1	6% efterafgr.	Typisk lørjord (> JB4)	54	6	15	5	20			100	96	100	20	
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20			100	93	100	20	
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10			100	100	100	40	
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10			100	98	100	40	
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15		100	89	85	30	
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15		100	86	85	30	
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20	100	90	80	40	
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20	100	88	80	40	
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10	100	89	80	40	
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10	100	88	80	40	
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10		25	100	97	75	40	
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10		25	100	96	75	40	
S13	100% vinterafgrøder		85				15			100	102			
S14			80				20			100	100			
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Kriterier for valg af sædskifter	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Fætter	Lovpligtige efterafgrøder	Sædskifte nr.	Udvaskningsindeks
Typisk svinesædskifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%					6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5 % frøgræs			0-10%	6%	S9	89
				10%		S10	88	
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
							S13	102
100% vinterafgrøder	<17½%						S14	100
	17½% - 22½%						S15	99
	22½% - 27½%						S16	97

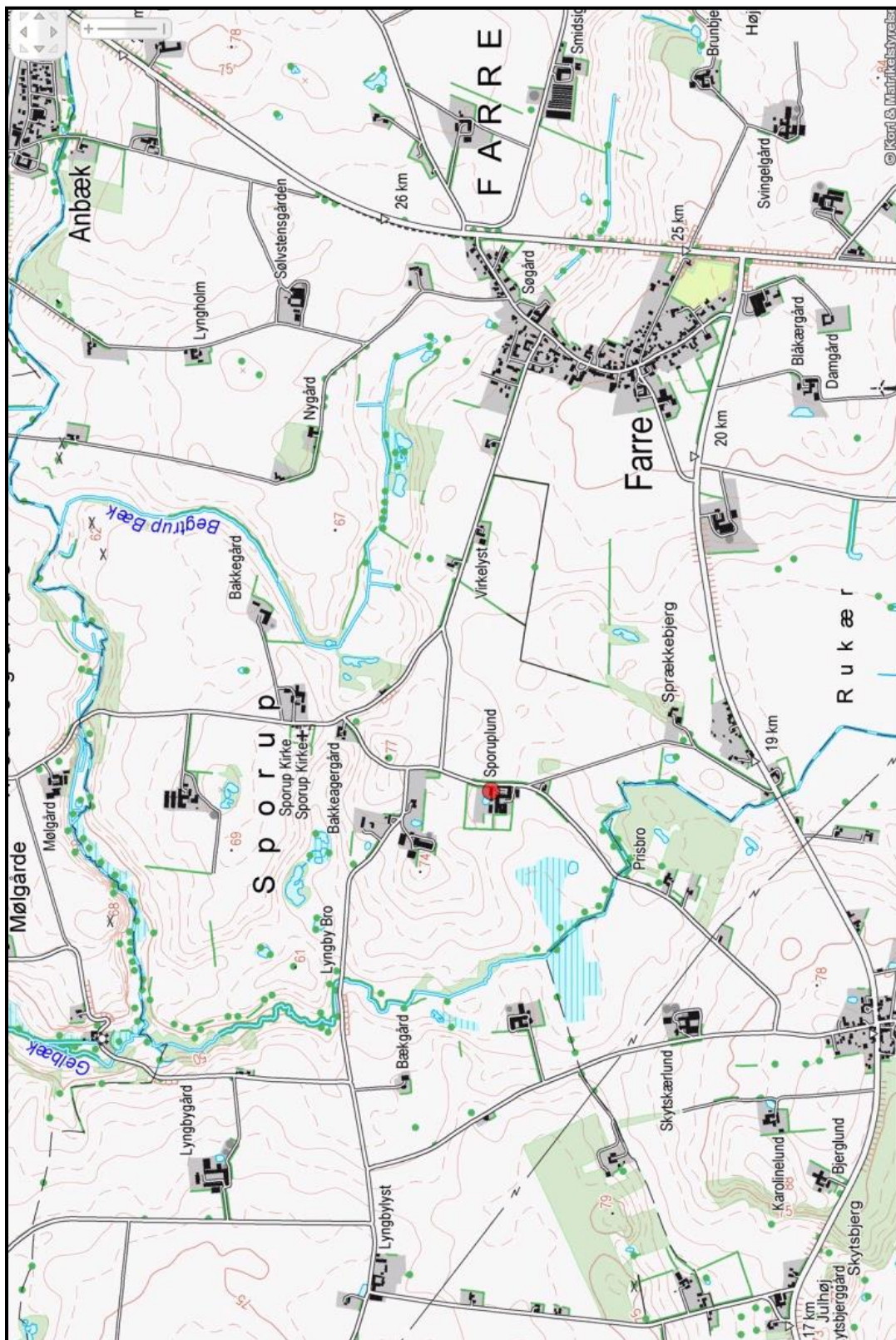
Tabel over grundvandssædskifter

Grundvandssædskifter		Udvasknings- indeks
G1	Vårbyg m. 10% 'miljøgræs'	104
G2	Vårbyg m. 20% 'miljøgræs'	99
G3	Vårbyg m. 30% 'miljøgræs'	95
G4	Vårbyg m. 40% 'miljøgræs'	93
G5	Vårbyg m. 50% 'miljøgræs'	87
G6	Vårbyg m. 60% 'miljøgræs'	83
G7	Vårbyg m. 70% 'miljøgræs'	80
G8	Vårbyg m. 80% 'miljøgræs'	75
G9	Vårbyg m. 90% 'miljøgræs'	70
G10	Vårbyg m. 100% 'miljøgræs'	65

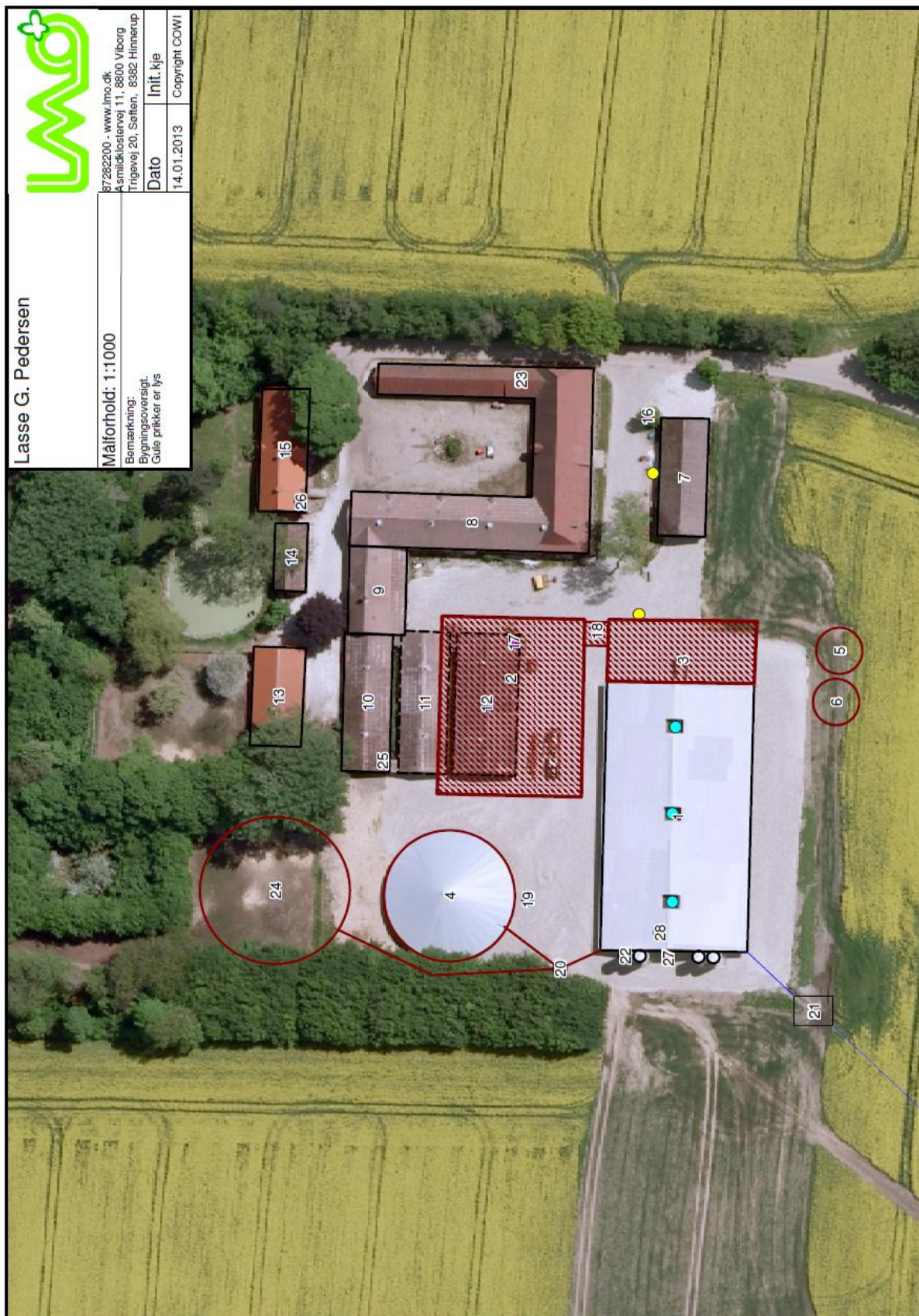
Tabel over fosforfrøforbrug

Sædskifte	kg P/ha
S1	26.9
S2	26.9
S3	21.1
S4	21.1
S5	24.2
S6	24.2
S7	26.6
S8	26.6
S9	25.3
S10	25.3
S11	21.4
S12	21.4
S13	26.0
S14	25.9
S15	25.8
S16	25.8

Bilag 3: Placering af anlægget

Bilag 4: Situationsplan

Lasse G. Pedersen

87282200 - www.lmo.dk
 Asmikklostervej 11, 8800 Viborg
 Trigevej 20, Søften, 8382 Hinnerup

Dato	Init.	kje
14.01.2013		Copyright COWI

Malforhold: 1:1000
 Bemærkning:
 Bygningsoversigt.
 Gule prikker er lys

Bygningskema til miljøansøgning, for ejendommen: Sporuplund

DRIFTSBYGNINGER

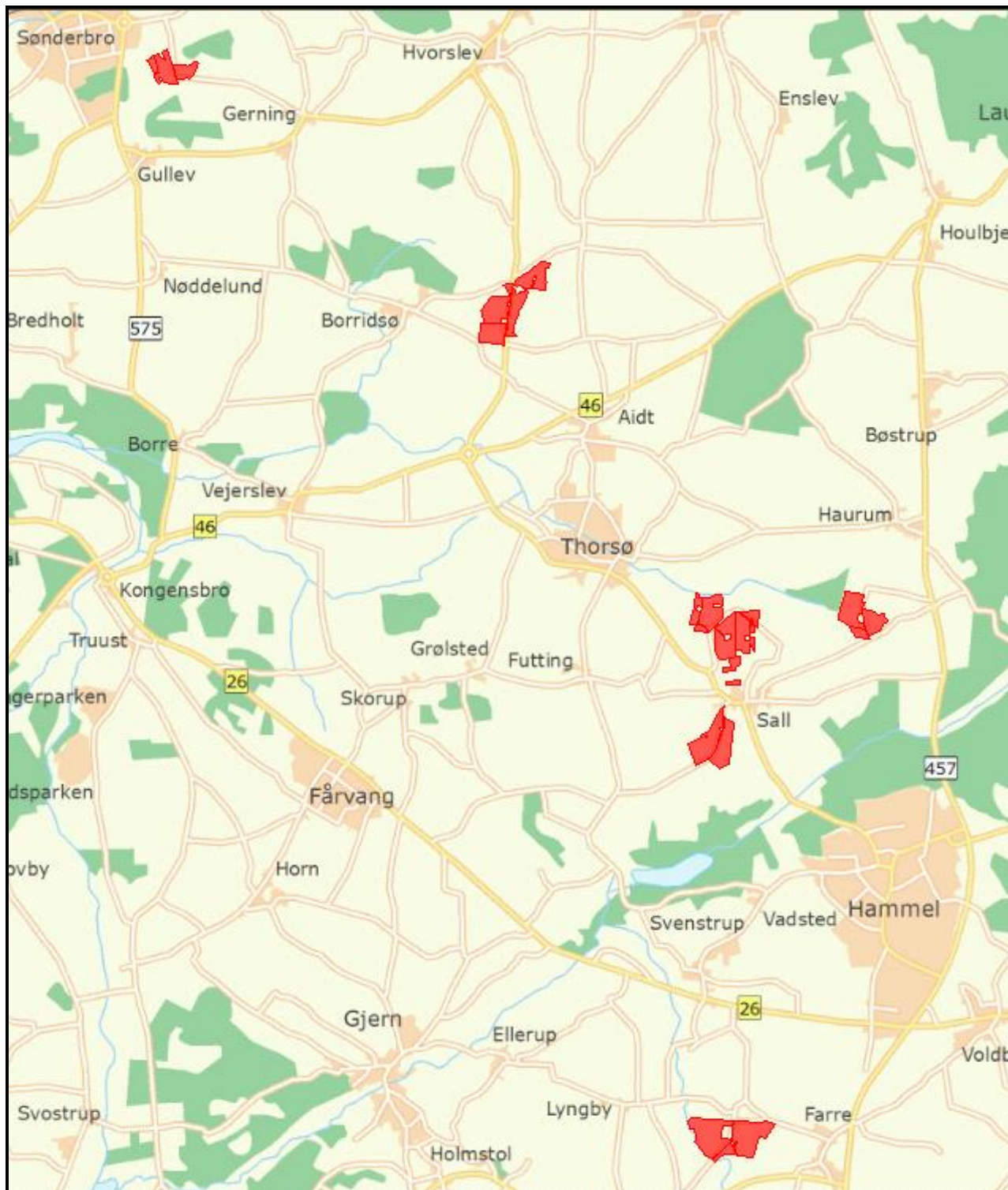
Bygn nr.	Bygningsbeskrivelse nudrift	Bygningsbeskrivelse ansøgt drift	Grundplan nudrift (m ²)	Grundplan ansøgt (m ²)	Bygningshøjde (m) målt til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farver
1	Slagtesvinestald	Uændret	1781	Samme	Ca. 8,5 m	20	Søsten på vægge, hvide gavle og grå eternit på tag
2		Ny slagtesvinestald		Ca. 1200	Samme	Samme	Samme
3		Udlevering og foderlade		Godt 400	Samme	Samme	Samme
4	Gylletank	Uændret	3000 m ³ med telt				
5		Ny silo		5000 hkg	Ca. 14 m		Stålsilo
6		Ny silo		5000 hkg	Ca. 14 m		Stålsilo
7	Maskinhus	Uændret	Ca. 250 m ²	Samme	Ca. 5 m	Ca. 20	Røde mursten + gråt eternittag
8	Lade + værksted	Uændret	Ca. 1150	Samme	Ca. 9 – 10 m	Ca. 45	Røde mursten + gråt eternittag
9	Lade	Uændret	Ca. 210				Røde mursten + gråt eternittag

Bygn nr.							
10	Lager	Uændret	Ca. 300				Røde mursten + gråt eternittag
11	Halm	Fjernes	Ca. 300				Røde mursten + gråt eternittag
12	Maskinhus	Fjernes	Ca. 400				Røde mursten + gråt eternittag
13	Hestestald	Uændret					
14	Garage	Uændret					
15	Beboelse	Uændret					
16	Døde dyr	Uændret					
17	Dieselolie	Flyttes					
18		Ny mellemgang		Ca. 30			
19		Evt. ny vaskeplads					
20	Fortank	Uændret					
21	Faskine	Uændret					
22	Fodersiloer	Uændret					Hvide
23	Værksted	Uændret					
24		Ny gylletank	4000 m3 med telt				

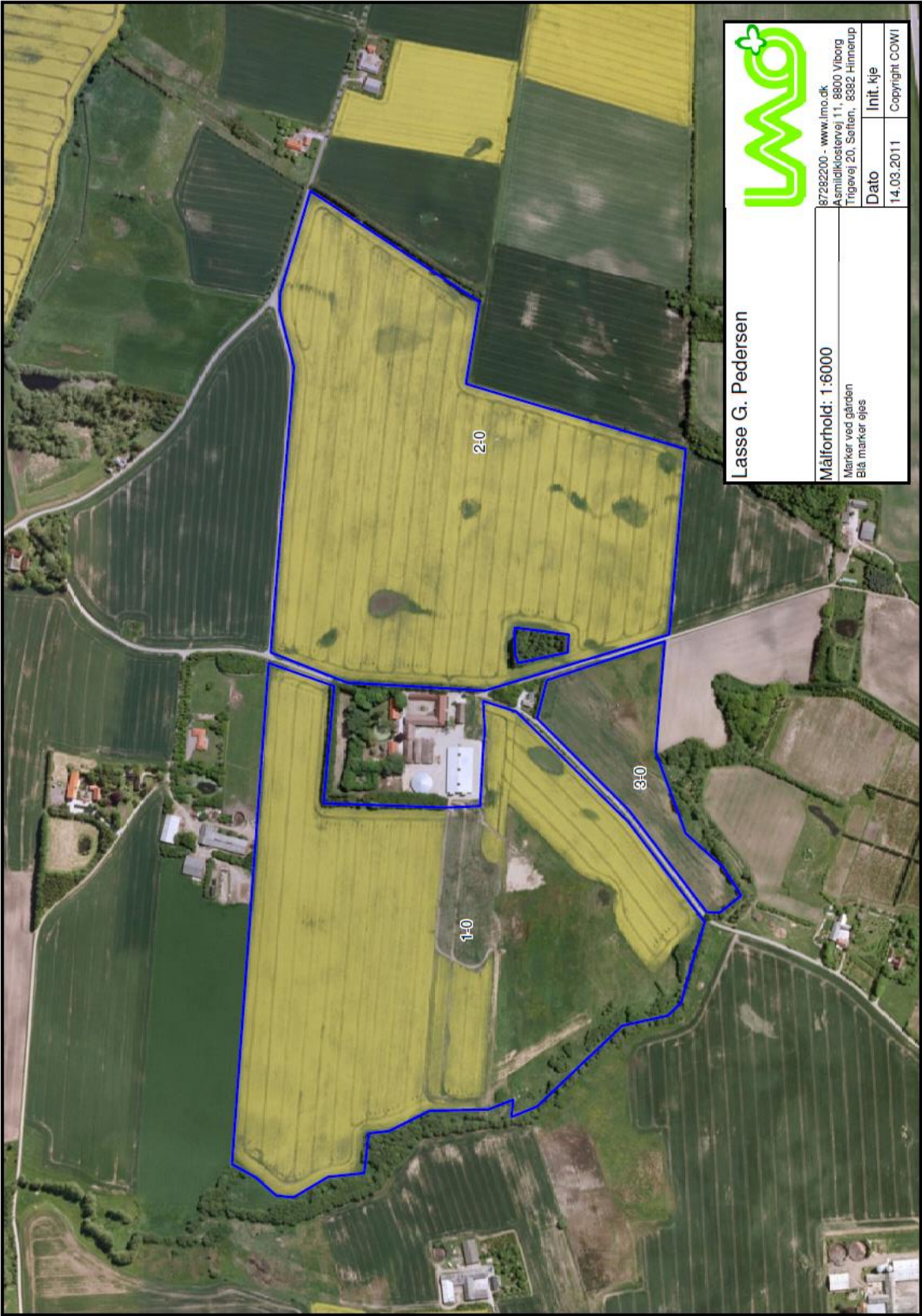
25		Ny placering af diesel- olietank					
26	Pesticider	Uændret					
27	Svovlsyre	Uændret					
28	Medicin	Uændret					

Udarbejdet af LMO, 14.01.2013 kje@lmo.dk

Bilag 5: Placering af udbringningsarealer

Alle bedriftens udbringningsarealer.

Lasse G. Pedersen

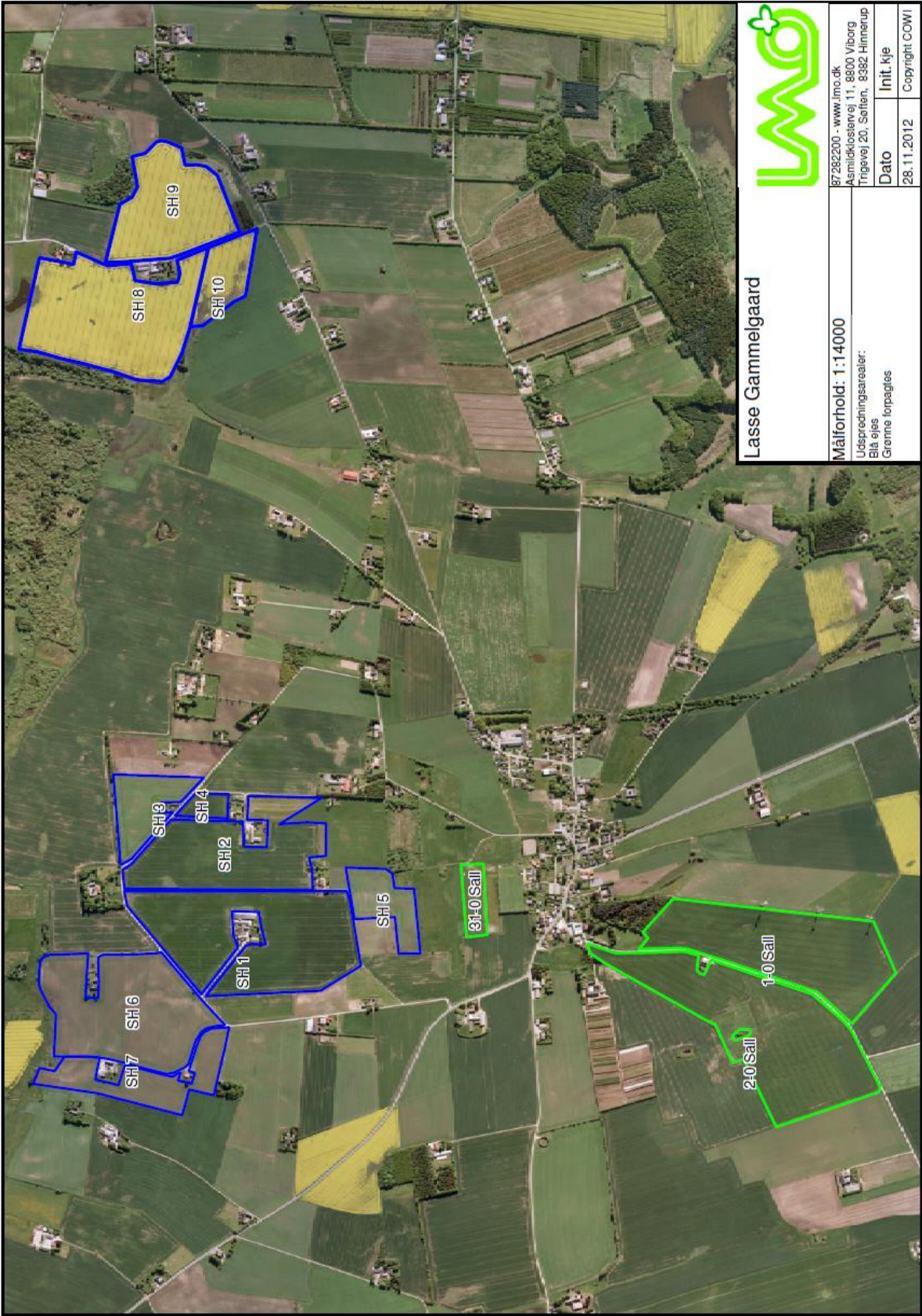

87282200 - www.lmo.dk
 Asmilindstrevvej 11, 8800 Viborg
 Trigevej 20, Søften, 8382 Hinnerup

Målforshold: 1:6000

Marker ved gården
 Blå marker ejes

Dato	Init. kje	Copyright
14.03.2011		COWI

Lasse Gammelgaard

87282200 - www.lmo.dk	
Asmildklostervej 11, 8800 Viborg	
Trigevej 20, Sefton, 8382 Hinnerup	
Blå ejles	
Grønne forpagtes	
Målforshold: 1:14000	
Udspretningsarealer:	
Dato	Init. kje
28.11.2012	Copyright COWI

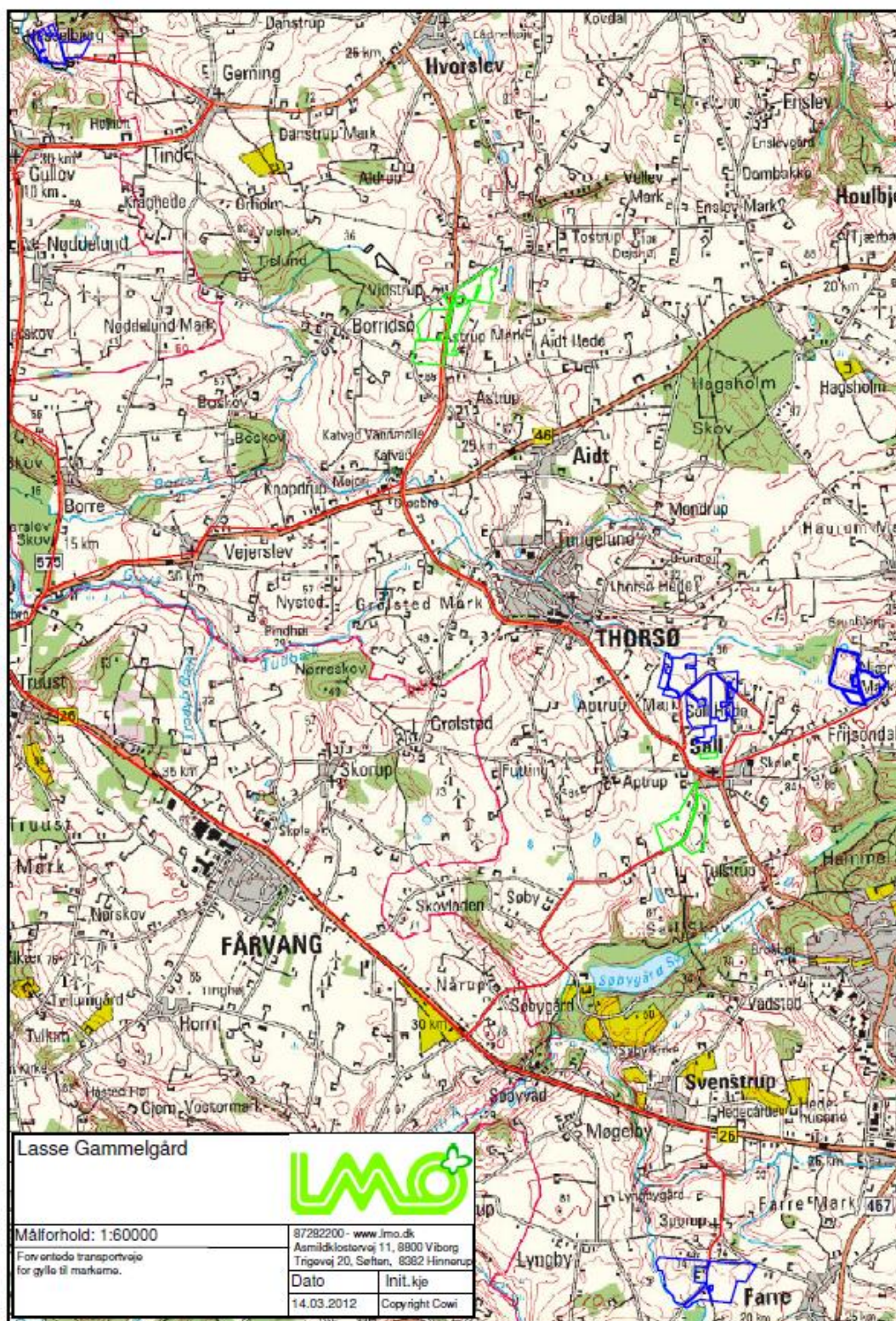
Lasse G. Pedersen

lmo
 87292200 - www.lmo.dk
 Asmildklostervej 11, 8800 Viborg
 Trigevej 20, Søften, 8362 Hinnerup

Dato	Init. kje
14.03.2011	Copyright COWI

Målforshold: 1:4000
 Marker ved Bjerringbro
 Blå marker ejes. Sorte er ikke
 udsprængningsarealer. Blå med rød
 skrævering må ikke bruges til gulle
 pga. trædningen.

Bilag 6: Kort over transportveje med gylle

Bilag 7: Ansøgers BAT-redegørelse

11. Generelt om Bedste Tilgængelige Teknik, BAT

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT- begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

I en ansøgning om udvidelse for mere end 75 DE (ansøgninger efter husdyrlovens §11 og §12), skal der redegøres for hvordan den ansøgte drift vil leve op til kravene om anvendelse af BAT. Det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at der ikke kan stiles krav om anvendelse af en bestemt teknik - dette valg skal ansøger selv træffe. Derimod kan kommunen fastlægge emissionsgrænseværdier for anlægget, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø.

De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

Foderteknologi
Staldindretning
Opbevaring af husdyrgødning
Management
Udbringningsteknologi

BAT-standardvilkår

For anlægget (husdyrhold, stald og lager) defineres kravet om Bat som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelses størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Emissionsgrænserne er fastlagt i BAT- standardvilkår udarbejdet af miljøstyrelsen og omfatter bl.a. grænseværdier for udledningen af ammoniak og fosfor.

Miljøstyrelsen har/skal udarbejde vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte produktionsgrene.

Slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Smågrise (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Søer (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Fjerkræ	-	ikke udarbejdet
Svin (uden for gyllebaseret system)	-	ikke udarbejdet
Malkekvæg (uden for gyllebaseret system)	-	ikke udarbejdet

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdierne ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

I de følgende afsnit beskrives det, hvordan den ansøgte produktion indrettes med henblik på at leve op til kravet om BAT.

11.1 Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)

Der søges om en udvidelse af slagtesvineproduktion fra 7300 slagtesvin (30-100 kg) svarende til 187,5 DE til en produktion på 11300 slagtesvin (32-107 kg) svarende til 313,9 DE.

Den ansøgte udvidelse udgør 126,4 DE.

126,4 DE vil blive opstaldet i ny stald.

187,5 DE vil blive opstaldet i eksisterende stalde som ikke påtænkes renoveret indenfor de næste 8 år.

BAT emissionsniveau beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte kategorier af dyr i hhv. nye og eksisterende stalde:

Ny / eks. stald	Dyre kategori	Ind- og afgangsvægt	Staldsystem	Antal	*1 Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/dyr)	Korrektionsfaktor for afvigende vægtintervaller	*2 Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/år)
Ny	Sl. svin	32-107	Gylle	4000	0,29	1,07	1241
Eks.	Sl. svin	32-107	Gylle	7300	0,29	1,07	2265
Sum for anlægget							3506

*1 Aflæst i Miljøstyrelses Vejledende standard BAT- vilkår

*2 Samlet emissionsgrænse = emissionsgrænseværdi x korrektionsfaktor for afvigende vægtintervaller x antal dyr

Korrektionsfaktor slagtesvin = ((afgangsvægt - indgangsvægt) x (20,95 + 0,177 x (afgangsvægt + indgangsvægt)))/ 3190

11.2 Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

BAT emissionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er udarbejdet teknologiblade for følgende ammoniakreducerende teknikker/teknologier:

Smågrise

Køling af gylle i svinestalde (15-30 % ammoniakreduktion)

Slagtesvin

Råprotein i slagtesvinefoder (x-x % ammoniakreduktion)

Svovlsyrebehandling af gylle (65-70 % ammoniakreduktion)

Luftrensning – luftvasker med syre (30-90% luftrensning afhængig af hvor meget luft der renses)

Køling af gylle i svinestalde (15-30 % ammoniakreduktion)

Søer

Køling af gylle i svinestalde (15-30 % ammoniakreduktion)

Nedenfor beskrives valget af staldsystemer, miljøteknologier og fodringstiltag til opfyldelse af miljøstyrelsens vejledende krav om BAT- standard vilkår.

Valg af staldsystemer

I nye stalde er der valgt staldsystemer med lavest mulige ammoniakemission. Gulve med fast gulv stiller store krav til management i stalden. Såfremt det ikke er muligt at styre gøde adfærden i stierne, har det i praksis vist sig at være meget vanskeligt, at holde stierne rene, hvorved det er tvivlsomt om ammoniakfordampningen fra stalden kan holdes på de forudsatte procenter. Gulvtypen vurderes således ikke at være driftsikkert og er derfor fravalgt.

Valg af miljøteknologi

Der er i den eksisterende stald et luftrensningssystem baseret på syrerensning. Det videreføres i ansøgt drift. BAT kravet til ammoniakfordampningen opfyldes for størstedelens vedkommende via luftrensningen.

Valg af fodertiltag

Alle dyr vil blive fasefodret, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor muligt at reducere indholdet af råprotein i fodret ved fasefodring. Det vurderes, at fasefodring af slagtesvinene vil medføre et stabilt lavere indhold af gram råprotein pr. foderenhed (FE), hvorfor foderoptimering er valgt som ammoniakreducerende teknologi for denne dyregruppe.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der etableres fast overdækning på nye gyllebeholdere, med mindre, der kan opretholdes et naturligt tæt flydelag. Der skal altid etableres fast overdækning hvis en ny beholder placeres inden for en radius af 300 meter fra nærmeste nabo.

Der er telt på den eksisterende gyllebeholder. I det omfang der bygges en ny på ejendommen vil der også komme telt på den.

Det vurderes, at den ansøgte drift lever op til kravet om BAT vedr. ammoniakemission med ovenstående tiltag.

11.3 Begrundelse for valg og fravalg af ammoniakreducerende teknologi

Begrundelser for fravalg af gyllekøling

- Gyllekøling er fravalgt i eksisterende stalde, fordi gyllekøling forudsætter en total renovering af staldenes gulve. Da der er tale om velfungerende stalde, planlægges der ikke renovering foreløbig.
- Gyllekøling er fravalgt, fordi det ikke er muligt at genanvende den producerede varme fra anlægget. Teknologien vil derfor være meget energiforbrugende og medfører unødige CO₂ udslip.

Begrundelser for fravalg af forsøringsanlæg

- Gylleforsuring er fravalgt på grund af manglende proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger.

11.4 Renovering af eksisterende stalde

Der er ingen planer om renovering af eksisterende staldanlæg inden for den 8 årige periode, hvorefter kommunalbestyrelsen skal foretage den første regelmæssige revurdering af det miljøgodkendte. Årsagen hertil er, at stalden er ret ny.

11.5 Vejledende BAT – standardkrav (fosfor)

Samlet tilladelse emissionsgrænse begrundet i BAT

Kategori af dyr	Antal dyreenheder (DE)	*1 Emissionsgrænseværdi (kg P/DE ab lager)	*2 Emissionsgrænse (kg P/år)
Slagtesvin	313,89	20,5	6435
Sum for anlægget			6435

*1 Emissionsgrænseværdi i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT- standardvilkår vedr. fosfor.

* 2 Emissionsgrænsen = Antal DE x Emissionsgrænseværdi.

Den samlede emissionsgrænse for den ansøgte produktion i relation til fosfor er på 6435 + 41 kg fra hesteholdet = 6476 kg P/år.

Det er miljøstyrelsens holdning, at begrænsningen af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Valg af teknologi til opfyldelse af BAT – krav (fosfor)

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker (fasefodring, fytasetilsætning, benzosyre tilsætning, sammensætning af foderet) der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fos-

forholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgasning i biogasanlæg.

Foder

Emissionsgrænsen nås ved fasefodring, tilsætning af fytase til foderet og foderets sammensætning.

Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets aktuelle behov for næringsstoffer. På denne måde øges fodringseffektiviteten og fosforindholdet i gødningen reduceres.

I den ansøgte produktion anvendes der to faser til slagtesvinene.

Tilsætning af enzymet fytase til foderet sikre, at en større andel af fodermidlets fosforindhold kan udnyttes af dyret, hvorved indholdet af fosfor i gødningen reduceres.

11.6 Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Gylle:

- Beholderen/Beholderne er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderen/Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.
- Der etableres fast overdækning på ny gyllebeholder. Ammoniakfordampningen fra gylletanken reduceres herved med ca. 50% i forhold til naturligt flydelag.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring/udbringning er genetableret flydelag.

11.7 BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling),

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniak tabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspredning forbudt)
- Gylle der udbringes på sort jord (ubevokset mark) skal være nedbragt senest 6 timer efter udbringning.
- Fra 1. januar 2011 skal al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

Tilsvarende vurderer miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med gyllen medføre mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

En stor del af de teknikker, der kan reducere udvaskningen af kvælstof i marken er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Eksisterende lovgivning der tager sigte på at reducere udvaskningen af kvælstof er:

- Fastsatte harmonikrav (dvs. hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha).
- Regler for hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Regler for hvor meget kvælstof der må tilføres den enkelte afgrøde totalt.
- Regler for hvor stor en andel af kvælstoffet der skal udnyttes i husdyrgødningen.
- Krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner.

En yderligere reduktion af tabet af nitrat fra marken vil kunne opnås ved nedfældning eller separation af husdyrgødningen og afsætning af den faste fraktion til biogasanlæg eller forbrænding.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det niveau, som er opnåeligt ved eksisterende lovkrav er BAT.

11.8 BAT- krav (Energibesparende foranstaltninger)

Energiforbruget afhænger af de driftmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppig eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Ved opførelse af det nye staldanlæg er der fokuseret på de nedenfor beskrevne energibesparende løsninger. I eksisterende stalde vil der i takt med den løbende udskiftning blive valgt tilsvarende løsninger, hvor disse er mulige at integrere. Flere af tiltagene er allerede iværksat i eksisterende stalde.

Lys:

- Der anvendes lysstofrør i alle stalde.
- Lyskilder i staldanlægget vil blive styret automatisk ved tilslutning til ur, der regulerer hvornår lyset skal slukkes om aftenen og tændes om morgenen.
- Udendørs arbejdsbelysning er censorstyret.

Ventilation:

- I valget af ventilationsanlæg vil der blive fokuseret på en ventilator til den nye stald, der kan yde flest m³ luft pr. kwh, min. 30 kWh.
- Trinløs regulering af luftmængden via frekvensregulering af ventilationsanlæggets elmotorer.
- Som minimum vil der være en frekvensreguleret (trinløs) motor pr. staldafsnit, der kan ventilere efter behov. Frekvensregulering af ventilatoren giver den mest energieffektive drift.
- Ventilationsanlægget vil blive rengjort jævnligt. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere vil blive kontrolleret hver 8. uge.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikre at det kører optimalt.
- Isolering af loftet i ny stald, hvilket reducerer behovet for ventilation i sommerhalvåret.

Køle/fryseanlæg

- Køleskabe til opbevaring af medicin – er A-mærket

Korntørring:

- Der anvendes gastætte siloer, og dermed forbruges der ikke energi til korntørring.
- Kornrensning sker inden korntørring.
- Der undgås korntransport med blæser.

Foderfremstilling:

- Der anvendes skivemøller, (skivemøllens valser samt kornriver bruger mindre energi end en hammermøller)

Foderblanding:

- Der er ur-styring på blandedanlægget.
- Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

- Dimensioneringen er korrekt.
- Der anvendes centrifugalpumper i stedet for snækkepumper.
- Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt

Transport:

- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Varme:

- Kuldebroer undgås ved nyt byggeri ved rigtig isolation.
- Der er god isolering af transmissionsledninger til varmt vand.

Det vurderes at den ansøgte produktion på baggrund af ovenstående tiltag lever op til kravet om BAT.

11.9 Vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance

mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalder er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på ejendommen med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

- Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere.
- Der anvendes endvidere vandbesparende dysere.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dysere reducerer vandforbruget ved vask.

Vanding af dyr

- Der anvendes vandkopper i staldene, som ikke medfører spild af vand i samme omfang som drikkeventiler.

Overbrusningsanlæg

- Optimeret styring af overbrusningsanlæg.
- Anvendelse af vandbesparende dysere

Vandrør og slanger i stalde

- Der er etableret stophaner på alle vandslanger.
- Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Registrering af vandforbrug

- Vandforbruget opgøres en gang om året i forbindelse med årsregnskabet.

Det vurderes, at den ansøgte husdyrproduktion med de ovenfor beskrevne tiltag lever op til kravene vedr. BAT i BREF-dokumentet.

Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det vurderes, at der ikke forbruges mere vand end nødvendigt.

11.10 Management på husdyrbruget

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- Planlægge gødning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der udarbejdes effektivitetsrapporter over forbruget af foder
- Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Gyllebeholdere følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.
- Slanger og sprøjteudstyr kontrolleres for utætheder forud for brug.
- Der føres sprøjtejournal.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Der føres journal over spredning af handelsgødning og husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark

Det vurderes, at ejendommen med ovenstående driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

Bilag 8: Ansøgers beredskabsplan

**Beredskabsplan
For**

**Lasse Gammelgaard
Sporuplund**

Indholdsfortegnelse

	Side
TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER /HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSES MIDLER.	9
Bilag A Kort over ejendommen	10

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det Formål, at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe i omklædningsrummet i stalden.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe i beboelsen.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon på ejendommen står i beboelsen på Sporuplundsvej 75 og har nr. 86968040.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	89 64 10 10	<u>dag</u> eller nat
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag eller nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	70 11 31 31	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	40 51 51 62	dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon	87 28 22 00	<u>dag</u> eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon	40 11 29 88	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	72 15 80 00	dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon	87 61 02 33	dag eller nat
Smeden/VVS	kontaktes på telefon	86 96 65 00	dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	MHJ: 86 68 19 22 Skov: 72 17 55 55 Veng System: 97 59 20 72	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Lasse Gammegaard Pedersen på tlf. 22110247

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukker i omklædningsrummet

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Lasse Gammelgaard Pedersen på tlf. 22110247.

Kontakt miljømyndighederne ved tlf.

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til området med faskine placeret sydvest for stalden (se bilag).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se bilag)

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Bigballe + frontlæsser

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Lasse Gammelgaard Pedersen på tlf. 22110247.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til området med faskine sydvest for stalden (se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.
Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Bigballe, frontlæsser,

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker/kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved døren ved rampen på svinestalden

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: Omklædningsrummet i svinestalden.

El-tavle sidder ved: Omklædningsrummet i svinestalden.

Nye sikringer opbevares i omklædningsrummet i svinestalden.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Galten Elværk og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 8754 0600 eller 70 150 175.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opslugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A Kort over ejendommen

Bilag 9: § 21 hørings svar fra Viborg Kommune

Lene Højlund (Favrskov Kommune)

Fra: Finn Larsen [fil@viborg.dk]
Sendt: 8. august 2012 15:25
Til: Lene Højlund (Favrskov Kommune)
Emne: § 21 udtalelse vedrørende Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup

Hej Lene.

Du har bedt om en udtalelse fra Viborg Kommune i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse for ejendommen Sporuplundsvej 75, 8472 Sporup. Ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i Viborg Kommune.

Vedrørende de pågældende udbringningsarealer i Viborg Kommune bemærkes følgende:

Arealerne ligger sydøst for Bjerringbro og afvandes til Randers Fjord via Gullev Bæk/Gudenåen. Der indgår ikke søer i forløbet.

Nitrat overfladevand:

Arealerne ligger uden for nitratklasserne 1, 2 og 3, og arealerne kan derfor som udgangspunkt betegnes som robuste. Vi forudsætter, at Favrskov Kommune foretager en samlet vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000 området Randers Fjord efter den gældende vejledning.

Nitrat grundvand:

Arealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder ifølge seneste viden.

Fosfor:

Udbringningsarealerne afvandes til fosforfølsomt Natura 2000-område (Randers Fjord). Arealerne i Viborg Kommune ligger ikke i fosforisikoområde. Vi forudsætter, at Favrskov Kommune foretager en samlet vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000 området Randers Fjord efter den gældende vejledning.

Natur:

Der er ikke overlap til § 3 registreret natur i forhold til udbringningsarealerne. Der er ca. 580 m til særlig sårbar natur (§ 7 natur). Der er stor afstand til habitatområder. Dele af udbringningsarealerne grænser op til et overdrevsareal. Vi forudsætter, at gældende regler for udbringning overholdes, og arealernes beliggenhed i forhold til overdrevet udløser efter Viborg kommunes vurdering ikke særlige vilkår.

Samlet vurderer vi, at de pågældende udbringningsarealer med ovennævnte bemærkninger/forudsætninger kan indgå i projektet..

Har du brug for supplerende oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Finn Larsen
Civilingeniør

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune
Teknik & Miljø
Virksomhedsmiljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg
Direkte tlf : 87 87 56 19

Sikker e-mail sikkerpost@viborg.dk
<http://www.viborg.dk>

Bilag 10: Oversigt over § 3 beskyttede naturområder inden for 1000 meter fra staldanlæg

Naturnummer	DB_IDENT	Naturtype	Afstand til anlæg	Besigtigelsesdato	Målsætning	Tilstandsvurdering	Beskrivelse arter mv.	Tålegræse (kgN/ha/år)	Merdeposition (kgN/ha/år)	Totaldeposition (kgN/ha/år)	Vurdering og vilkår
200	200138023	Sø	5	Ingen	B	ukendt					Merbelastning sandsynligvis > 1 kgN/ha/år. Dog vurderes det at den samlede belastning ikke vil overskride naturtypens tålegrænse.
204	200138236	Sø	230	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø med lille vandsalamander. Meget etrofieret				Da der er lille afsætning på vandflader vurderes det at merbelastningen er < 1 kgN/ha/år i denne afstand fra anlægget.
195	200136846	Mose	240	19-06-2012	B	III (vurderet)	Ellesump. *arter: skovangelik, krybende baldrian, gul iris, skovkogleaks, vandkarse, kærhøgeskæg	10-20	0,5	0,5	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
197	200136547	Eng	250	19-06-2012	B	IV (vurderet)	Domineret af rørgræs og stor nælde	15-25	0,5	0,5	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
2659	737360	Eng	365	08-06-2010	B	III (vurderet)	Natureng. *arter: engkarse, kærpadderok, glandskapslet siv	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
199	200136740	Mose	390	19-06-2012	B	III (vurderet)	Ellesump. *arter: skovangelik, krybende baldrian, skovkogleaks, engnellikerod, sumpsnerre, kærhøgeskæg, engkabbeleje	10-20	0,7	0,8	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
2738	1048568	Sø	400	07-06-2011	B	III (vurderet)	Havedam med fisk.				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
2744	1048570	Sø	490	07-06-2011	B	III (vurderet)	Næringsrig sø med STOR VANDSALAMANDER og lille vandsalamander				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
205	200136927	Mose	500	11-08-2006	B	B	pilesump/krat	15-25	0,8	0,9	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
80	200136534	Eng	505	01-08-2006	B	II (vurderet)	Rigkær/natureng. *arter: skovangelik, krybende baldrian, dunet dueurt, engforglemmegej, majgøgeurt, gul iris, engkabbeleje, skovkogleaks, sumpkælligetand, smalbladet mangeløv, engnellikerod, dyndpadderok, kærpadderok, sumpsnerre, almindelig star, grå star, topstar, næbstar, alm. sumpstrå, kærtidsel, træviekrone, trådsiv	15-25	0,4	0,5	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
201	200138219	Sø	520	Ingen	B	ukendt					Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder

145	200136715	Mose	530	19-06-2012	B	III (vurderet)	næringsrig højstaude/rørsump. * arter: dunet dueurt, græsbladet fladstjerne, glandskapslet siv, sumpsnerre, kærtidsel,	15-25	0,4	0,5	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
146	200138067	Sø	530	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø. Ingen *arter. Butsnudet frø.				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
148	200138057	Sø	545	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø. Lille vandsalamander				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
151	200137796	Sø	570	07-06-2011	B	III (vurderet)	Næringsrig sø. Butsnudet frø				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
194	200136806	Mose	570	19-06-2012	B	III (vurderet)	højstaude/rørsump og fugtigt krat. *arter: dunet dueurt, dyndpadderok og kærpadderok	15-25	0,6	0,7	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
	1515346	Overdrev	575	19-06-2012	B	III (vurderet)	*arter: harestar	10-20			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
137	200137573	Sø	590	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø. *arter: skeblad vejbred. Æg fra butsnudet frø				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
139	200138005	Sø	600	Ingen	B	ukendt					Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
196	200138268	Sø	615	08-06-2011	B	III (vurderet)	Næringsrig sø med STOR VANDSALAMANDER og lille vandsalamander				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
152	200137114	Mose	625	19-06-2012	B	IV (vurderet)	Tæt pilekrat. Ingen *arter	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
156	200136964	Mose	635	04-05-2006	B	B	pilesump/krat. Ingen *arter	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
149	200136941	Mose	640	19-06-2012	B	III (vurderet)	Pilekrat: *arter: krybende baldrian, skov kogleaks, musevikke	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
157	200137646	Sø	640	Ingen	B	ukendt					Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
150	200138389	Sø	645	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø.				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
153	200137818	Sø	645	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø.				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
141	200136535	Eng	665	12-08-2011	A	III (vurderet)	Natureng: *arter: alm. kamgræs, kærtidsel. Afgræsset	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
142	200137146	Mose	700	12-08-2011	A	IV (vurderet)	Fugtigt krat: *arter: skov angelik, skov kogleaks. Meget tilgroet med træer.	15-25			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
143	200137473	Overdrev	710	12-08-2011 19-06-2012	A	II (vurderet)	surt overdrev:*arter: håret høgeurt, alm. kamgræs, liden klokke, alm. knopurt, kær tidsel, flipkrave, alm. pimpinelle, gul snerre, fåresvingel, lægeærenpris. Afgræsset	10-20	0,2	0,3	Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
140	200137066	Mose	720	11-08-2006	B	B	tør skov				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
144	200137771	Sø	720	Ingen	B	ukendt					Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder

192	200137614	Sø	750	Ingen	B	ukendt				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
207	200136591	Eng	770	11-08-2006	B	ukendt	Kulturreng	15-25		Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
147	200137464	Overdrev	800	12-08-2011	A	IV (vurderet)	*arter: kamgræs, liden klokke. Afgræsning	10-20		Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
159	200138095	Sø	825	07-06-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø med spidssnudet frø og lille vandsalamander.			Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
202	200136540	Eng	890	17-06-2010	B	III (vurderet)	*arter: krybende læbeløs, trævlekrone	15-25		Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
158	200137903	Sø	905	Ingen	B	ukendt				Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder
154	200137340	Overdrev	915	12-08-2011	A	III (vurderet)	Surt overdrev - afgræsset: *arter: alm. brunelle, håret høgeurt, alm. kamgræs, liden klokke.	10-20		Merdepositionen < 1 kgN/ha/år. Ingen beviselig påvirkning af § 3 områder

Bilag 11: Oversigt over § 3 beskyttede naturområder i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealer

Mark nr.	Naturnr	DB_IDENT	Naturtype	Besigtigelsesdato	Målsætning	Tilstand	Arter	Bemærkninger
0-1	80	200136534	Eng	01-08-2006	B	II (vurderet)	Rigkær/natureng. *arter: skovangelik, krybende baldrian, dunet dueurt, engforglemmevej, majgøgeurt, gul iris, engkabbeleje, skovkogleaks, sumpkælligetand, smalbladet mangeløv, engnellikerod, dyndpadderok, kærpadderok, sumpsnerre, almindelig star, grå star, topstar, næbstar, alm. sumpstrå, kærtidsel, trævlekrone, trådsiv	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
0-1	199	200136740	Mose	19-06-2012	B	III (vurderet)	Ellesump. *arter: skovangelik, krybende baldrian, skovkogleaks, engnellikerod, sumpsnerre, kærhøgeskæg, engkabbeleje	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
0-3	197	200136547	Eng	19-06-2012	B	IV (vurderet)	Domineret af rørgræs og stor nælde	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
0-3	195	200136846	Mose	19-06-2012	B	III (vurderet)	Ellesump. *arter: skovangelik, krybende baldrian, gul iris, skovkogleaks, vandkarse, kærhøgeskæg	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
2-0 Sall	32	200138251	sø	ingen	B	ukendt		Arealet omkring søen har lagt udyrket og er godkendt med 15 års genopdyrkningsret. Etablering af 10 meter randzone vurderes tilstrækkeligt til at beskytte søen.
21-0	1306	200138481	sø	18-08-2011	B	IV (vurderet)	helt uigennemsigtig og ildlugtende. *arter korsandemad og lille vandsalamander	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
21-0	ny sø	1500997	sø	Ingen	B	ukendt	Ny sø anlagt 2006-2008	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
22-0	1303	200137207	mose	28-09-2011	B	II (vurderet)	Hængesæk. *arter: kragefod, næbstar,	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
22-0	1308	200137208	mose	28-09-2011	B	III (vurderet)	Højstaude-/rørsump. *arter: kragefod, dyndpadderok	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
22-0	1305	200137530	overdrev	28-09-2011	B	IV (vurderet)	Surt overdrev. *arter: musevikke	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning
22-0	1304	200138693	sø	28-09-2011	B	IV (vurderet)	Næringsrig sø.	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
24-0	1821	200137190	mose	28-09-2011	B	IV (vurderet)	Fugtigt krat. *arter: engnellikerod, kærsnerre	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirkning

24-0	1313	200137529	overdrev	27-04-2011	B	II (vurderet)	Surt overdrev. *arter: djævelsbid, kratfladbælg, markfrytle, vel-lugtende gulaks, hedelyng, håret høgeurt, alm. Kamgræs, alm. Kælligetand, lyngsnerre, fåresvingel, lægeærenpris	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
24-0	1314	200138480	sø	ingen	B	ukendt		10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
SH6	1691	200136817	mose	11-07-2011	B	IV (vurderet)	Ret tørt/fugtugt krat. * arter: krybende baldrian, almindelig sumpstrå	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
SH7	1757	200137236	mose	09-05-2011	B	IV (vurderet)	rigkær/højstauedeeng. *arter: skovangelik, engkarse, gul iris, engkabbeleje, engnellikerod, dyndpadderok, kærpadderok, knoldstar, kærtidse	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
SH7	1758	200137850	sø	ingen	B	ukendt	regnvandsbassin	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
SH8	1703	200136381	eng	30-06-2006	B	A	Vældeng. * arter: skov angelik, krybende baldrian, græsbladet fladstjerne, mark frytle, vellugtende gulaks, engkabbeleje, kragefod, sumpkælligetand, dynd padderok, børstesiv, glanskapslet siv, kærsnerre, lyngsnerre, alm star, harestar, topstar, kærtidse, trævlekrone, musevikke	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
SH8	1698	200137143	mose	30-06-2006	B	B	* arter: trævlekrone, krybende baldrian, sumpforglemmegej, mangleblemsteret frytle, tormentil, grå star, skov angelik, kragefod, engnellikerod, dynd padderok, kærsnerre	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
SH8	567	200137916	sø	09-12-2003	B	ukendt	Noget uklar og præget af fodring	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
SH8+10	ny sø	1541839	sø	Ingen	B	ukendt	Ny sø anlagt i 2009	10 meter randzone (lov om randzoner) vurderes at være tilstrækkeligt til at beskytte søen.
SH9	568	200137096	mose	Ingen	B	ukendt		Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking
SH9	569	200137413	overdrev	03-07-2006	B	IV (vurderet)	Surt overdrev. * arter: blåhat, græsbladet fladstjerne, høret høgeurt, liden klokke, bakkessvingel	Ingen ændring i driften - ingen merpåvirking